

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyos szám helyben és utólag 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 738. Kiadóhivatal 706.

Határmegyén.

Budapest, október 11.

Határmegyéhez jutottunk. A ma föl- olvasott királyi kézirat fejezetet zár le és új fejezetet nyit meg a magyar parlament történetében. Az ünnepies alkalom önként kínálkozik arra a célra, hogy a két fejezetet egymáshoz hasonlítsuk, a múlt tanúságait és elért eredményeit hozzámérjük a jövő kilátásaihoz.

Sajnáljuk, de nincs máskép, a múltban nem sok örömeinket találjuk.

Ez az országgyűlés a hazafias érzések tulpezsgő felbuzdulásából született. Az ország alig volt túl a szülést megelőző lázas vajudásokon. Forrongó vérrrel, tulfeszült idegzetel még az alkotmányos harcz és a nemzeti létért folytatott küzdelem közvetlen szupressziója alatt állottunk. És ebben az izzó atmoszférában ragyogó reménységek, nagy várakozások színes, buja virágai nyilottak. Boros történelmi idők után új, nagyszerű vívmányokkal teljes történelmi korszak hajnalhasadását vártuk.

S e helyett szürke hétköznapiok következtek. Sem jó, sem rossz közönyös idők, amelyeknek fagyos levegőjében megfakultak a tüzes várakozások, elhervadtak a buja, délszaki pompájú reménységvirágok. Az országgyűlés első ülészaka eltelt költségvetésekkel, delegációkkal, apró csip-csup törvényjavaslatokkal, történelemcsináló nagy alkotások he-

lyett közönséges mesterembermunkával. A közvélemény csodákat remélt, várta a nemzeti élet nagy reorganizációját. S ehelyett elszörnyedve látta, hogy a hosszú szünetelés után újra ébredő parlamenti életből mint növekedik ki egy e hazában eddig ismeretlen szörnyűség, a nemzetiségi aspirációk mérges hidrája. A lefolyt másfél év alatt szünet nélkül ennek a csunya bestiának szorítása tartotta lekötve a magyar törvényhozás érelkését. A nemzet azt várta, hogy kik állnak elő, hogy gigászi munkával megvessék az új kor fundamentumát? És e helyett a Vajda Sándorok és Máni Gyulák pökhendi éretlenkedését kellett eltűrnie, súlyosítva később egy veszedelmes horvát obstrukcióval.

Nem csoda, hogy ha ezek lehangolják és elszomorítják a lelkeket. És természetesen látszik, hogy ha a kielégítetlen várakozás a meddő múlt helyett a jövő felé fordul. A jövő még az idők rózsaszínű méhében nyugszik. A jövő még mindig valósággá érlelheti a beváratlan reménységeket. A közvélemény ezért hosszú, lehangolt béketűrés után újra föltámadó hittel az új ülészaktól várja az elmaradt csodát.

S a jelek csakugyan azt mutatják, hogy ok van erre a föltevésre. Új események, új evolúciók küszöbére jutottunk. Nagy föladatak egymás háttára tornyosodva várják a megoldást. Mind valamennyi érett arra, hogy a parlament

elé kerüljön. Itt van a kiegyezés, melylyel a két ország kormánya már elkészült. Itt van az általános választói jog, mely a belügyminiszter vallomása szerint szintén túl van az előkészítés stádiumán. Itt vannak az alkotmánybiztosítékok. A király megadta hozzájuk az előleges szankciót. Most már csak a parlamenttől függ, hogy kiépítse a magyar állami lét jövődjének biztosítékait. S ezeken kívül itt van a hasonlóképen kidolgozott adóreform s egy sereg más, nem kevésbé fontos törvényjavaslat, amelyek csak a törvényhozás szankcióját várják, hogy új korszakba vezessék át a magyar történelmet.

Ilyen jelek mellett kezdődik a ma megnyitott ülészak, melynek, ha egyéb veszedelmek közbe nem jönnek, az az irigylésre méltó hivatás jutott, hogy megalkossa az új Magyarországot.

De a magyar közvélemény sok szomorú tapasztalat után már félős lett és sötétben látó. És nem mer föntartások nélkül reménykedni. Most is óvakodva kémeleli: jönnek-e és honnan jönnek az egészséges parlamenti munka utját be- vágó „egyéb veszedelmek?”

Bécs felől?

Bécs hihetőleg okult a múltból s nem kockáztatja meg azt, hogy új katonai követelésekkel zavarja meg a munkálkodás szép rendjét.

De itt vannak a horvátok és itt vannak a nemzetiségek, akik egyre jobban

A szakember.

Irta: Zöldi Márton.

(Utánnovás tilos.)

Mikor Dorny herceget, a Magyar Tudományos Akadémia tagját Mezőcsánkon országgyűlési képviselőnek választották, diadalérzet lobogott minden mezőcsánki polgár keblében. És méltán. Dorny herceg, hogy egyéb érdemét ne is említsem, felesége után Angliában is nagybirtokos volt. Az angol vagyon világszerte imponál. És a mezőcsánkiaknak jól esett érezni, hogy az angol vagyonnal képviselőjük révén vonatkozásba jutottak.

Az is nyílt titok volt Mezőcsánkon, hogy Dorny herceg kétszer utasította vissza a kultuszminiszteri tárczát. Ennélfogva — mondották a mezőcsánkiak, nem minden logika nélkül — lényegében sokkal nagyobb ur, mint az aktív kultuszminiszter, ki nem tudta magának azt a fényűzést megengedni, hogy visszautasítsa a neki felajánlott tárczát.

Sokan szeretnék volna megtudni, hogy a herceg az oxfordi vagy cambridgei egyetemen végezte-e tanulmányait. Ez a kérdés azonban, tudtommal, máig sem tisztázódott. A nagytiszteletű esperes ur, Morgay Fülöp meg is mondta, hogy az tökéletesen mindegy. A két egyetem teljesen egyenlő rangú és mind a kettő kiváló jelesekkel ajándékozta meg az emberiséget.

— Örülünk, — fejezte be az esperes ur kenetteljesen — hogy ezekből egy nekünk is jutott.

Örültek is. A férfiak épügy, mint az asszo-

nyok. Sőt az asszonyok valamivel jobban, őszintébben. Mert a tudós herceg, ki könnyen utasított vissza miniszteri tárczát, az asszonyokkal szemben a visszautasítást teljesen mellőzte. Kifejezetten nőbarát volt s nem is a válogatós fajtából.

Tudniillik nem válogatott abban, vajon férjes asszony-e vagy özvegy.

Kétségtelen, hogy valamennyi mezőcsánki asszony között legjobban tetszett neki a szép Ormayné, Ormay Bálintnak, a tudós méhésznek szőke, fiatal felesége.

Ez a barna, sötétkék szemű asszony minden idegszálát megrezgetett, ha az utcára lépett. Hódító tekintete kaczerán siklott végig a férfiakon. A merre járt, ideges fészkelődés keletkezett. Veszedelmesen kíváncsnak találta mindenki.

A szép asszonyról természetesen beszéltek egyet-mást. Semmi pozitívot. A tornatanár, aki foglalkozásánál fogva is a legdaliásabb férfiú volt a városban, tavalyig úgy szerepelt, mint a ki legalább is közel férközött a szép Ormayné kegyeihez.

Valami légyotról beszéltek az Ormayék méhesében, mely azonban siralmasan zárult, mert a méhek, állítólag kegyetlenül össze-vissza csipték a szerelmes tornatanárt, ki tényleg napokig járt vattaburkolattal az arcán.

Lehet, hogy ebből egy szó sem igaz. Maga a tornatanár becsületére kijelentette, hogy őt nem a méhek, hanem darazsak csipték meg, ami egyáltalán nem lehetetlen.

Hogy Ormay nagy méhészt, azt mindenki tudta. A mi kiténtetés ezen a téren terem, erkölcsi és anyagi, azt vaskövetkezéssel be- zsebelte. Annyi érme, oklevele volt, hogy mint

a köznép mondja, Dunát lehetett volna vele tömni. Az is köztudomású volt, hogy büszke volt méhesére és féltékeny a feleségére.

A tudós féltékenységében mindig van valami félszeg vonás. Nem tudja teljesen adminisztrálni. Ormayból minduntalan kiütöközött. A nyílt utcán is kérdőre vonta a feleségét, hogy hol járt, merre járt?

Szóval jól fejelett tipusa volt a zsémbes, házsártos férjeknek, ki nem röstelte feleségéről a legrosszabbat feltételezni.

És éppen vele esett meg, hogy Dorny herceget ott kapta a feleségénél. Hirtelen érkezett haza valamelyik időszi kiállításról. Az üveges veranda félhomályában állott az asszony, könyvnyű nyári pongyolájában. A lenge sifirok melyen ki volt vágva, úgy hogy a herceg igen kényelmesen csókolhatta meztelen nyakát.

Az ilyen viselkedés minden férre nézve felháborító. De ennél is aggasztóbb volt az a jelenség, hogy ő nagysága csöppet sem ellenkezett. Még annyit sem, amennyit az álszemérem hasonló helyzetben imperative megkövetel. Ormay tisztelettel üdvözölte a herceget, ki csodálatos hidegvérrel tudta leplezni a kínos meglepetést. A színlelésnek ezt a mértékét csak a legnagyobb körökben találjuk. A két férfiú kezét fogott. Önagysága zavarában elkövette azt a baklövést, hogy megszökött. És pedig azzal az ürügygel szökött meg, hogy nem maradhat férfitársaságban ilyen pongyolában.

A herceg közönyös hangon jegyezte meg: — Roppant bájos teremts.

— Igen, mindenesetre... — mondotta a férj az összevicsorított fogak közül.

A herceg helyet foglalt. Ormay szintén leült.

összeforrnak az ellenünk való gyűlölködésben. Hátha új életre ébred a múlt ülésszakon oly sok bajt okozott sok fejű hydra s megint lenyüggözi a dolgozni akaró karokat?

A megoldásra váró nagy feladatok sokaságával szemben képtelen kísérletnek tartanók, hogy a parlament destruktív hajlandósága elemei erre vetemednének. Elvégre ők maguk is érzik, hogy minden türelemnek van határa s hogy a legaljasabb, a legcinikusabb frivolitás volna ilyen fontos teendők előtt megbénítani a parlament erejét. Eddig sikerült félrevezetni népüket, mely megcsalva és elámitva tapsolt nekik. De most mivel fogják indokolni nagy hősiességüket? Csupa olyan kérdés kerül szőnyegre, amelynek helyes megoldása nemcsak a fajmagyaroknak, hanem a nemzetiségi állampolgároknak is érdeke. Vagy hasznára lesz-e a tót-nak, az oláhnak, a horvátnak az, hogy ha megakasztják a kiegyezést és gazdasági válságba sodorják az országot? Nekik nem kell választói jog? Ők nem kívánják az igazságtalan adórendszer megreformálását? A magyar alkotmány biztosítása nem érdeke a nem magyar ajku állampolgároknak?

Talál felül kerekedik ezekben az emberekben a józan belátás és nem rohannak fejfel a falnak. Talán megértik... hogy ha most éretlenkednek, nem babra megy a játék, hanem az ország és saját választópolgáraiknak legértékesebb javaiba. Talán megsejtik, hogy komoly fordulatot vett az idők járása és hogy arra a színpadra, amelyiken történelmet csinálnak, nem való a kifosztott bohóc gyerekes bukfenckvetése.

Mert ha nem, akkor ők lesznek az első áldozatok. Felesleges is házszabályrevizióról vagy más egyéb, a betegségnél gonoszabb áfiumról gondoskodni

— Erre járva — mondotta a herceg, — egy pillanatra betekinttem.

— Kegyelmességed mindenkiel szemben oly kegyes, — mondotta Ormay mély meghajlással.

— Hogy állnak a vetések? — kérdezte a herceg.

— Köszönöm, elég rosszul.

— Ah!

— Gyöngé középtermés... Sok szalma, de kevés mag.

— Ez kellemetlen, — mondotta a herceg csupán azért, hogy mondjon valamit.

A társalgás eleinte igen döcögösen haladt. A férj gondolatai másutt jártak. Szórakozott volt, amit nagyon restelt, mert a herceget roppant tisztelte. Nem is érzett komoly haragot azért, hogy feleségével illetlenül enyelgett. Elvégre a herceg nemcsak közjogilag, de társadalmilag is kiváltságos személy... Azonfelül nyájas, leereszkedő ember. Nem is tudta hamarjában, hogy ne vegye-e inkább megtiszteltetésnek azt az érdeklődést, mit feleségével szemben tanúsított.

Maga a herceg jónak látta önagságát szóba hozni. A társalgás művészetében gyakorolt harcos volt.

— Ah, barátom, az ön kedves neje roppant rokonszenves teremtes. Szelleme egészen elbájt.

— Oh, kegyelmes uram...

— Tessék elhinni... Sohasem hittem, hogy a vidéken, nevezetesen kertületemben...

— A fenséges ur nagyon bőkezű az előismerésben.

— Legkevésbé... Tessék elhinni... Sok előkelő hölgyet, főrangukat, ismerem, kik méltán irigyelhetik a nagyságos asszony lelki műveltségét... És emellett oly egyszerű, természetes... Igazán, gratulálok hozzá

ellenük. A fölháborodott közvélemény egyszerűen elsöpri őket s izetlen ostobaságuknak saját népük assa meg majd a sírját. Mert ez a nép elég érett lesz annak a mérlegelésére, hogy mik az életnek értékesebb javai: gazdasági jólét, olcsó adó, állami függetlenség és politikai jog-e, vagy pedig egy sereg velőtlen obstrukciós frázis?

A képviselőház ujjaalakulása.

— Jelölések a pártértekezleteken. —

Budapest, október 11.

Az országgyűlés mindkét Házában ma hirdették ki azt a királyi kéziratot, mely az első ülésszakot berekeszti és a másodikat megnyitja. Ugy a képviselőház, mint a főrendiház házszabályai értelmében az új ülésszak megnyitásával mindkét Háznak újra kell megalakulnia, vagyis az elnök kivételével az összes tisztségviselőket és az összes bizottságokat újra kell megválasztani. A főrendiházban ez az ujjaalakulás minden érdeklődés nélkül történik meg, a képviselőház tagjai között azonban annál nagyobb izgalmat kelt a választás és az azt megelőző korteskedés. Különösen észlelhető ez az izgalom a függetlenségi párton s rá kell mutatnunk arra, hogy a képviselőház többségének csak hasznára lenne, ha Kossuth Ferencz vezetése után haladna és nem tűrné, hogy egy frakció ragadja magához a vezetést.

Az egyes pártok ma este értekezletet tartottak, melyen megtették a számukra biztosított tisztségviselői és bizottsági tagsági helyekre a jelöléseket. Az értekezletekről a következőkben számolunk be:

A függetlenségi párt.

A függetlenségi párt ma esti értekezletét igen heves korteskedés előzte meg. A legutóbbi pártértekezleten kimondották azt az elvet, hogy minden képviselő csak egy bizottságban legyen s így a kandidáló bizottság, amely tegnap este készítette el a jelölő listát, egészen fölforgatta az eddigi bizottsági összeállítást. Az egyes szakbizottságokból például csupán ennek az elvnek a

A két férj újfent kezét szorított.

A herceg minden erejét megfeszítette, hogy valami új társalgási témát találjon. Szóba került néhány aktuális kérdés, az önálló vámtérület, az általános választójog... Ormay szinte hizott az örömtől, hogy olyan kiválóság alkáról, minő a herceg, hallhat véleményt.

A társalgás egyre bizalmasabb karaktert öltött. Annyira, hogy Ormay megkérte a herceget, hogy legyen szives megnézni méhesét.

— Ezer örömmel — mondotta a herceg.

A méhesben egy negyed óráig időztek. A herceg éppen távozóban volt, mikor az a szerencsétlen ötlete támadt, hogy néhány kritikai megjegyzést tesz. Megállt az új kaptárak előtt s nagyképpen így szól:

— Ezek nem sokat érnek, barátom.

— Miért? — kérdezte Ormay megütközve.

— Nem elég praktikusak — folytatta a herceg társalgásra, én láttam Norvégiában kaptárakat...

Ormay felpattant.

— Bocsnatott kérek, de Norvégia méheszete a legelmaradottabb... arról beszélni sem érdemes...

— De kérem...

— Ez így van, uram — heveskedett a méhesz — ebből is látom, hogy kegyelmességednek fogalma sincs erről a dologról...

— Engedelmet kérek, de Norvégia...

— Norvégia ide jöhet hozzám tanulni. Tettszik érteni? Idejöhöz hozzám. Ugy bizony, kegyelmes uram.

És Ormay, ki mint férj legylirte magában a legjogosabb felháborodást, mint méhesz oda dobta a hercegnek a legsúlyosabb gorbombaságot:

— Sutor ne ultra crepidam! Ugy ám, kegyelmes uram!...

kedvéért a legkiválóbb szakfériakat kihagyták és más, szakszerűen nem képzett képviselőkkel helyettesítették. Föltűnést keltett, hogy több képviselőt, akik egyes bizottságokban föltűnő tevékenységet teljesítettek, kimaradtak és más, kevésbé jelentős bizottságokba kerültek. Mindezek a körülmények igen hangosan változták ki ma este az elégtelenséget, amelyről a hivatalos jelentés nem számolt be. A hivatalos jelentés ugyanis csak ennyit mond a mai zajos értekezletről:

A függetlenségi és 48-as párt ma este hat órakor Kossuth Ferencz elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezleten az elnök Kossuth Ferenczen kívül jelen voltak Günther Antal igazságügyminiszter, Tóth János és Meskó László államtitkárok. A jegyzőkönyvet Nemes Bertalan vezette.

Napirend előtt Balogh Mihály szóba hozza a belényesi választás kérdéseit és foglalkozva annak részleteivel, kiemeli egypár magyar község között, különösen Tárkány község választópolgárainak a függetlenségi zászló melletti lankadást nem ismerő erényetlen buzgalmát és a választás egész ideje alatt éjt nappallá tevő önzetlen fáradozását, amiért is indítványozza, hogy a párt a tárkányiaknak fejezze ki köszönetét.

Kossuth Ferencz elnök ezen indítványhoz szívesen járul hozzá és kijelenti, hogy a köszönő iratot, mint a párt elnöke elsőnek őhajtja aláírni.

Halász Lajos ismertette ezután kimerítően a belényesi választás részleteit és felfedte azokat a dolgokat, amelyek a választásnak ismert eredményét előidéztek.

Ugyancsak napirend előtt Hédervári Lehel jelenti, hogy a vértanu Batthyány Lajos gróf leánya, Batthyány Ilona grófnő Czinkótán egy tágas teket aláírdékozott a függetlenségi és 48-as pártnak. Indítványára az értekezlet elhatározza, hogy Batthyány Ilona grófnőnek ezen tényeért jegyzőkönyvileg mond köszönetet.

Áttérve a napirendre, az értekezlet a párt elnöki, jegyzői és bizottsági tagsági állásaira ugyanazokat választotta meg, akik azokat eddig töltötték be. Gróf Batthyány Tivadar ügyvezető alelnök helyére, aki ezen állásáról tulságos elfoglaltsága miatt mondott le, az értekezlet egyhangulag Hoitsy Pált választotta meg. Azonkívül a párt eddigi jegyzőin kívül jegyzőül választották meg Hoffmann Ottó és Halász Lajos orsz. képviselőket.

Ezután a párt a képviselőház új ülésszakának megnyitásával kapcsolatos jelöléseket ejtette meg, amelyek megtörténte után az értekezlet véget ért.

A jelölések azonban egyáltalában nem folytak le simán. Már a jegyzői állásokra való jelölés izgalmas volt. A kandidáló bizottság ugyanis nem jelölt a jegyzőségre, hanem egyszerűen bejelentette a pártnak, hogy az öt jegyzői állásra tizenketten pályáznak, névszerint Bedőházy János, Burgyán Aladár, Csizmazia Endre, Dudits Endre, Hódy Gyula, Markos Gyula, Nemes Bertalan, Somogyi Aladár, Szentkirályi Zoltán, Veres József, Vértán Endre és Zlinszky István.

Hoitsy Pál ügyvezető alelnök, aki mikor ezt az állást elfoglalta, kijelentette, hogy a pártot ugyanolyan szellemben kívánja vezetni, mint amilyenben Kossuth Ferencz vezette, a névsort azzal osztotta szét, hogy ebből a tizenkét jelentkezőből válaszson négyet a párt, mert az ötödik helyet Hammersberg Lászlónak kell fentartani.

A választást tényleg ilyen módon eítették meg. Hammersberg Lászlót egyhanguan jelölték, a többi négy helyre pedig Vértán Endre jutott 71 szavazattal, Zlinszky István 58 szavazattal, Szentkirályi Zoltán 57 szavazattal és Csizmazia Endre 56 szavazattal. Ezenkívül kapott még Dudits Endre 54 szavazatot és Ráth Endre, aki nem szerepelt a névsoron, 51 szavazatot, míg a többi jelöltek jelentékeny kisebbségben maradtak.

Az egyes bizottságokra való jelölések következték ezután, s itt ismételen tört ki az izgalom.

Igy Lázár Pál, aki eddig három bizottságban is volt, a gazdasági bizottsági tagságról lemondott, hogy azoknak is juttasson helyet a bizottságokban, akik eddig kimaradtak. Amikor később kiderült, hogy a közigazgatási és a közlekedésügyi bizottságokból a jelölő-bizottság ki-

hagyta és így most egyetlen bizottságban sincs, izgatottan mondta:

— A gazdasági bizottsági tagságról lemondtam, mert azt hittem, hogy ebben a két bizottságban leszek. Azután a tevékenység után, amelyet kifejtettem, ennyit meg is érdemeltem volna!

Szentiványi Árpád, aki jelölő-bizottság tagja volt, sietett kijelenteni, hogy a kandidáció jóhiszeműleg történt és Lázár Pálnak nincs oka a nehezítésre, mire Lázár újabb felszólalásában kijelentette, hogy ő nem aprehendál.

Farkasházy Zsigmondot a naplóbíráló-bizottságba jelölték és később kiderült, hogy a zárszámadási bizottságból kihagyták, ahova helyébe Nagy Emilt, a kandidáló-bizottság egyik tagját tették.

— Ugy látszik, hogy vagy túlságosan sokat, vagy nagyon keveset dolgoztam, — mondotta haragosan Farkasházy. — Minthogy ilyen körülmények között a naplóbíráló-bizottságban sem tudnék a párt izlésének megfelelően munkálkodni, erről a jelölésről is lemondok!

Eber Antal és Buzsák Barna nagy elismeréssel szóltak Farkasházynek a bizottságban kifejtett munkásságáról, de a tömeg ment tovább.

Szokolay Tamás szintén nem fogadta el a naplóbíráló-bizottsági tagságot.

Lovász Márton a közgazdasági bizottsági tagságról akart lemondani, hogy Lázár Pálnak helyet csináljon, de aztán visszavonta lemondását.

Fenyvessy Soma lemondott a vizügyi bizottsági tagságáról, ugyszintén Fried Lajos sem fogadta el a naplóbíráló bizottsági tagságot, amelyet a munkásügyi bizottság helyett kapott. A munkásügyi bizottságba különben is Szatmári Mór kivételével csupa agráriust választottak.

Az egyes bizottságokat egészen összevisszaforgatták. Így Hentaller Lajost, aki a zárszámadási bizottság elnöke volt, ebből a bizottságból egészen kihagyták, ellenben Steiner Ferenczet és Buzsák Barnát a pénzügyi bizottságba juttatták. Polónyi Géza szintén tagja lett a pénzügyi bizottságnak, ahonnan azonban Lengyel Zoltán kimaradt.

Mindezek a változtatások olyan elégtelenséget váltottak ki, hogy Kemény Károly az értekezlet után a képviselők túlnyomó többségének helyeslése közben mondhatta:

— Ez nem választás, hanem kinevezés. Ezután a jelölő bizottság listáját legalább két nappal előbb kell közzétenni, hogy a párt tagjainak módjuk legyen a szavazatukat megfontolni.

A függetlenségi párt mai értekezlete után az a hír terjedt el, hogy Bartha Ödön országgyűlési képviselő bejelentette a pártból való kilépését. Ennek a hírnék semmiféle összefüggése a jelölésekkel nincs. Bartha Ödön, mikor jelölése elmaradásáról és arról volt szó, hogy miért nem választották meg a pénzügyi bizottságba, csupán odanyilatkozott, hogy úgy sem lesz alkalma a pártnak az ő jelölése tárgyában határozni. Ezen nyilatkozat pedig összeütközött azon korábban tett nyilatkozatával, hogy ő, aki annyiszor argumentált és olyan sokat küzdött a kiegyezés és a kvóta felemelése ellen, csak a kiegyezés hivatalos bejelentését várja, amikor is álláspontra kezelve kezelték le fogja vonni és elvei változatlan fentartása mellett a pártból kilép.

Az alkotmánypárt.

Az alkotmánypárt a jelölések megejtése előtt, amely különben egészen simán folyt le, háziünnepélyt tartott. Gróf Andrássy Gyulának, az idősebbnek, arczképét leplezték le, de azok a beszédek, amelyek ez alkalommal elhangzottak, igen jelentős politikai nyilatkozatok voltak, amelyek élénk viszhangot fogtak kelteni az alkotmánypárt keretein kívül is.

Az alkotmánypárt ma este fél nyolc órakor értekezletet tartott Széll Kálmán elnöklésével. A kormány részéről megjelentek: dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, Sztéryni József és Bolgár Ferenc államtitkárok. A párt tagjai rendkívül impozáns és nagy számban vettek részt az értekezleten.

Ott voltak: dr. Nagy Ferenc, a párt másod-elnöke, gróf Semsey László és Thorotzkay Miklós,

a párt jegyzői, gróf Dessewffy Aurél, a főrendiház elnöke, Návay Lajos, örgróf Pallavicini Ede, Szivák Imre, Szilassy Zoltán, Burdía Szilárd, Oberthi Károly, Mihalovits Endre, báró Dániel Tibor, örgróf Pallavicini György, Melczér Vilmos, Heinrich Antal, Markhot Aladár, Nehrebeczky György, báró Petri-sevich Horváth Artur, báró Stojanovics Iván, Moskovicz Iván, Dániel Pál, Weisz Julián, gróf Dessewffy Emil, br. Jungfeld Károly, Raisz Aladár, Okolicsányi-Zsedényi Ede, báró Vécsey László, Szinnyi-Merse Félix, Emödy József, Buday Barna, Uhlig Leó, gróf Teleki Pál, Kopony Vilmos, Copony Traugott, Grätz Gusztáv, Ciocan János, Nyegre László, Ajtay Aladár, Szemere Miklós, Hunkár Dénes főispán, gróf Bánffy Miklós főispán, Hertelendy Ferencz, Miklós Ödön, báró Uray Bálint, gróf Széchenyi Bertalan főrendiházi tagok, gróf Esterházy Móricz, Rakovszky Endre belügyminiszteri tanácsos, Jekeliassz Zoltán osztálytanácsos és a pártnak még számos küllaga.

Az értekezletet Széll Kálmán, a párt elnöke, a következő beszéddel nyitotta meg:

T. értekezlet! Mielőtt a napirendre áttérnénk, egy bejelentést kívánok tenni. (Halljuk!)

A t. értekezlet a múlt esztendőben, amidőn a nemzet a király jelenlétében és részvételével felavatta gróf Andrássy Gyula szobrát, hogy kegyeletének és örök hálójának emeljen emléket és adja át nemzedékről nemzedékre időtlen időnkig, egy határozatot hozott: azt, hogy Andrássy Gyulának arczképét megfesteti és e kör helyiségeiben elhelyezi.

Ez a határozat foganatosított. Gróf Andrássy Gyula arczképét itt elhelyeztük. (Tetszés.)

Az Andrássy Gyula iránti kegyelet és hála közlése a nemzetnek és minden magyar embernek, amint hogy ő áldása és kincse volt ennek az országnak, akit nehéz időkben adott az Isten kegyelme Magyarországnak. Minden magyar ember ma is érzi, mi volt neki, mi volt e nemzetnek Andrássy Gyula; nemcsak büszkesége: Andrássy Gyula állami életének egyik megalkotója, a magyar történelemnek oly tüneményes alakja volt, akinek fényes neve azt a lapot, amely róla és működéséről szól, örök időkre ékesíteni fogja.

Nekünk különösebb jogzsimunk is van arra, hogy e kegyeletnek kétszeresen is adjunk kifejezést és kétszeresen vegyük ki belőle részünket. Nemcsak az, hogy Andrássy Gyula, a mi tisztelt és szeretett vezérünk, örököse annak a nagy névnek (Élénk éljenzés), amelyet ő oly méltón képvisel, nemcsak a névnek örököse, hanem örököse annak a lángléleknek és azoknak a nagy államiérfői tulajdonságoknak, amelyek atyjában éltek (Ugy van! Ugy van! Élénk éljenzés), de van egy más jogzsimunk is. (Halljuk!)

En ugy éreztem mindig és ugy érzem, hogy mi és ez a párt letéteményesei vagyunk annak a nagy korszakalkotó és államalkotó politikának, amely Magyarország újjászülésénél az ország ügyeit vezetői: letéteményesei vagyunk Deák Ferencz politikájának, amely lerakta Magyarország újjászülésének alapjait, azokat az alapokat, amelyekeken negyven év óta fejlődött és erősödött az ország és így hagyományosai annak a szellemnek is, amely a Deák-párt első dicső miniszterelnökének lelkében élt. (Ugy van!)

És így helyesen tettük, hogy ide helyeztük körünkbe ezt az emléket, amely elevenen és mindenkor emlékeztet bennünket Andrássy Gyulára.

Nekem a múlt évben, amidőn a szobrot felavattuk, az a szerencse jutott osztályrészemül, talán mint gróf Andrássy Gyula egykori méltatlan munkatársának, hogy megemlékezhettem róla, mikor a szobrot felavattuk.

En akkor az ország elé állítottam őt úgy, amint lelkemben és szivemben élt, azzal a bámulattal, amellyel elmém körülvette, azzal a rajongó szeretettel, amely alakját lelkemben övezte. Vázoltam őt, mint Deák Ferencz munkatársát a kiegyezés megalkotásában és a magyar állam alapjainak lerakásában; vázoltam mint Magyarország első miniszterelnökét, aki visszaszerezte ennek a monarchiának súlyát és tekintélyét és a két állam és a monarchia külügyi politikájában és nemzetközi vonatkozásaiban lerakta azokat az alapokat, amelyek — és ez mutatja az ő lánglelkét, az ő államiérfői nagy kvalitását — ma is fennállanak és a mai külügyi politikának is alapjai. Dicsőséget szerzett ő ezzel a nemzetek areopágjában nemcsak magának, hanem a magyar nemzetnek is. (Tetszés.)

Vázoltam akkor az ő nagy szellemét, az ő szikrázó genialitását és az ő mély ítélőtehetségét, egész lényének azt a varázsát, amely mythosszerűleg ma is él, de amelynek egész lebilincselő voltát csak azok foghatják fel, akik őt közelebből ismerték. Igyekeztem odaállítani úgy, ahogy emlékemben élt, ahogy politikai pályám kezdetén a bámulatnak és szeretetnek melegeivel öveztem körül és véstem lelkembe alakját.

Ennek a képnek nem akarom most tökéletlen másolatát adni, de talán nem is szükséges, mert az Önök emlékezetében és lelkületében él ő az ő hervadhatatlan, halhatatlan érdemeivel és alakjával. En csak azt kívánom, hogy ne csak a képe legyen itt köztünk, de legyen köztünk Deák Ferencz és az ő szelleme is (Ugy van! Ugy van!), az ő politikájuk mély bölcsesége (Ugy van! Ugy van!), érettsége (Ugy van!), tisztasága (Ugy van!), amely a gyakorlati érzék mellett soha az ideális vonásokat és az elvek tisztaságát és nemességét meg nem tagadta és amely nyílt, becsületes, őszinte, határozott és egyenes volt és magyar volt, mint ő maga (Élénk tetszés és helyeslés), minden ízében, szive minden dobbanásában, agya minden lökületében. (Tetszés.) Ez a kép emlékeztessen bennünket arra, miként kell szolgálni királyt és nemzetet egyaránt, miként kell hűnek lenni a királyhoz és egyuttal szeretni a hazát. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

Ezzel akartam bemutatni Önöknek az arczképet és jelentést tenni arról, hogy a konferencia határozatát az elnökség teljesítette. (Hosszas, élénk éljenzés.)

Szivák Imre: T. értekezlet! Most, amikor párt-elnökünk, akit az egész ország tisztelte vesz körül, a hódolat egész koszoruját tette le azon genialis férfi emlékére, akinek arczképét máttól fogva itt tiszteljük körünkben, legyen szabad a koszorúhoz a párt egyszerű közharcosának, hogy úgy mondjam, a csákója mellett levő tölgyfalevelet is hozzáfűznie. Legyen szabad néhány szóval hozzájárulnom azokhoz, amiket pártunk szeretett elnöke tolmácsolt.

Előttünk gróf Andrássy Gyula alakja és hagyományai úgy jelennek meg, mint a leszűrt történeti igazság; ő maga pedig, akinek megadta a végzet, hogy hazájának történelmére irányadólag folyék be, kétségtelenül nagy történeti alak, lángész, aki abban különbözik a múlt idő napi politikusaitól, hogy ezek is lekötethet ugyan a jelent a maguk részére, de kihatásuk a jövőre nincs; gróf Andrássy Gyulának pedig kihatása a jövőre is biztosítva van.

Kell-e erre nagyobb tanúságot felhoznom, mint magát a mi szerény pártunknak létezését? (Tetszés.) Mi, akik egyelőre a nemzeti jogvédelem passzív feladatára vállalkoztunk és alakultunk, úgy érezzük, hogy Andrássy Gyula politikája bennünket a cselekvés jogával ruház fel, mert azt találjuk — és ezt különösen kell hangsúlyoznunk most — hogy, ha a nemzet élete egy történeti fordulóra ér, akkor a kibontakozás Deák Ferencz és gróf Andrássy Gyula együttes politikájának szelleme nélkül nem történhet meg. (Élénk helyeslés.)

Nem kívánok semmit levonni azoknak érdemből, akik e háza jövőjét a nemes idealizmus fényes, ragyogó képeivel kívánják megtölteni, hagyományos zománccsal kívánják bevonni; de állítom azt, hogy ez a kép lehet talán egykor a jövőé, de a mának feladatait csupán ez a politika nem oldhatja meg, ahhoz szükséges az is, amelyet gróf Andrássy Gyula képviselt és amelyet ma az alkotmánypárt mond magának. (Élénk helyeslés.)

Mélyen tisztelt értekezlet! Gróf Andrássy Gyula volt az, aki Világos után, ahol egyformán tört össze, nemcsak Magyarországnak, de Ausztriának is függetlensége, felállította azt a politikai alapvetést, amely megadta az uralkodóháznak és a monarchia másik államának, a mi tőlünk kívántott: a közreműködést a nagyhatalmi állás visszaszerzéséhez. És ebben is magyar volt, ebben sem vezette más, mint a gondviselősszerű felismerése annak, hogy ezen nagyhatalmi állás fentartása elsősorban Magyarországnak is érdeke. Továbbmenve pedig kívánta azt, hogy temetessék el örökre az összbíróadalmi centralizáció, temetessék el örökre a federalisztikus gondolat és lépjen annak helyébe a dualizmus, amely Magyarországnak, mint önálló államnak egyenjogúságát ezen monarchia keretében és kebelében biztosítja.

Ezt a politikát alkotmányos életünk érintetlen fentartásával valljuk mi ma is magunkénak. (Helyeslés.) És azt hiszem, mélyen tisztelt elvtársaim, innen tul ez a párt csak erőt merithet abból a gondolatból, hogy tanácskozásainak részese, tanuja lesz Andrássy Gyula szelleme, hagyományai, és mi lelkiismeretes meggyőződésünk, hazafias lelkünk sugallatát követve járunk a mi szeretett társelnökünk által felállított fogadalomhoz, hogy ehhez a politikához ezennel is hűek leszünk. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Meg vagyok róla győződve, hogy ezzel nem adunk fel semmit, csak joggal veszünk ki az alakulás-

ból, mint alkotmánypárt, a részünket most is, amikor a nemzet ismét, a kiegyezés megújításával, egy új történelmi forduléhoz ért. (Ugy van!) Ez a történelmi forduló bennünket, mint alkotmánypártot, úgy talál, mint Andrássy Gyulának pártját: a kiegyezésnek Deák Ferenczel együtt megalkotóját és pártját gróf Andrássy Gyulának, a másiknak, a miénknek, a velünk együtt élőknek. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Igy fogom fel tehát azt, hogy gróf Andrássy Gyula kihat nagy szellemével a mai politikának alakulására is; így tartjuk őt ma is és így fogjuk őt tisztelni jövőre is szellemi vezérünkül; ebben az értelemben teszem pártunk nevében azt a fogadalmat, hogy mi ehhez a politikához rendíthetetlenül, hazafias meggyőződésünk mindenre elszánt szilárdságával ragaszkodni fogunk. (Lelekes éljenzés és taps.)

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a következőket mondotta: T. pártértekezlet! (Halljuk! Halljuk!) Fogadják forró köszönetemet azon kegyeletért, amelyet atyám emléke iránt tanúsítottak. Ne vegyék rossz néven, ha csak igen röviden, pár szóval válaszolok. Annyira mély érzéseket és emlékeztetéseket ébreszt bennem a mai nap, hogy ezen érzések és emlékeztetések elfojtanak szavam, ha tovább, hosszabban akarnék rólok megemlékezni.

En tehát anélkül, hogy a dolog személyes vonatkozásaira kitérnék, — mert mondom, nem volnék képes ezt megtenni, — csak arra vagyok bátor reflektálni, amit t. barátaim mondtak, amit mondott a mi mélyen tisztelt és szeretett elnökünk is, hogy tudniillik ez a párt atyám politikáját követi. (Felkiáltások: Ugy van! Ugy van!)

Igenis én meg vagyok győződve rendíthetetlen szilárdsággal arról, hogy a magyar állam belső életének békés kialakulása csakis akkor lehetséges, ha szilárdan ragaszkodunk ahhoz az alaphoz, melyet atyám Deák Ferenczel együtt épített. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Meg vagyok győződve arról, hogy a királyval csak ezen az alapon fogunk találkozni és csak ezen az alapon fogunk egy igazán harmonikus összműködést kifejteni. (Általános helyeslés.)

En tehát különös örömmel és köszönettel veszem azt, hogy ebben a pártban megint felhangzott ezen eszme, elhangzott a szilárd elhatározás kifejezése arra nézve, hogy ragaszkodunk ahhoz az alaphoz, melyen negyven évig fejlődni tudtunk és amely — meggyőződésem szerint — a jövő fejlődésnek is egyedüli alapja. (Ugy van! Ugy van!)

Ujból köszönöm a t. pártnak és tisztelt barátainak azt a meleg érzést, amelyet itt kifejeztek atyám emléke iránt és ajánlom magamat további barátságukba. (Élénk éljenzés és taps.)

Széll Kálmán elnök: T. pártértekezlet! Az az egyhangúság, amely megnyilatkozott a történeti felhívások folytán, gondolom, csak élő bizonyítéka annak, hogy mi egyek vagyunk a mi céljainkban (Ugy van! Ugy van!) egyek vagyunk a mi törekvéseinkben (Igaz! Ugy van!) és egyek vagyunk a mi érzelmeinkben is (Élénk helyeslés.) és tisztában is vagyunk aziránt, hogy amit eddig is vallottunk, amit most is vallunk, az az igaz, helyes, okos, bölcs magyar politika. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés.)

De egyuttal tanujelét adjuk és akarjuk adni ezenül is annak, hogy az adott mai politikai helyzethez és az országnak adott körülményeihez alkalmazkodni tudunk, hogy hűséggel és lojalitással levonjuk ennek következtetéseit, bár elveinknek tisztaságát és törekvéseinknek intakt célját és integritását fenn fogjuk tartani. (Ugy van! Ugy van!)

Ugy érzem, hogy a mi fogadalmunk, amelyet kölesönösen tettünk és amelyet kieserítünk egymással, csak megerősített bennünket abban, hogy hűvek legyünk a Deák Ferencz politikájának hagyományaihoz és Andrássy szelleméhez és így megerősítette jövőjét és jogosultságát s összeforrasztott bennünket — ha egyáltalán lehetséges volna még jobban és még inkább — mi tiszteit s szeretett vezérünkkel, gróf Andrássy Gyulával. (Élénk helyeslés.)

Ezek után t. értekezlet áttérhetünk a napirendre. A napirend tárgyat képezi a párt részéről a képviselőház új ülészaka alkalmából az alelnöki és jegyzői állásokra, továbbá a bizottsági tagságokra való jelölés. A végrehajtó-bizottság vette magának a bátorságot arra, hogy a jelöléseket a konferenzia számára megtegye. (Helyeslés. Halljuk! Halljuk!)

Felkérem gróf Semsey László jegyző urat, hogy a jelöléseket felolvasni sziveskedjék.

Gróf Semsey László jegyző felolvassa a kép-

viselőházi tisztségekre és bizottsági tagságokra jelölt képviselők névsorát.

A párt jelöltje az alelnöki állásra: dr. Návay Lajos, a két jegyzői állásra Raisz Aladár és gróf Thorotzkay Miklós.

Földmívelésügyi bizottság: Burdia Szilárd, Csepreghy István, Ertl János, gróf Esterházy Béla, Philipp János, Schuller Rezső.

Gazdasági bizottság: Greskovitz Vilmos, Szinyei-Merse Félix, dr. gróf Uchritz-Amade Emil.

Igazságügyi bizottság: Ajtay Aladár, Heinrich Antal, Markhot Aladár, Pescha Miklós, Schmidt Károly, Szivák Imre.

Kérvényi bizottság: Bruckner Vilmos, Nehrebeczky György, gróf Teleki Pál, Teszelszky József.

Könyvtári bizottság: Mikszáth Kálmán.

Közgazdasági bizottság: Bernáth István, Buday Barna, Emödy József, gróf Esterházy Mór, dr. Nagy Ferencz, Szilassy Zoltán, gróf Sztáray Sándor.

Közigazgatási bizottság: Baross Jusztin, Czobor László, gróf Desseffy Emil, Péchy Zsigmond, Raisz Aladár, Széll Kálmán, Szonhág Andor.

Közlekedésügyi bizottság: gróf Andrássy Géza, Copony Traugott, Dániel Pál, Nyegre László, Zanelle Richárd.

Közoktatásügyi bizottság: Ciocan János, László Mihály, Meltzer Vilmos, Mihálovits Endre.

Mentelmi bizottság: Uhlig Leó, Oberth Károly, báró Petrisevich Horváth Artur, ifj. dr. Wekerle Sándor.

Munkásügyi bizottság: Gratz Gusztáv, ögróf Pallavicini György, báró Rávay Simon, gróf Teleki Géza, Weisz Julian.

Naplóbíró bizottság: Czibur Bertalan, Badinyi Lajos, Fodor Kálmán, báró Jungenföld Károly, Eitel Adolf Viktor.

Összeférhetlenségi állandó bizottság: gróf Bathyány Lajos, báró Sztójánovics Iván, Okolicsányi-Zsedényi Ede.

Pénzügyi bizottság: gróf Andrássy Sándor, gróf Bathyány Lajos, Issekutz Győző, Nagy Ferencz, gróf Semsey László, Széll Kálmán, gróf Torotzkai Miklós, gróf Zichy János.

Számvizsgáló bizottság: gróf Zichy Béla Rezső, Vederőbizottság: Moskovitz Iván, Szemere Miklós, Szereday Aladár, báró Vecsey László.

Vízügyi bizottság: gróf Karátszonyi Jenő, Kopony Vilmos, Mihályi Péter, báró Dániel Tibor.

Zárszámadásvizsgáló bizottság: Lindner Gusztáv, László László, Rudnyánszky György.

Széll Kálmán elnök: Senkinek nem lévén észrevétele, határozatként kimondom, hogy a párt a jelöléseket elfogadja. A törvény szerint megalkotandó ipartanácsba és közlekedési tanácsba, valamint a belügyminiszter ur előterjesztésére kiküldendő kiváncsorsági bizottságba a párt a jelöléseket később fogja eszközölni.

Ezután az elnök az értekezletet berekesztette. Az értekezlet végével a párt tagjai lelkesen éljenztek Széll Kálmánt és gróf Andrássy Gyulát.

Az alkotmánypárt választmánya ma este az értekezlet után ülést tartott, amelyen a párt tagjainak felvették: gróf Beihlen Aladár, báró Uray Bálint, gróf Széchenyi Andor Pál főrendiházi tagok, továbbá Csillaghy István (Isztebne), Rakovszky Géza (Kocsész) és Hegedűs Aladár (Baja).

A néppárt.

A néppárt ma este ismét tartott hivatalos értekezletet. A bizottságokba a következő tagok jelöltettek:

Földmívelésügyi: Csitáry Béla, Farkas József, a gazdasági: Molnár János, az igazságügyi: Nyáry Béla, Simonyi-Semadam Sándor, a kérvényi: Csizmazia Ferencz, Giesswein Sándor, a könyvtári: Simonyi-Semadam Sándor, a közgazdasági: Ernszt Sándor, Simonyi-Semadam Sándor, Szemere György, a közigazgatási: Hencz Károly, Mednyánszky László, Tólos István, a közlekedésügyi: Darányi Ferencz, Kovács Pál, a közoktatásügyi: Csernoch János, Molnár János, a mentelmi: gróf Hunyadi László, Zboray Miklós, a munkásügyi: Ernszt Sándor, Giesswein Sándor, a naplóbíró: Jánoky Madocsányi Gyula, Karátszonyi Sándor, az összeférhetlenségi állandó bizottságba: Zboray Miklós, a pénzügyi: Buzáth Ferencz, Rakovszky Béla, a számvizsgáló: Csitáry Béla, Vildfeuer Károly, a véderőbe: Adamovich István, gróf Mailáth Géza, a vízügyi: Förster Ottó, Ajtcs Horváth Dezső, a zárszámadás vizsgáló: Gyuriss Emil, Hencz Károly.

A horvátok.

A horvát szerb koalíció tagjai ma délután öt órakor Medakovich Bogdán elnökle alatt értekezletet tartottak, melyen a képviselőház holnapi ülésében megteendő alelnöki választásokra nézve állapították meg a követendő eljárást. Az értekezlet ez alkalommal konstata, hogy bár a koalíció tagjai közül ezidőszent egy sincs, aki a magyar nyelvet oly tökéletesen bírná, hogy a képviselőház tanácskozá-

sait akadálytalanul vezethesse, mégis a horvát koalíció, mely számarányánál fogva nagyobb, mint a néppárt és így a parlament harmadik legnagyobb csoportját képezi, joggal elvárta volna, hogy a többségi pártok vezetőségei a horvátokkal az alelnöki állások betöltésére nézve érintkezésbe fognak lépni, hogy megegyezésre juszanak. Miután ez nem történt meg, a horvát szerb koalíció tagjai az alelnökök holnapi választásánál fehér lappal fognak szavazni.

A nemzetiségel

A nemzetiségi képviselők csoportja ma délután két órakor a Vadászkiút szállóban értekezletet tartott, melyen Bredeceanu Koriolán elnök. Az értekezlet megejtette a maga részéről a képviselőház tisztikarába és bizottságaiba való jelöléseket.

Budapest, október 11.

A képviselőház holnap, szombaton délelőtt 10 órakor ülést tart, amelynek napirendje a két alelnök, kilencz jegyző, házsnag választása és végül interpellációk előterjesztés.

A főrendiház e hó 14-én, hétfőn, délelőtt 11 órakor ülést tart.

A pénzügyi expozé. Wekerle Sándor miniszterelnök hír szerint a jövő évi költségvetési előirányzatot a képviselőház október hó 22-én tartandó ülésében fogja hosszabb expozé kíséretében betervezni. A miniszterelnök ezzel egyidejűleg be fogja mutatni a múlt évi zárszámadásokat, valamint a kormány jelentését az 1906. évben kifejtett működéséről és az ország közállapotairól.

Miniszteri értekezlet. A képviselőház ülése után fél egy órakor a miniszterelnöki szobában miniszteri értekezlet volt, amelyen Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, Darányi Ignác, Josipovich Géza és Kossuth Ferencz miniszterek vettek részt. Az értekezleten a kormány előbb a képviselőház legközelebbi munkaprogramját állapította meg, amelyet a miniszterelnök a Ház megalakulása után fog bejelenteni. Az értekezlet további folyamán Sztjerényi József államtitkár is bevonták a tanácskozásba, amelynek tárgya a kiegyezéssel összefüggő közjogi kérdések megbeszélése volt. Illetékes helyről úgy értesülünk, hogy a közjogi kérdések miatt semmiféle nézeteltérés nem merült fel és a zárttanácskozás, amelyet vasárnap tartanak Bécsben báró Aehrenthal közös pénzügyminiszter részvételével, csak formai jellegű, hogy a létrejött megállapodások véglegesítenek. Ebből a célból Wekerle Sándor miniszterelnök Sztjerényi József államtitkár társaságában holnap délután Bécsbe utazik, még akkor is, ha a királyi gyöngékedése miatt ekkor sem mehet audienciára. A miniszteri értekezlet további folyamán szóba került a horvát kérdés is, a végleges határozathozatalt azonban a legközelebbi minisztertanácsra halasztották.

Az alkotmánybiztosítók és a választói jog. Mint értesülünk az alkotmánybiztosítók szülő törvényjavaslat a főispánok rendkívüli hatalommal való felruházását is korlátozza, amennyiben a tisztviselők rögtöni elmozdítására és állandó helyettesítésére nem jogosítja fel őket. Egy esti lap szerint gróf Andrássy Gyula belügyminiszter egy beszélgetés során úgy nyilatkozott volna az általa tervezett választási reformról, hogy az a választást nem decentralizálja teljesen, hogy minden ezer választóra küldenek ki egy szavazatszedő bizottságot, hogy ennek megfelelően a törvényhatóságok fogják a választási körzeteket megállapítani, végül, hogy a választói jog általánosságával szemben korrekívumokat fog alkalmazni, még pedig a közvetett, közvetlen és pluralis szavazati jog kombinálásával. A „Budapesti Tudósító“-t illetékes helyen felhatalmazták annak kijelentésére, hogy e hírből egy árva szó sem igaz, annál kevésbé, mert gróf Andrássy Gyula a reform részleteiről senki előtt sem nyilatkozott.

Gróf Batthyány Tivadar nyilatkozata. Axmann osztrák keresztényszocialista képviselő a napokban úgy nyilatkozott, hogy gróf Batthyány Tivadar Párisban járt, hogy az önálló magyar bank létesítése esetén francia tőkét szerezzen, de eredménytelenül. Batthyány Tivadar orsz. képviselő Gátáról a következő táviratban czófolja meg ezt a hírt:

Amennyiben budapesti politikai körökben az a vélemény van elterjedve, hogy Axmann osztrák antiszemita képviselőnek egy Batthyány franciaországi missziójának meghiusulásáról szóló elbeszélése reám vonatkozik, kijelentem, hogy én sem személyesen, sem más úton Párisban, vagy bárhol a magyar nemzeti bank alapítására tőkét nem kerestem s így ily irányú lépéseket nem tettem, a mint-hogy ez teljesen felesleges is; mert oly elsőrendű alapításhoz, aminő a magyar nemzeti bank, az erre hivatott körök a szükséges tőkét játszva megszerezhetik. Az osztrák képviselő szenzációra számító leleplezése tehát engemet illetőleg a valósággal homlokegyenest ellenkeznek. Batthyány Tivadar.

Interpelláció. Adamovics István orsz. képviselő interpellációt jegyzett be a görög-keleti egyházban uralkodó anarchisztikus állapotok és a patriarkaválasztás illetve adminisztrátor kinevezése tárgyában.

A t. Házból.

I. Utóregzés.

A csütörtöki események utóregzése érezhető a politikai világ hangulatán. A képviselőházban csak déli tizenkét órára hirdettek ülést, épp úgy, mint tegnap, de tizenegy óra után már szintugy népesek voltak a folyosók, mint csütörtökön. Különösen a függetlenségi pártiak jöttek korán. (Mivelhogy a néppárt tegnap később ment el.) Eszükbe jutott, hogy érdeklődni kellene a kiegyezés iránt. Egy hír, amelyik arról szólt, hogy a közjogi vívmányok még nincsenek tisztázva, megmozgatta az aggodókat. A néppárt elhatározta, hogy gondot fordít a kerületekre, tehát a függetlenségi ügynek a kiegyezésre. Mit szólnak a választók, ha a közjogi vívmányok is elhamvadnak október tizenhatodikáig és ha a kiegyezésből előbujnak a szegkek s kitűnik, hogy csakugyan zsákban macskát vásároltak. Azaz hogy még nem.

— Muszáj-e nekünk megszavazni a kiegyezést, ha nem tudjuk, hogy mi van benne? — kérdezik Szerényi Józsefet, a kiegyezési államtitkárt.

— Meg fogjátok tudni — feleli.

— Most szeretnők tudni.

— Most nem. A pártiak, amelyik a kormányt támogatja . . .

— Mi csak türjük a kormányt — szól Farkasházy.

— A kormány megköszöni az ilyet — veti közbe Széll Kálmán. — A kormány nem kér túrelmi bárczát.

Elhalgatnak, tovamennek. Tulajdonképpen nem tudják, hogy melyik oldalról akarja őket támadni a néppárt, hát csak vaktában védekeznek.

Egy pamlagon Günther fil és közjogot magyaráz. Távobabb gróf Andrássy Gyula csinálja tegnapi nyilatkozatainak a korrekturáit. Kitént, hogy az írástudók inkább mint hallgatók voltak kitűnők, de a hallottakat kevésbé jól tudták reprodukálni. A képviselőket leginkább a kerületek beosztása érdekli. Egy bizonyos, hogy a sugárelmélet nem érvényesül. Vége annak a kombinációnak, hogy mindenik kerület Budapesten kezdődik és sugárvonalban az ország határáig terjed. Pedig milyen nagyszerű fuvarköltség lett volna például Budapesttől Predeálig. S a kerület elnevezést meg kellett volna változtatni — vonalra. És akkor a képviselők se mandátumot kapnának, hanem bárczát, amit most türelemből a kormánynak szántak.

De talán tévedünk. A gond nem olyan nagy,

mint aminőnek látszik. Más kiegyezés nyomul előre. Kik lesznek az alelnökök az új ülészakban. Egyet-kettőt fordultak és már megegyeztek: marad Návay Lajos, de marad Rakovszky István is. Hát a függetlenségi párt nem kap még egy alelnöki állást? Nem. Hanem jegyzőket választhat egy fél tuczatot. Minden jegyző kap havi száz forint fizetést, ez összesen hatszáz forint, tehát ki van fizetve az alelnökség. Most járnak-kelnek, korteskednek: kik legyenek a jegyzők. A régi mamelukvilágban a kormánypártiak még az ellenzékkel is meg tudtak egyezni úgy, hogy tesszem azt, néhai Molnár Antalt soha sem zavarták. Most a függetlenségi párton sincs egyezés és a jegyzői listából lutrit csinálnak. Össze-vissza akarnak szavazni, hogy kiki kiválaszthassa a kedvencét és kitörülhesse a saját külön antipatikusának a nevét. A jegyzőség kvalifikációja nem is több ennél, mint „szimpatikus — rászavazunk“, „antipatikus — megbuktatjuk“. Látszólagos szempont, hogy a jegyzőnek szegény embernek kell lennie. Nevezetesen, ha az elnök ideges, a jegyzők érzik meg, ennél fogva, ha vagyonos fiuk lennének a jegyzők, minduntalan otthagynák a hivatalt. Minthogy azonban Justh Gyula nem a jegyzők fejéhez szokta csapni a csengettyűt, hanem csakis az asztalhoz, a szegénység szempont nem tulságosan érvényesül. Továbbá pedig éppen a mostani képviselőház többsége ugynevezett szegény emberekből áll. Vannak képviselők, akiket azért választott a kerület, hogy a hitelezők részletekhez jussanak. S a többi se olyan takarékos, mint Szappanos bátyánk, aki a szocialista napra mindössze huszonöt krajczárért vásárolt sonkát. Az igaz, hogy Szappanosnak egy egész rostélyosra is telnek. Nincs az a képviselő, akire rá nem férne egy fiakkerbérlet. A kortesek nagy szorgalommal működtek, ajánlgatván jelöltjeiket és dicsérvén kiváló tulajdonságaikat. Késő dél volt, amikor ellenáramlat keletkezett.

— Olyakat kellene választani jegyzőknek — hangzott a feltétel — akik irni tudnak.

Gyorsan letárgyalták a kifogást.

— Neveltséges! Hisz a képviselőházi jegyzők nem irnak. Az írásbeli munkát az iroda végzi.

— Hát mit csinálnak a jegyzők?

— Számolnak. Ők számolják össze, hogy határozatképes-e a Ház. Ők nézik meg veszedelmek idején, hogy megvan-e a többség.

— Hisz most csak többség van . . . Tehát . . .

— Tehát? . . .

— A jegyzői állások feleslegesek. Vagy legalább is elég volna két jegyző.

— Ohohohó! Miért spóroljunk éppen a jegyzőkben, amikor nem takarékoskodunk a szőnyegek porolásával.

A téma mindamellelt felszinen maradt, amíg Justh becsengette a vitatkozókat és megnyitotta az ülést.

Wekerle átnyújtotta a király levelét. Ő felsége üdvözli az országgyűlést és berekeszti az ülészakot s ugyanezen levéllel holnapra megnyitja az ujat.

Hódolattal tudomásul veszik s egyebet nem is csinálnak. Holnapra kihirdetik, hogy már délelőtt tíz órakor kezdik az ülést és választanak.

Holnap megint felolvassák a király levelét, mert úgy dukál, hogy kétszer olvassák.

Visszaemlékeznek rá, hogy ezelőtt két évvel ilyen időtájban másképpen bántak a király leveleivel. A levelek akkor vessző alatt jöttek és a „királyi üdvözlötünk“-re gunyosan hangzott a felelet:

— Köszönjük!

Most ellenben rendben van a levél, de más a baj. Alkotmányosan folynak a dolgok, de a

király beteg. Bécsből egyre küldik a tudósításokat, s ha az jön hogy jobban van, derülnek az arczok, ha meg hogy nem aluszik, ujból a gond fellegei nyomulnak előre.

A tegnapi szenzációk utóregzései közül természetesen ennek van a legnagyobb hatása és ez marad leginkább állandó.

A szocialisták tüntetéséről már csak úgy beszélnek, mint egykor a Duna-ünnepélyről. Ha minden hónapban csinálnának egy ilyen szünnapot, egy fél év alatt egész bizonyosan lejártnak.

Mig a képviselők a sivár bizonytalansággal bajlódtak, azalatt a főrendiházban, ahol szintén bezárták az ülészakot, felszólt báró Ambrózy István és elmondta, hogy örvend a kiegyezésnek. Ő is csak úgy nem tudja, hogy mi van a kiegyezésben, mint az a függetlenségi képviselő, aki türi, de Ambrózy azt mondja, hogy akár-milyen is legyen a megegyezés, jobb mint hogyha semmilyen se volna.

Örgróf Pallavicini Ede nyugtalankodott. Ő azt hitte, hogy báró Ambrózy interpellálni akar, nem pedig a kormányt dicsérni. Maga az elnök, gróf Dessewffy Aurél is interpellációt várt.

— Halljuk az interpellációt — szólnak.

— Azt ugyan nem fogják hallani hajasan, kopaszon is bajosan . . . — véli báró Ambrózy.

A főrendek feleszméltek. Az elnök ki is jelentette, hogy csak interpellációra adott felhatalmazást és hogyha nem interpellál, akkor bizony úgy tesz vele, amiképpen Rakovszky István ő exczellenciája szokott tenni a horvátokkal.

— Hogy tesznek a horvátokkal? — kérdezik az öregek.

— Megvonják tőlük a szót.

S addig kerülgették a dolgot, amíg végre csakugyan ez történt. A szó megvonatott.

No de báró Ambrózy nem hagyja magát. Bevégzi ugyan a beszédét, de hozzáteszi, hogy:

— Sajnálom, amiért ennél fogva nem juthatok ahhoz, hogy az új ülészak alkalmából a kormányt üdvözöljem.

Oh, ennek fele sem tréfa. Megakadályozták, hogy üdvözölje a kormányt. Most mi lesz? Semmi sem lesz. Hisz azzal a kijelentéssel, hogy megmondta, mit akar tenni: tulajdonképpen el is intézte az üdvözlést.

— No ugy-e, — mondta, — ugy-e kegyelmeskéim, nem aképpen vontátok meg tőlem a szót, mint a horvátoktól. A horvátoktól azért vonták meg, mert támadták a kormányt, de én, ámbár megvontátok, dicsértem a kormányt.

De gróf Dessewffy se busult. Az aggodalmaskodókat megnyugtatta.

Tulajdonképpen csak olyan volt az eset, mint mikor a falusi ember levelet irt a füszeresnek és azt irta, hogy küldjön két kiló czukrot, egy félkiló kávé és egy liter petróleumot. Amikor aztán bevégezte a levelet, utóiratot csinált hozzá s abba irta: „Most mondja a feleségem, hogy czukorra nincs szükség, kávé annyi van, hogy karácsonyig is elég és petróleumot éppen ma hoztak, tehát ne küldjön semmit.“ A levelet azonban feladta a postára.

II. A miniszterek értekeznek.

A képviselőházi ülés ma sem tartott tovább nyolcz percznél. De a képviselők ma is a folyosón várták, hogy az ebédidő elérkezzék.

Néhányan egyebet is vártak. Miniszterekkel szerettek volna beszélni. A miniszterek azonban eltűntek. Fél egy óra volt már, amikor a nagyon érdeklődők megtudták, hogy hirtaba várakoznak, mert a miniszterek visszavonultak értekezni. Még az értekezés tárgyát is megmondták. Hogy afelől tanácskoznak: mit dolgozzék a képviselőház.

Erre aztán valamennyien eltávoztak. Mert a kérdés igen kényes. Nem azért, mint hogyha

a képviselőház nem akarna dolgozni. Hanem azért, mert a képviselők mindenekelőtt a bizottságokba szeretnének bejutni és azután — nem dolgozni.

Készülődések.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, október 11.

Az ülészak bezárásával és az ülészak megnyitásával járó formalitásokkal kell néhány napig bibelődnie a Háznak. Ma az ülészakot berekesztő királyi kéziratot olvasták föl; holnap pedig a Ház tisztviselőit választják meg. A főrendiházban is fölolvasták a királyi kéziratot. Itt egy főrend, báró Ambrózy István, szükségesnek gondolta határtalan bizalmáról biztosítani a kormányt — abból az alkalomból, hogy a kormány nyelbe üttötte a kiegyezést. A formában azonban tévedett. Az elnöknek interpellációt jelentett be és ő napirend előtt beszélt. De mire a tévedés nyilvánvalóvá lett, Ambrózy ur mindent elmondott, ami szívét nyomta.

Részletes tudósításunk ez:

I.

A képviselőház ülése.

— Kezdődött déli tizenkét órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Ráth Endre és Darányi Ferencz.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

Darányi Ferencz jegyző (olvassa az 1907. október hó 10-én tartott ülés jegyzőkönyvét).

Az elnök: Kérem a t. Házat, van-e valakinek észrevétele a most felolvasott jegyzőkönyvről? (Nincs!) Ha senkinek sincs észrevétele, akkor a jegyzőkönyvet hitelesítettnek jelentem ki.

A miniszterelnök ur kíván szólni.

Wekerle Sándor miniszterelnök: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Az országgyűlés első ülészakának bezárására és a második ülészak megnyitására vonatkozó kegyelmes királyi kéziratot azzal a kérelemmel vagyok bátor bemutatni, hogy azt felolvassam s azután tudomásul veszi és meghirdetés végett a főrendiházhoz átküldeni méltóztatnék. (Élénk helyeslés.)

Az elnök: A kegyelmes királyi leirat fel fog olvastatni. Felkérem Ráth Endre jegyző urat, hogy a kegyelmes királyi leiratot felolvasson szíveskedjék. (Halljuk! Halljuk!)

Ráth Endre jegyző (olvassa):

Kelt Bécsben, 1907. évi október hó 1-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Mi I. Ferencz József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királyja, stb. és Magyarország apostoli királyja.

Hű Magyarországunk és társországai zászlósainak, egyházi és világi főurainak és képviselőinek, kik az általunk 1906. évi május hó 19-ére Budapest és székelyvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlöttnket!

Kedvelte híveink! Midőn magyar minisztériumunk előterjesztésére az általunk 1906. évi május hó 22-én megnyitott országgyűlés első ülészakát f. évi október hó 11. napján berekesztjük, egyszersmind a második ülészakot ez évi október hó 12. napjára összehívottnak nyilvánítjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandó maradunk.

Az elnök: T. Ház! Javaslom, hogy az országgyűlés első ülészakának berekesztéséről és második ülészakának megnyitásáról szóló, ezennel kihirdetett kegyelmes királyi leirat hódolatteljes tisztelettel tudomásul vétsessék és kihirdetés céljából a főrendiházhoz áttétessék. (Helyeslés.)

Méltóztatnak ezen javaslatomhoz hozzájárulni? (Igen!) Ha igen, akkor ilyen értelemben mondom ki a határozatot.

Az országgyűlés első ülészaka be lévén rekesztve, az ezen ülészakra vonatkozó szokásos elnöki jelentésemet van szerencsém a t. Háznak bemutatni. (Halljuk!) Javaslom, hogy méltóztatassék annak kinyomatását és a képviselőház tagjai közt leendő szétosztását elrendelni. (Helyeslés.)

Méltóztatnak ezen javaslatomhoz hozzájárulni?

(Igen!) Ha igen, akkor ilyen értelemben mondom ki a határozatot.

A házszabályok 23. §-a elrendeli, hogy az elnökök, jegyzők és a háznagy minden évi ülészak első három ülésének egyikében újból választandók. Bátor vagyok ennek alapján javasolni, hogy a Ház alelnökeit, jegyzőit és háznagyát a Ház holnap, azaz folyó hó 12-én, a második ülészak első napján válassza meg. (Helyeslés.) Egyszersmind javaslom, hogy úgy mint az első ülészakban, most is nem hat, hanem kilencz jegyzőt válasszunk. (Helyeslés.)

Kérem a t. Házat, méltóztatnak-e ezen javaslataimhoz hozzájárulni? (Igen!) Ha igen, akkor ilyen értelemben mondom ki a határozatot, és most megteszem napirendi javaslatomat. (Halljuk! Halljuk!)

Javaslom, hogy a Ház legközelebbi ülését holnap, szombaton, okt. hó 12-én d. e. 10 órakor tartsa. (Helyeslés.) Ezen ülés napirendje legyen: A ma hirdetett kegyelmes királyi leirat újbóli felolvasása; azután a két alelnök választása, utána kilencz jegyzőnek és a háznagynak megválasztása; továbbá elnöki előterjesztések és irományok bemutatása, végül az interpellációs- és indítvány-könyvek felolvasása. (Helyeslés.)

Méltóztatnak ezen napirendi javaslatomhoz hozzájárulni? (Igen!) Ha igen, akkor ilyen értelemben mondom ki a határozatot. Mielőtt azonban az ülést bezárnám, kérem, méltóztatassanak a mai ülés jegyzőkönyvét hitelesíteni, hogy a legfelsőbb királyi leirat a főrendiházban is meghirdethető legyen. (Helyeslés.)

Amíg a jegyző ur elkészül a jegyzőkönyvvel, az ülést öt perczre felfüggesztem.

Szünet után felolvasták és hitelesítették a mai ülés jegyzőkönyvét, mire az ülés fél egy órakor véget ért.

II.

A főrendiház ülése.

— Kezdődött délután egy órakor. —

Elnök: Gróf Dossseffy Aurél.

Jegyzők: Rudnyánszky József és Almásy Imre.

Az elnök: Az ülést megnyitja. Bejelent, hogy a király Semsey László országgyűlési képviselőt gróffá nevezte ki.

Több miniszterelnöki átirat felolvasása után gróf Almásy Imre jegyző felolvassa az első ülészak bezárásáról szóló királyi kéziratot, melyet az egybegyűlt főrendek állva hallgattak végig.

A főrendiház a leiratot tudomásul veszi és azt visszaküldi a képviselőháznak.

Báró Ambrózy István a napirend előtt kíván szólni. Sohsem tartozott a koalícióhoz, de most kénytelen meghajítani magát a kormány előtt a befejezett kiegyezési tárgyalások után. Maga az a tény, hogy a kiegyezés megtörtént, sokkal fontos államérdeket intéztek volna el. Nem szólhat még magáról a kiegyezésről, mert annak anyagát nem tudja. Bármily lesz is a kiegyezés, neki elég garanciát nyújt a miniszterelnök s a koalizált pártok vezéreinek nagy tudása. Tudja, hogy a kormány tagjainak nagy nehézségekkel kellett megküzdeniük, de reméli, hogy e nehézségeket az ország javára küzdötték le. Kossuth Ferencz, mint a függetlenségi párt vezére, tudja, hogy mi a kötelessége. (Helyeslés.)

Orgróf Pallavicini Ede: Halljuk az interpellációt.

Báró Ambrózy István: Én ma interpellációt jelentettem be, hanem a napirend előtt kívántam szólni, ha valami baja van, intézze el az elnökséggel s nekem hagyjon békét.

Az elnök: Boesánatot kér, de felszólaló neki interpellációról beszélt s ha nem arról beszélt volna, nem engedhetné volna szólni. A házszabályok értelmében nem engedheti meg a napirend előtt való felszólalást s azért megvonja tőle a szót.

Báró Ambrózy István: Meghajlik az elnökség előtt, de ő csak a kormányt akarta ábrázolni nagyjelentőségű munkáiért.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés háromnegyedkét órakor véget ért.

Budapest, október 11.

Az átmeneti idő. Félhivatalosan jelentik: A képviselőház elnöke előtt a szocialdemokrata párt szóoka által tegnap felolvasott beszéd egyik pontja, hivatkozva a miniszterelnöknek a koalizált pártok előtt történt bemutatkozása alkalmával tett nyilatkozatára, így szólt:

— Az átmeneti idő a kormányelnök nyilatkozata szerint is csak két évig tarthat.

Ez a hivatkozás teljesen alaptalan s önkényes.

A miniszterelnök sem 1906. április tizennegyedikén, midőn az új kormány a koalizált pártoknak bemutatkozott, sem 1906. május harminczadikán, midőn az újonnan választott képviselőházban a kormány programját kifejtette, nem tett olyan nyilatkozatot, amelyben az átmeneti időnek naptári lejáratát akár érintette, akár megjelölte volna. Az április tizennegyedik bemutatkozás alkalmával elsorolta azokat a kötelességeket, amelyeket a koalíziós kormány az átmeneti időre elvállalt s ezeknek utolsó két pontja volt: a külfölddel kötött vám- és kereskedelmi szerződések tartamára rendezni Ausztriával a vám- és kereskedelmi ügyeket és előkészíteni a választójog reformját az általános szavazójog elvének alapján.

— Ennek a reformnak a keresztülvitele és az új választás megejtése után megszűnik az a föladat, amelyre vállalkoztunk.

Ekkép jelölte meg a miniszterelnök az átmeneti idő tartamát, de erre nézve prekluzív határidőt soha sem mondott.

Elnöki beszámoló az első ülészakról.

Justh Gyula a képviselőház elnöke a mai ülés végén terjesztette be az 1906—1911. évi országgyűlés első ülészakáról a szokásos elnöki jelentést, amely pontosan beszámol a képviselőház eddigi működéséről. A jelentés érdekesebb részeit az alábbiakban adjuk:

Az ülészakot a király 1906. május 19-ére hívta egybe s az ünnepélyes megnyitás május 22-én folyt le a budai várpalota tróntermében. A megalakulás alkalmával összesen 451 megbízólevelet nyújtottak be, amelyek közül 420 találatot is kifogástalannak. Öt képviselőt több kerületben is megválasztottak. Igen sok változás esett a képviselőház tagjainak személyi viszonyaiban. Az időközben államtitkárrá kinevezett Tóth János háznagy helyét Leszkay Gyula foglalta el, a jegyzői karban pedig Benedek János lemondása folytán állott be változás. Elhunytak kilenczen: gróf Károlyi István, Lukáts Gyula, Zichy Jenő, Pisztory Mór, Szluha János, Krasznay Ferencz, Pildner Ferencz, Filep Albert és Kutuzovics István (horvát). A Kuria két mandátumot semmisített meg: Achim Andrást és Kiszely Kálmánét, míg a bíráló-bizottság ítélete következtében Brediceanu Coriolán bogsáni és Popovics György lugosi mandátumaitól fosztattak meg. Az összeférhetetlenségi állandó bizottság egyedül az időközben Amerikába szökött Udvary Ferencz mandátumát ítélte érvénytelennek. Időközben 48 kerületben részint lemondás vagy elhalálozás, részint megsemmisítés folytán vált szükségessé új választás. Beadtak az első ülészakban 95 törvényjavaslatot, ebből elintézték 64-et. Mentelmi ügy volt: 142, ebből elintézték 96 ügyet; indítvány volt 22, interpelláció 122. Választ vár még 37 interpelláció. Összeférhetetlenségi bejelentés volt 13. Kérvény és föllirat 455 volt a Ház előtt. Ebből elintézték 4196 darabot, elintézetlen maradt tehát 389. Az első ülészakban összesen 198 ülés volt.

Küldöttségek a képviselőházban. Ma délelőtt fél-tizenegykor Justh János képviselő vezetése alatt Vámospercs nagyközség ötven tagú küldöttsége tisztelettel Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél, akit arra kértek, hogy változtassa meg a községben elrendelt 500 hold beerdősítésére vonatkozó intézkedést, mert az a gazdákra sok kárral járna és rendelje el, hogy csak 200 holdat erdősítsenek be. Darányi Ignác miniszter szívesen fogadta a küldöttséget s válaszában kijelentette, hogy az ügyet megvizsgálja és a méltányosság szerint intézkedni fog.

Ezután a küldöttség ugyancsak Justh János vezetése mellett Justh Gyula képviselőházi elnöknel tisztelettel, hogy nagyrebecsülésének, szeretetének és ragaszkodásának kifejezést adjon. Justh Gyula szívesen köszönte meg az üdvözlést és jóindulatáról biztosította a küldöttséget.

Szatmár vármegye Vámfalu községének küldöttsége tisztelettel ma délelőtt a képviselőházban Sztéryi József kereskedelemügyi államtitkárnál. A küldöttséget dr. Weis Sándor satmári ügyvéd vezette. A küldöttség arra kérte az államtitkárt, hogy a vámfalui bükkerdő kitermelő részvényszerűség kiadása ügyében, amely a község lakosságára az állattenyésztés szempontjából sérelmes, helyszíni vizsgálatot indítsanak meg és a vizsgálat megejtésére miniszteri biztost küldjenek ki a község költségére. Sztéryi József államtitkár szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy mielőbb miniszteri biztost fogadnak kiküldeni az eset megvizsgálására, a költségeket azonban az állam fogja viselni és nem a község lakossága, minthogy a miniszteri biztost az igazság kiderítésére küldik ki. A küldöttség lelkesen megéljenzte az államtitkár választát.

A garibaldisták milliója.

Budapest, október 11.

Az olasz kamara tudvalevőleg ez év június 7-én nagy lelkesedéssel fogadta el a kormánynak azt a javaslatát, hogy Garibaldi századik születésnapja alkalmából a nagy hős harczosainak egy millió lírát adjanak nemzeti ajándékként. Ez az ajándék elég csinos összeget képvisel, de a kormány nem számolt azzal, hogy az ajándékért jelentkezők száma oly nagy lesz, hogy egyre alig jut valami. És tényleg most, hogy az ajándék kiosztásával megbízott bizottság összeírta a jelentkezőket, kitént, hogy számuk 25.840. Azt mindenki tudta, hogy a jelentkezők száma nagy lesz, de hogy ennyien fognak jelentkezni, arra senki sem számított. A bizottság eddig ötezer jelentkezést ismert el és kénytelen lesz körülbelül még tízezeret elismerni. Ezek közt több mint két harmada soha sem szolgált a nagy szabadsághős alatt, de a bizottság nagy óvatossággal dolgozik és abból a szempontból indul ki, hogy kétes esetekben az ajándék kiosztása mellett dönt, nehogy egyet is megkárosítson az agg harczosok közül.

Csak hogy abban az esetben, ha a bizottság a nemzeti ajándékot tízezer harcos közt osztja szét, akkor fejenként hetvenegy líra jut, ami oly csekély összeg, hogy aligha felel meg annak a törekvésnek, mely az agg katonák helyzetének javítását célozza.

A bizottság legtöbb tagja tudatára ébredt már annak, hogy a nagy lelkesedéssel megszavazott millió líra egy kissé korai cselekmény volt és hogy a törvényhozásnak egész más eszközöz kellett volna nyulnia, ha Garibaldi harczosait méltó módon akarja megajándékozni. Így, mint már előre látható, az egy millió líra csak felesleges pénzparázslás lesz, mert az ajándékösszeg annyira szétforgácsolódik, hogy az egyes embernek vajmi kevés jut belőle. Olaszország különben is meglehetősen nagy összeget fizet veteránjainak nyugdíj fejében. A marzalai ezer és az 1848-49-iki hadjárat harczosai 2,861.683 líra nyugdíjat huznak.

A marzalai ezerről különben köztudomású, hogy naponta szaporodnak s most sokkal többen vannak, mint voltak annak idején, amikor Szicíliában partraszálltak. A hadügyminisztérium éppen úgy nem bírja őket számontartani, mint a többi Garibaldistát, kik közt a millió lírát szétosztják.

A szétosztás módjáról az olasz kamarában már kemény szavak estek. A hadügyi államtitkár ugyanis ki akarta zárni a nemzeti ajándékból azokat, kik a királyi hadseregből szöktek át Garibaldi szabadsapataihoz. Katonai fölfogás szerint ezek az emberek katonai szökevények, kik cserben hagyták zászlójukat, daczára annak, hogy Garibaldi vezérlete alatt ugyanazért az ügyért harcoltak. Különösen az keltett nagy visszatetszést az olasz kamarában, hogy az államtitkár ezeket a Garibaldistákat méltatlanoknak jelentette ki a nemzeti ajándékra. A bizottság azonban, melynek teljesen szabad keze volt, nem hagyta magát befolyásoltatni és így a nemzeti ajándékra jogosultak névsorába őket is bevette.

KÜLFÖLD.

A marokkói helyzet. Pichon külügyminiszter egy interjúban kiemelte, hogy a helyzet Marokkóban kitűnő. A rabati találkozás kiválóan kedvező körülmények között ment végbe és lefolyása biztató a jövőre nézve.

Orosz nagyherczegék Bukarestben. Vladimir Alexandrovics nagyherczeg, Pavlovna Anna nagyherczegné, Boris Alexandrovics nagyherczeg ma délelőtt 11 órakor Bukarestbe érkeztek. A pályaudvaron a román király, aki a Vologda-erzed egyenruháját viselte, a román királyné, Ferdinánd főherczeg és neje, az orosz követ, az udvari méltóságok és a kormány tagjai fogadták őket. Egy gyalogsági század tisztelgett, a zenekar az orosz himnuszra zendített. A királyi pár vendégeivel a közönség lelkes óvációi mellett a királyi palotába hatott. Este a királyi palotában díszbéd lesz.

A hottentották ismét lázognak. Copper Simon felkelő vezér újból támadólag lépett fel. A kormányzósgától beérkezett jelentés szerint nincs semmi ok

aggodalomra, mert Copper Simon csapatát hivatalos helyen csak mintegy 200 emberre becsülik. Nem lehetetlen, hogy a csapat szétugrasztott herrerokból s a határon összeszedett egyéb csöcselékből verődött össze. Egyébként mind a herrerok országában, mind Ovanbónál az északi határon teljes nyugalom uralkodik.

Beteg a király.

Budapest, október 11.

A király betegségéről forgalomba került hírek, mint azt már tegnap megírtuk, csakugyan túlzottaknak bizonyultak, mert bár az uralkodót légzőszervi hurut és láz bántja, állapota komoly aggodalomra nem ad okot. A kósza híreket csak a spekuláció fujta riasztóvá, hogy a zavarban szárazra juttassa a maga kis hasznát. Annyi kétségtelen, hogy tekintettel a király aggkorára, beállhatnak komoly komplikációk, de az orvosok egybehangzó véleménye szerint ilyenmitől nem kell tartanunk, mert a király erős szervezete lebirja majd a bajt, annál is inkább, mert a köhögés nem zavarja túlságosan az álmát és az étvágya is kielégítő.

A király állapota.

Az uralkodó állapotában némi javulás állott be. A beteg az éjszakát aránylag elég nyugodtan töltötte és a köhögési inger csak itt-ott zavarta meg álmát. Ugy látszik, hogy az inhaláció és a torokviz, melyet az orvosok a királynak rendeltek, kedvezően hatottak légzőszervére, gyorsítván a nyálka feloldását és a hurutot enyhítik. A király láza még nem szűnt meg, de biztosítanak felőle, hogy testi hőmérséke nem emelkedett. A király étvágya nem rendez ugyan, de könnyű ételeket elegendő mértékben fogyaszt s kevés bort is iszik.

Ma reggel a szokott időben kelt, de séta nélkül egyenesen dolgozószobájába ment. A király ugyan az utóbbi napokban többször nyilvánította abbeli óhaját, hogy szeretne a szabadban sétálni. Különösen tegnap reggel, amikor olyan szép napfény árasztotta el a parkot, ismételte ezt a kívánságát, melynek azonban az orvosok a leghatározottabban ellene szegültek, mert igen nagy súlyt fektetnek arra, hogy a király mindig egyforma hőmérsékű levegőn maradjon. A király környezetében tett indítványt, hogy a király légváltozást keressen és menjen Schönbrunnból valami más enyhe klímájú helyre, maga a király a leghatározottabban ellenezte. Az összes arra nézve nyilvánosságra került hírek, melyek szerint egy későbbi időpontban, amikor a király egészsége már helyreállt, a király hosszabb délvidékre való tartózkodását terveznék, pusztán kombinációkon alapszik. Teljesen ki van zárva, hogy a király Bécsset elhagyja és valami magas fekvésű klimatikus gyógyhelyre, vagy pedig déli éghajlat alá menjen. A király épp úgy, mint múlt télen, egész tavaszig a schönbrunni kastélyban marad.

Ma, közvetlenül fölkelés után, dr. Kerzl megmérte a király testének hőmérsékét és csaknem normálisnak találta. A beteg közérzése is jó volt. Minthogy a rekedtség nem szűnt meg, a király a hangos beszédet a mai fogadások alkalmával is lehetőleg kerülte. A király ma délelőtt gróf P a r r főhadsegédet, Bolfrast, a katonai kabinetiroda főnökét és Schiessl kabinetirodai igazgatót fogadta.

Déli tizenkét órakor Ferencz Ferdinánd főherczeg is megjelent a schönbrunni kastélyban és a király lakosztályába ment.

Félhivatalos jelentések.

Magyar félhivatalos részről jelentik: A tegnapi est folyamán a katarrhus enyhült. Hőmérséklet: 36.2. Objektív közérület határozottan kedvező. Az éjszakát köhögési inger zavarta. Ma reggel hőmérsék valamivel tul volt a 37-en. A katarrhus kissé fokozódott. Szív működés és erőállapot jó.

A „Fremdenblatt“ jelenti: Schönbrunnból érkezett hírek ő felsége állapotát kedvező színben tüntetik föl. Ő felsége a tegnapi egész napot dolgozószobájában töltötte, mint rendesen és délután Montenuovo herczeg második udvarmestert fogadta, aki különböző irományokat terjesztett elé. Az ebéd idejéig, öt óráig, ő felsége íróasztala mellett ült, azután pedig megebédelt.

Este megjelent Neusser tanár az uralkodó lakosztályában és dr. Kerzl udvari tanácsossal együtt ő felségét alaposan megvizsgálták. Mindkét orvos örvendetesen egyetértőleg konstataulta, hogy a katarrhusos affekció nemhogy semmiképp ki nem terjedt, hanem már is mulófélben van, úgy hogy máris, bár egyelőre könnyebb javulás állott be. Ő felsége kissé fáradtnak és lehangoltnak érzi magát. Étvágya sem volt olyan jó, mint eddig, de ezek a tünetek a jobbulás további folyamán természetesen elmúlnak. A rendes időben, este nyolcz órakor nyugalomra tért az uralkodó és rövid idővel azután álomba szenderült, amelyet csak néha szakított meg a köhögés.

A betegség eredete.

A király betegsége meghűlésre vezethető vissza, amelynek kezdete abból az időből származik, amikor tavaly az őszi hadgyakorlatok történtek. Ettől az időtől fogva a király hajlamos lett légsző megbetegedésre s ehez időnként könnyű ischias és rheuma fájdalmak is járultak. Már a mult esztendőben azt ajánlotta dr. Kerzl udvari orvos az uralkodónak, hogy az őszi változó időjárásra való tekintettel ne tegye ki magát a hadgyakorlatok fáradalmainak. A király azonban nem volt rábirható, hogy szót fogadjon orvosának. Tényleg meghűlés állott be, amely ugyan nem ad okot az aggodalomra, de valószínűvé tette, hogy a király később hajlamosabbá válik katarrhusos megbetegedések iránt.

Már akkor nehéz volt a királyt meggyőzni arról, hogy Ischiben utókurát kell tartania s csak akkor volt hajlandó Ischlbe utazni, amikor a meghűlési tünetek nem multak el. Sajnos, az időjárás nagyon kedvezőtlen volt s amikor vége volt az ischli kurának, bár mutatkozott javulás, de teljes meggyógyulás nem történt. Mindenesetre azonban lassan haladt a gyógyulás s csak néha léptek fel rheumatikus fájdalmak, ha a királynak nehezebb reprezentációs feladatokat kellett teljesítenie.

A közérzés tavaszig változatlan maradt. Könnyebb visszaeséseket ugy lehetett megakadályozni, hogy az uralkodó Schönbrunnban maradt s nem tartózkodott a bécsi Burgban, hogy többet pihenjen s ne legyen kitéve a légváltozásoknak. Aztán elérkezett a prágai utazás ideje, dr. Kerzl, tekintettel a király állapotára, határozottan ellene volt a prágai utnak s amig az időjárás nem mutatkozott állandó jellegűnek, addig folyton halasztódoit is ez az utazás. Sajnos, mire elérkezettnek látszott az idő a prágai utra, az időjárás nagyon kedvezőtlenre fordult, hideg volt, eső és hó esett. Ehhez járult, hogy Hradsinban a szobák több éven át lakatlanok voltak. Bár a szobákat néhány héttel előbb átalakították s kifűtették, mégis egészségtelennek mutatkozott a régi helyiségekben való tartózkodás. Tényleg kellemetlen következményekkel járt a prágai tartózkodás. A király annyira rosszul lett, hogy a kitűzött időnél tovább kellett Prágában maradnia s csak néhány nap mulva utazhatott vissza Bécsbe.

Ettől az időtől fogva állandóan visszatérő könnyebb gyengékedések lepték meg az uralkodót, amig az ischli nyaralás alapos javulást hozott létre s jogosultnak látszott a remény, hogy a király teljesen meg fog gyógyulni. Azonban csatlakoztak a várakozásban, vadászat közben többször vihar lepte meg a királyt s eközben annyira átázott, hogy ujabban fellépett a légszőhurut. Ez még nem lett volna baj, ha a király megfogadta volna orvosai tanácsát s nem ment volna el az őszi hadgyakorlatokra.

A betegség hírének hatása.

A riasztó hírek nyomán aggodalom szállta meg a két ország lakosságát, amely csak akkor szűnt, amikor az orvosok kijelentették, hogy aggodalomra nincsen ok.

Báró Beck miniszterelnök ma többször személyesen tudakozódott Schönbrunnban a király állapotáról. Edvárd angol király utasította bécsi nagykövetét, hogy folytonosan értesítse Ferencz József király állapotáról. Az angol nagykövet tegnap Schönbrunnban volt s ott tudakozódott a király állapotáról és uralkodója nevében javulást kívánt neki. A király állapotáról szóló hírek tegnap az egész világon nagy feltűnést keltettek. Párisból, Londonból, sőt Ameriká-

ből is rendkívül sok kérdezősködés érkezett Bécsbe. A világlapok bécsi tudósítóit szerkesztőségeik valóságos ostromolták kérdésekkel. Ugy látszik, hogy a király állapotáról igen kedvezőtlen hírek jutottak forgalomba, mert Londonban tegnap délután egész határozottan lépett föl az a hír, hogy katasztrófa van küszöbön.

A bécsi tőzsde is nyugtalankodott, mire a tőzsde főtitkára a mai előtőzsdén a következő kijelentést tette: A tartományi tőzsdebiztos a pénzügyminisztérium utasította, hogy közölje velem, hogy a király hurutja kezd visszafejlődni. A király tegnap este lázmentes volt és az éjelt meglehetősen jól töltötte. A király állapota ma reggel tegnap esti állapotához képest változatlan volt. Ez a kijelentés a tőzsdére igen jó hatást tett és a király állapotával kapcsolatban táplált aggodalmakat eloszlatta.

Ujabb híreink.

A kezelőorvosok tegnapelőtt óta mikroszkopikus vizsgálatokat végeztek a király köpetén és az eredmény teljesen kielégítő. Tegnapelőtt még nagymennyiségű influenza-coccusokat találtak, tegnap már eltűntek a coccusok és ma sem találtak semmit a mikroszkopikus vizsgálaton. Ez a körülmény felette fontos, mert kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a katarrhális jelenségek visszafejlődnek.

A hőmérséklet tegnap alig emelkedett 37-en felül, este pedig nem érte el a 38 fokot. A köhögés tegnap éjszaka nem okozott sok nehézséget.

Ma délelőtt nagyon jól érezte magát ő felsége és rendszer szokása szerint meghalkatta a jelentéseket. Csak éppen az étvágya hagyott fenn kívánni valót, de azért étvágytalanságról nem lehet szó.

Az uralkodó közérzése ugyan jó, de külseje nem friss. Az időnként fellépő láz és a folytonos tartózkodás a szobában nyomot hagyott a felség arczszínén; ehhez járult, hogy a király nagyon nehezen viseli el a változásokat megszokott életrendjén, kedvetlen a lassu javulás miatt. A mennyire tehetik a kezelő orvosok, nem tesznek semmi olyan rendelést, ami a felség szokásaival ellenkezik és lehetőleg nem tesznek kifogást az ellen sem, ha a király egész nap kormányzási ügyekkel foglalkozik.

Ma is egész nap az íróasztal mellett dolgozott a felség, olvasta a lapokat és természetesen a betegségről szóló híreket is. A kezelő orvosok hiába kérelték, hogy napközben legalább néhány órára fekiüdjék ágyba; a király erről hallani sem akart.

Délután öt órakor dr. Kerzl udvari orvos megvizsgálta az uralkodót és az eredmény minden tekintetben kielégítő volt.

A betegség lefolyása és a gyógyulás normális lefolyása és ha semmi sem jön közbe, akkor napok kérdése, hogy a király teljesen egészséges legyen.

Délután egész láztalan volt a király, a szubjektív érzés, étvágy jó, de még sem engedték meg az orvosok, hogy a kastély-parkban csak rövid sétát is tegyen. Ha a javulás ilyen mértékben halad, akkor a bronchitis a jövő hét folyamán elmúlik. Mindenesetre az uralkodónak a legteljesebb kiméletelességgel kell magára vigyáznia és azért a spanyol királyi pár tiszteletére rendezendő udvari ünnepeken sem fog megjelenni ő felsége.

Wekerle a miniszteri értekezleten.

A mai miniszteri értekezleten dr. Wekerle Sándor miniszterelnök értesítette a minisztereket, hogy a mai napon is tudakozódott a király állapota iránt és azt a választ kapta, hogy ő felsége állapota egyáltalán nem ad okot aggodalomra.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Marostorda vármegye közigazgatási bizottsága ma ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy Nagy József felfüggesztett alispán fegyelmi ügyében vizsgálóbiztosul Sárkány Miklós ügyvédet küldik ki. Az előző fegyelmi vizsgálati iratokat Dózsa Elektől visszavették. Erődy főjegyző fegyelmi ügyében Gál Sándor orsz. képviselőt küldték ki vizsgálóbiztosul.

Arad város törvényhatósági bizottsága ma gróf Károlyi Gyula főispán elnöke alatt rendkívüli ülést tartott, amelyen elhatározta két vashíd építését 240.000 koronáért s a munkálatokat egyben ki is adta. A közgyűlés a Pesti Hazai Takarékpénztár-

nak két milliós kölcsön-ajánlatát, mely 14%-al magasabb a jegybankénál, három évi felmondhatatlansággal, elutasította.

Halál torkában.

Milyen lehet az érzés és a gondolat, amikor egy ép, erős, egészséges ember a kikerülhetetlen vég biztos következettségével száguld egy percenként közeledő rettenetes, biztos halál elé? A tegnapi retentő vasuti katasztrófa, mely közvetlen közelünkben, ugyszólván szemünk láttára történt, teszi aktuálissá ezt a kérdést. Az egymásnak rohanó lokomotivokhoz kötözött gépezetek és fűtők, amint a végzetes kanyarodáson túl voltak, tisztá, világos fővel perczekre előre látták, hogy milyen romlásba röpülnek. Vajon milyen indulatok, milyen ösztönök támadnak föl ilyenkor a lét és elmúlás határmezsgyéjén kóválygó lélekben?

Tények tanusítják, hogy ezek az egyszerű munkások a legretentőbb megpróbáltatás közepette, mely halandók számára elképzelhető, egész emberek és talpig férfiak maradtak. Mind a két gépész oly nyugalommal intézkedett, mint ha nem is az ő bőrükről lett volna szó és megtett mindent, amit a katasztrófa erejének gyöngítésére megtehetett. A tehervonat gépésze fékezett, a gőzcsapot sietve elzárta, még arra is ráért, hogy az elfoglalt fűtőt figyelmeztesse s csak azután gondolt a menekülésre, leugorván a gépről. A fűtő pedig első ösztönzerű mozdulatával a kazánait zárta el. A gyorsvontat gépésze vészjeleket adott és gőzfékkal pár pillanat alatt csaknem egészen megállította a maga vonatát.

Buta pánik helyett, mely százhuszonnyolcz ember végveszedelmét okozhatta volna, hü kötelességteljesítéssel minimálisra redukálta a rémes katasztrófát. Az ellentét kedvéért pedig jó összehasonlítással kínálkozik egy ma érkezett híradás, mely a Giulia nevű osztrák kivándorló-hajón történt borzalmakról szól, ahol viszont éppen a tömeg lelkét elfogó pánik tett egy veszedelmet különösen rémessé. Nyílt tengeren tűz támadt a hajón. Ha mindenki helyén marad, a veszedelem nagysága és rémessége az egymásnak rohanó vonatok sorsához nem is hasonlítható. Közvetlen másodpercznyi bizonyossággal bekövetkező halálvesz senkit sem fenyegetett, mert mód volt arra, hogy először a tüzet egyesült erővel eloltásák, másodsor pedig, hogy ha ez nem sikerül, mentőcsónakon kíséreljék meg a menekülést. És ezen a hajón mégis elvesztette a fejét mindenki. Matrózok és utasok gyilkos harezczal rohantak a mentőövekre, a legénység megtagadta az olást s kapitányának nem engedelmességet. Ha nem jön egy jóltevő hullám, amelyik az egész tüzet eloltja, bizony mindannyian ott pusztulnak, saját fejeszettségük miatta.

Mi az az erő, amelyik az egyik esetben férfias helytállásra aczélozza az emberek lelkét, a másik esetben pedig sokkal kisebb veszedelemmel szemben, tehetetlen gyáva pulyává teszi a viharedzett matrózokat?

Talán az ibseni mondás a legigazibb felelet erre: Az az ember erős, aki egyedül áll. A maga erejére utalt egyetlen ember a pusztulásra ítelt vasszörnyeteg hidján ezért intézkedik nyugodt higgadsággal, teljes hidegvérrel. A tömeg ellenben nem ismeri az egyén erényeit, nem gondolkodik, nem higgadt, nem hidegvérű. A tömeg okos megfontolás helyett mindig első impulzív ösztöneinek enged. Egyik megriadt ember halálfelelme, őrgöngy extázisa ráragad a másik emberre s ezután az egész nyáját ugyanannak a vak rettegésnek a forgószele ragadja magával előre.

Lehet, hogy ha a mi kézkubonyos hőseink

a Giulia födélzetén vannak, ők lettek volna az elsők, akik védtelen asszonyokra kést rántanak egy mentőövért.

Mozgó képek.

Előadás után.

— Történik egy darab bemutatója után. —

Jön a szerző

SZERZŐ: Alászolgája mester. Az ön véleményére mindig sokat adtam. Nos, hogy mulat?

KRITIKUS: Telefonáltam az első szabadalmazott állvány-szállító czégnak.

SZERZŐ: Minek?

KRITIKUS: Hogy jöjjön alátámasztani az államot; akkorákat ásitottam.

SZERZŐ (kínosan nevet): Mindig tréfál! Szóval nem tetszik a darab?

KRITIKUS: Röviden és velősen: nem

SZERZŐ: Látja, kedves mester, igaza lehet önnek, hogy a darabnak vannak fogyatékségei; de higye el, ebben a czudar előadásban nem csoda, ha a darab szépségei elvesznek. Hisz ezek nem színészek, ezek borbélylegények, vásári kikiáltók. Jól teszi, drága mester, ha levágja őket a sárga földig! De engem ne bántson... én nem tehetek róla... Ha olvasná a darabomat, akkor látná, hogy mit csináltak ezek az én műemből... Rettenete!

KRITIKUS: Jó... jó...

SZERZŐ: Alázatos szolgája drága mester! Igazán boldog vagyok, hogy ön ir a darabomról és nem valami nagyképű fráter! (Hajlongva el.)

Jön a direktor.

IGAZGATÓ: Van szerencsém kedves mester...

KRITIKUS: Köszönöm kérdését, nagyon gyeage, hogy ne mondjam, hülye...

IGAZGATÓ: Nagyon szigorú kedves mester! Persze, ön mint világlott ember... de mit szól az előadáshoz, mi?

KRITIKUS: Ha rossz nem volna, esküszöm, hogy jó volna.

IGAZGATÓ: (Keserű nevetéssel.) Tréfás kedvében van mester... Higye el kérem, nem volt könnyű dolog ennyit kihozni ebből a darabból. Ha látta volna a kéziratot! Te jó Isten! Két hétig huztam, javítottam... a felét eldobtam...

KRITIKUS: Kár... ha még két hétig javít rajta... aztán az egészet tűzbe dobja, azt hiszem, kitűnő darab lett volna...

IGAZGATÓ: Már látom mester, hogy a szindarabot levágja... Am jó! elvégre a szerző megérdemli! Minek ír ilyen esapni való, rossz darabot, de a színházat kérem ne bántsa... Különösen engem ne... én marha munkát végeztem...

KRITIKUS: Jó... jó...

IGAZGATÓ: Örvendtem a szerencsének! Aztán majd valamelyik nap keressen fel, kedves mester... Van egy darabom... kissé át kellene dolgozni... Nehéz, modern dolog, ezt csak az ön szakavatott kezére szeretném bízni...

Jön a rendező.

RENDEZŐ: Ah, mennyire örvendek, hogy látom! Ott volt az előadásom?

KRITIKUS: Ott voltam...

RENDEZŐ: Holt fáradt vagyok, kedves mester! Mit szól a rendezéshez?

KRITIKUS: Nem láttam... hol volt? Ugy látszik a szemeim nagyon meggyengültek...

RENDEZŐ: Ugyan no! Azok a csoport-felvonulások...

KRITIKUS: Hja igaz... emlékszem már... öt ember nagyon szaladgált... azt hittem gyomorcsikarásuk van...

RENDEZŐ: (Kínos nevetéssel.) Hehehe! De a ruhák, a diszletek...

KRITIKUS: Az egyik diszlet tetszett... Az a kutyaól a második felvonásban... a jobb előtérben...

RENDEZŐ: Kutyaól?... De hiszen az kérem egy várrom volt...

KRITIKUS: Igazán? Kár! Mert várromnak rossz volt, de kutyaólnak jó lett volna.

RENDEZŐ: Higlye el kérem, ezer csoda, hogy úgy ki tudtam állítani... A direktor az egy üzörás, smuczig fráter... Szeretné, ha két pengőből pazar díszletek kerülne ki... Jó lesz, ha oda-dörgöl az orra alá! Amint ön tud: szellemesen, csipősen...

KRITIKUS: Meg lesz!

RENDEZŐ: No ennek örülök! De ugy-e engem nem bánt? Elvégre, ha lett volna elég pénzem, tudom istenem, olyan kiállítás csináltam volna, hogy a meiningeni hasra estek volna...

KRITIKUS: Milyen jó, hogy nem volt pénze...

RENDEZŐ: Kérem jóindulatát... Hja igaz! Annak a kis pöszének, akivel a multkor vacsoráztam, szerepet osztottam... úgy veszem észre, hogy nagy tehetség...

Jön a primadonna.

PRIMADONNA: Jó estét csuf ember! Kiállhatatlan! Soha se néz felém! Ez nem járja! No majd ezért máskor számolunk! Fogja ezt a Kuglert... és most beszéljen...

KRITIKUS: Nincs miről...

PRIMADONNA: A mai bemutatóról... rólam... Hogy énekeltem...

KRITIKUS: Egyszer állva... egyszer ülve...

PRIMADONNA: Oh maga gonosz! Mondja mindjárt, hogy jó volt!... Mikor tetszettem legjobban?

KRITIKUS: A finaléban...

PRIMADONNA: De hisz akkor a színpadon se voltam! No ez nem szép magától, hogy bánt! Ilyen ostoba darabban egy hülye direktor és mulya rendező rám osztanak egy ily szerepet... Higlye el drágám, csupa intrika! Ezt mind a vörös Rézinek köszönhetem, aki a direktor kedvese... Jó is lesz, ha egyszer alaposan levágja a direktort is, meg a rendezőt is...

KRITIKUS: Meg lesz!

PRIMADONNA: De engem ne bántson, drága pofám! Védjen meg... hogy legyen egy támogatóm... Négy szem közt mondja el a hibáimat... de a lapban dicsérjen meg... (Czirógatja) Ugy-e megdicsér?

KRITIKUS: Majd... majd...

PRIMADONNA: Aztán holnap várom egy csöszö teára... én csinálom meg... Na, pá drágám... pá!... (Csókokat hint.)

Valamennyi — másnap.

KRITIKUS: (Levágja a darabot, az igazgatót, rendezőt, primadonnát.)

VALAMENNYI: Fogalma sincs színházról! És ilyen ember ír kritikát! —

Box.

TÁVIRATOK.

A magyar közjog a külügyben.

Bécs, október 11. (Saját tudósítónktól.) A külügyminisztériumban új osztályt állítanak föl a magyar közjogi ügyek számára.

Tschirschky szerepe.

Berlin, október 11. (Saját tudósítónktól.) Az agrárius Deutsches Tageszeitung nagy aggodalommal látja, hogy Tschirschky, az új bécsi nagykövet, akinek felesége a báró Stummer-családdal rokonságban van, ilyen réven a magyar társaságokkal is összeköttetést fog fenntartani. A Tageszeitung így ír az új nagykövetről: Nem szabad számítás nélkül hagyni, hogy a bécsi új nagykövet személyes viszonyainál fogva könnyen illetéktelen befolyás alá juthat. Nem csak arról van szó, hogy a diplomatának nem szabad magát befolyásoltnia, hanem arról is, hogy a befolyásolásnak még látszata sem tűrhető. A német birodalmi politikának nem szabad beleavatkoznia a cis és transz-küzdelmébe, mert lehetnek esetek, amikor a mi rokonszenyünk Bécs mellett nyilatkoznék meg. Igen természetes, hogy az olyan magyar törekvések, amelyek a Duna-monarchia nagyhatalmi állásának és katonai erejének megbontására irányulnak, Ausztria-Magyarország szövetségese részéről ellenszenvvel találkoznak. Mivel feltehető, hogy az esetleges trónváltózáskor az osztrák-magyar köz-

jogi válság ismét akut lesz, meg kell gondolni, hogy nem előnyös, ha ilyen körülmények közt a német birodalomnak Bécsben olyan nagykövete van, aki személyes viszonyainál fogva a magyar társaságokkal összeköttetésben áll. Felvetődik tehát a kérdés, vajjon helyes-e a bécsi nagykövetség nehéz és kényes állására Tschirschkyt kinevezni.

Közgazdasági táviratok.

New-York, okt. 11. Terménytőzsde. Gyapó. New-Yorkban —, okt.-re 11.76. januára 11.88. New-Orleansban 11.37. Petroleum stand with the New-Yorkban 8.75 Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—, Zsír, Vestern Steam 9.70 Rohe testvérek 9.80. — Ön 32.—32.50. Réz 13.87—14.12.

Csikagó, okt. 11. Gabonaitőzsde. Zárlat. Buza irányzata szilárd, októberre —.— K., decemberre 104.75 K. Tengeri szilárd, októberre 61.13 K.

Csikagó, október 11. Terménytőzsde. Zsír januára 9.05, tegnap 9.12, májusra 9.25, tegnap 9.37. Szalonna short clear 8.37, tegnap 8.37. Sertéshus januára 15.02, tegnap 16.10.

Gyilkolt a gép.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 11.

Országszerte mély megdöbbenést keltett az a borzalmas vasuti katasztrófia, amely a tegnapi izgalmas napon történt itt a főváros határában. A szerencsétlenség híre futótűzként terjedt el a városban s eleinte, a rémület első pillanataiban rémes verziók röppentek szárnyra.

A legelső hírek szerencsére tulzottnak bizonyultak s az Egyetértés, kint a katasztrófia színhelyén szerzett információk alapján, már a hiteles tényekről számolt be tegnapi tudósításában. A szerencsétlenség azonban így is borzalmas a maga valóságában. Az összeütközésnek két halottja és számos sebesültje van, akik közül egyik-másiknak sebesülése súlyosabb természetű.

A szerencsétlenség okainak kiderítésére a rendőrség nyomban a katasztrófia után széleskörű nyomozást indított. Több tanút hallgatott ki, de még a katasztrófia okáról nem sikerült tiszta képet alkotni. A kórházban kihallgatták Knöpfelmacher Ignác kremisieri szeszgyárost, aki Bródból utazott Kremisierbe. Ő nem tud egyebet mondani, mint hogy egyszerre iszonyu dörréssel hallott, az egész vonat csegett, ropogott, azután ő lezuhant az ülésről és eszméletlenül maradt.

Ugyancsak a kórházban hallgatták ki Vig Istvánt is, a teheronat fűtőjét, aki azonban a fűtéssel volt elfoglalva és nem látta a készülő veszedelmet. Egyszerre azt hallotta, hogy a mozdonyvezető, Cinnemann rákiáltott:

— Ugorj ki!

Ezzel Cinnemann kiugrott a vonatból. Neki már nem volt erre ideje. Látta, hogy milyen veszedelemben forog. Hirtelen a kazánhoz ugrott és becsapta az ajtaját. Ha ezt nem teszi, a kazán egész tüzes tartalma reá hull és összeég. Amikor az összeütközés megtörtént, ő nekivágódott a kazánnak és így sebesült meg.

Fridrich József a gyorsvonat kaulauza a vonat végén volt a szerencsétlenség pillanatában. Hogy miképp történt az összeütközés, nem tudja. Annyit mondhat csak, hogy a menetrend szerint a gyorsvonattal Kunszentmiklóson kellett volna találkoznia. — Kovács István, a gyorsvonat vezetője is azt mondja, hogy a találkozásnak Kunszentmiklóson kellett volna megtörténnie. Ott azonban a forgalmi tiszt azt mondta neki, hogy a teheronattal a ferencvárosi állomáson találkoznak. Amikor Soroksár állomásán keresztül mentek, egy forgalmi altiszt felkiáltott hozzá:

— A teheronat a kitérő-állomáson bevárja a gyorsvonatot!

Ő nyugodtan vezette tehát a vonatot. Amikor az erzsébetfalvai S alakú fordulónál az egyenes pályára ért, előtte mintegy 150 lépésnyire közeledett a gyorsal szemben a teheronat. Ő megadta a fékezésre és

a megállásra a jelet, de már későn volt. A katasztrófia megtörtént. — Horvacsko Sándor, a gyorsvonat fékezője vallja, hogy a fékezésre jelet kapott, fékezett is, de ez már nem ért semmit. — Bacsics József a teheronat fékezője a mozdony utáni harmadik kocsin állott. Ő nem tudta, hogy valahol találkozniuk kell a gyorsvonattal. Azt sem tudhatja, hogy mi történt a vonat elején. Annyi bizonyos, hogy mikor a kitérő-állomáshoz értek, a 953. számú teheronattal találkoztak az állomáson. Pillanatra megállottak s a mikor a fővágány szabad lett, Zeitler vonatvezető trombitált és vonatuk tovább ment. Hogy az indulásra adtak-e jelet, vagy sem, nem látta. — Magócs Dániel teheronati segédfékező vallomása jelentéktelen. — A rendőrség mint gyanúsítottat hallgatta ki Cinnemann Ede 44 éves teheronati mozdonyvezetőt, aki azt vallja, hogy a kitérő-állomáson a forgalmi altiszt jelet adott az indulásra. A vonatvezető trombitálással jelezte, hogy a vonat tovább mehet. Erre kénytelen volt megindítani a vonatot. Tudta, hogy a gyorsvonattal találkozniuk kell. Ezért érthetetlennek tartotta az elindítást. Még hátra is nézett, vajjon nem intik-e le a vonatot. De látta, hogy ez nem történik meg. Nem tudhatta, hogy a pályán mi történt a gyorsvonattal és neki okoskodnia nem lehet a mozdonyon. Ha jelet kap, mennie kell. — Haber Antal segédfékező is gyanúsított. Ő a teheronat harmadik kocsián volt. Azt vallja, hogy az indulásra a Budapest-kitérő állomáson jelet kaptak. — A Szent István-kórházban ápoltak közül ma reggel Knöpfelmacher Ignác eltávozott. Kremisierbe utazott, ahol tovább gyógyíttatja magát. Megelőzőleg azonban egy ügyvédet bízott meg, hogy a magyar államvasutak ellen a kártérítési pört megindítsa. A kórházban most Vig István és Ficsor Péter fűtőket kezelik, állapotuk azonban nem életveszedelmes. Zeitler teheronati vezető holttestét ma hajnalban találták meg a teheronat romjai alatt. A boldogtalan ember darabokra volt tépve. A kezét, a lábát és a törzsét külön-külön szedték ki. A feje még hiányzik.

A pályát ma reggelre szabadá tették már, a romokat eltávolították s a teheronat összeroncsolt gépét és kocsijait a vasuti munkások daru segítségével kiemelték a sínekből s olajjal bekent síneken a kitérő állomás házi sínpárjára tolták.

A vizsgálatot egyébként ma is folytatták odakint a helyszínen. Délelőtt tizenegy órakor kiszállt Erzsébetfalvára egy vegyes bizottság, amely a vasuti és hajózási főfelügyelőség, a magyar kir. államvasutak igazgatósága, a balparti üzletvezetőség és a forgalmi főnökség egy-egy kiküldött tagjából alakult meg. Ez a vegyes bizottság kihallgatta a forgalmi személyzet tagjait, akik egyértelműleg azt vallották, hogy a katasztrófiának a teheronat mozdonyvezetője volt az oka, aki anélkül, hogy az indításra utasítást vagy jelet kapott volna, elindította a vonatot. A „Budapest-kitérő” állomás előljárója határozottan fentartja azt a védekezést, hogy téves jelzés nem volt és a teheronat vezetője nem kapott utasítást arra, hogy elinduljon az állomásról.

Főhivatalosan a magyar államvasutak igazgatósága erről a vizsgálatról a következő jelentést adta ki:

„A vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófiáért a felelősség a teheronat kísérő személyzetét, Dobi János váltóőrt és Zsiba Sándor pályáórt terheli. A teheronat kísérő személyzete ugyanis a szigorú tilalom dacára megállás nélkül haladt keresztül a Budapest-kitérő állomáson, Dobi János és Zsiba Sándor váltóőrök pedig keresztülbocsátották a váltón a teheronatot, noha a gyorsvonat részéről harangjelzést kaptak. Az igazgatóság Cinnemann Edét, a teheronat mozdonyvezetőjét, Dobi János váltóőrt és Zsiba Sándor pályáórt felfüggesztette állásától. A forgalom zavartalanul tart.”

A munkásbalesetbiztosítási törvény 85. szakasza értelmében ezenkívül szemlét tartott a katasztrófia helyén egy másik bizottság is, amelynek Becker Ádám és Barna Béla rendőrfogalmazók, a központi vizsgálóbíró, a Máv. igazgatóságának egyik tisztviselője, a kerületi iparfelügyelő, a kerületi munkásbiztosítási pénztár kiküldöttje, egy rendőrorvos és egy szakértő voltak a tagjai. Ez a bizottság a megsérült és hiallos véget ért munkások hozzátarto-

zónák meghallgatása után a balesetösszegek megállapítása végett részletes jegyzőkönyvet vett fel a katasztrófáról.

A Máv. igazgatóságától vett hivatalos értesítés szerint a Budapest-kiterő állomás és Erzsébetfalva megállóhely között október hó 10-én történt összeütközés tárgyában megejtett vizsgálat megállapította, hogy az összeütközésnél hibáztható: a tehervonat személyzete, mert a fennálló szigorú tilalom ellenére Budapest-kiterő állomáson megállás nélkül keresztülhaladt; Dobi János váltóőr, mert a tehervonatot, noha a gyorsvonat részére a harangjelzést már hallotta, az állomásról mégis kiengedte; hibás végül Zsiba Sándor, Budapest-kiterő állomás kijáratánál szolgálatot tevő 11. számú pályáőr, mert a tehervonatot, Dobi János pályáörhöz hasonlóan, az állomásról kibocsátotta. Az elkövetett súlyos mulasztásért Cinemann Ede mozdonyvezetőt, Dobi János váltóőrt és Zsiba Sándor pályáőrt a szolgálatól fel függesztették. A pálya ma délelőtt tíz órakor helyreállítván, a 911. számú tehervonat már akadály nélkül áthaladt.

EGYHÁZAK.

— (A magyar ág. evangélikus egyház Horvátországban.) A horvátországi evangélikus egyházak tudvalóvólag azon kérelemmel fordultak a bányakerületi ev. egyházkerülethez, hogy a horvát egyházak a magyar egyháztól elválván, önálló horvát ev. független egyházat alkothassanak. Az ügy érdemleg nem tárgyalatott, a közgyűlés azonban megbizta Scholtz Gusztáv bányakerületi püspököt, hogy személyesen győződjék meg a helyszínen az egyházak kívánságáról. Scholtz püspök e megbízás értelmében ma reggel Horvátországba utazott és délután Szlatinába érkezett. A püspök útja körülbelül tíz napot fog igénybe venni és ez alkalommal el fog látogatni Mitroviczára, Eszékre, Illokra, Zimonyba és még vagy tíz más községbe, hogy úgy a lelkeszi karral, mint a hitközségek világi elemeivel az elválási szándék felől tanácskozzék és az illetőket a már megindult agitáció káros voltáról meggyőzze.

— (Egyházkerületi közgyűlés.) Holnap, szombaton délelőtt 10 órakor kezdi meg közgyűlését a dunamelléki ev. református egyházkerület a Lónyay-utcai gimnázium dísztermében. A közgyűlés, amelyen Darányi Ignác főgondnok és Baksay Sándor püspök fognak elnökölni, előreláthatólag három-négy napig fog tartani. A vasárnap délelőtt tartandó istentiszteleten fogják felszentelni azokat a fiatal lelkészeket, akik most tették le sikeresen a lelkészképesítő vizsgálatot. A közgyűlés tárgysorozata különösebb fontosságú tárgyakat nem tüntet fel, de valószínű, hogy szót fognak foglalkozni a református lelkészeknek a katolikus papi vagy szekularizációjára vonatkozó határozatát is. A közgyűlés folyamán a fegyelmi bíróság is fog üléseni. Ma délután megtartották a szokásos közgyűlési előértekezletet, amely a napirend tárgyainak előkészítésével foglalkozott. Az előértekezlet bizalmas jellegű volt. Utána a teológiai választmány tartotta meg ülését.

EGYETÉRTÉS.

Oktober hó 1-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díj-talanul kapja a magyar család számára kiváló gondval szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egészévre . . .	28 kor. — fill.

UJDONSÁGOK.

Meddő tanácskozások.

* * *

Csodálatos, hogy míg a hágai békekonferencia azzal a határozott célzattalült össze, hogy a hatalmak fegyverkezését lehetőleg csökkentse, addig a konferencián résztvevő hatatmasságok, különösen az utóbbi időben, mohó sietséggel szerek fel a legöldöklőbb fegyverekkel hadseregüket.

A békekövetek nagyhangú és a békeszeretettől szinte olvadozó kijelentéseikből ítélve, mindenki azt várta, ha egyéb haszna nem is lesz ennek a tanácskozásnak, legalább végeredményében bizonyos határt szab a fegyverek alkalmazásának. Különösen pedig az ugynevezett legújabb vívmányok ellen emel szót, melyeknek célja a tömeges gyilkolást a lehető legnagyobb arányban és a lehető legpontosabban végrehajtani. E feltevést azonban legkevésbé látszanak igazolni azok a tények, amelyek meghazudtolják a hágai békekonferencia nemes hivatását.

A hatalmak követői még együtt vannak Hágában és tanácskoznak egy eszme jegyében, melynek azonban minden elvével merőben ellentétes uton haladnak. És mintegy kihívásaként ennek az ugynevezett béketanácskozásnak, az összes hadhatalmak vezetőségei a legnagyobb munkásságot fejtik ki, hogy a hágai békekonferenciának hivatásával ellenkezésbe kerüljenek.

A gépfegyverek alkalmazása körül épen a hágai békekonferencia ülészaka alatt fejlődött ki a legnagyobb verseny. Valóságos irodalom keletkezett a körül, hogy a sok minta közül melyik a legöldöklőbb.

A mi hadvezetőségünk például úgy találta, hogy a Schwarzlose-rendszer a leggyilkosabb golyószóró és tüstént elrendelte ennek alkalmazását. Más hatalmak más véleményen vannak és így még a jövő titka, hogy a sok közül melyik felel meg legjobban hivatásának.

Valóságos szatira volna, ha közvetlen a hágai békekonferencia után próbálnák ki a gépfegyverek gyakorlati használhatóságát. A világnak ugyanis már kedveskedtek egyszer ezzel a meglepetéssel, amikor a hágai konferenciának egyik legmegbízhatóbb békegalambja úgy arczulesapta saját alkalmát, hogy megremegett belé egész Kelet-Ázsia. Csoda-e, ha ezek után akadnak, kik határozottsággal merik állítani, hogy a hágai békekonferencia csirájában hordja a háborút és megdöntetlen tételként magyarázzák, hogy a hatalmak a békeszavak leple alatt élesre fenik a harci fegyvereket.

Bármiként álljanak is az ügyek, tény az, hogy az örökbéke eszméjét egy lépéssel sem vitték előbbre a hosszú tanácskozások, sőt ellenkezőleg az európai nemzetek minden ereje a fokozott fegyverkezésben merül ki, melynek határa ugylátszik a végtelenségig nyulik. Nem lehetetlen azonban, hogy igaza volt annak, ki azt állította, hogy a háborút majd saját fegyverével fogják legyőzni. Mert be fog következni az az időpont, amikor az öldöklőszerkek a tökéletességnek oly fokára fognak emelkedni, hogy borzalmasságukkal lehetetlenné teszik a népek harczát. Ez az időpont talán nem is esik oly messzire, mert képzeljük csak el, hogy minő óriási átalakulást fog előidézni a kormányozható léghajó a hadviselés terén, amikor egy-egy ilyen léghajóosztály útja kiszámíthatatlan lesz és egyetlen mozdulatával tönkre tesz minden hadvezéri tudományt.

Ebből a szempontból kiindulva, talán inkább dicsőíteni kellene, mint ostromozni a fegyvertechnika terén elért legújabb vívmányokat, mert mentül tökéletesebbé lesz az, annál közelebb jutunk ahhoz az ideálhoz, hogy az emberek a földön békében megférjenek egymás mellett.

Ha ezt a most még utópiaszámba menő törekvést megvalósítják, akkor az semmi körülmények közt sem fog a hágai békekonferenciák tanácskozásából kifakadni, mert ott nagyon, nagyon sokat beszélnek, de oly keveset tesznek.

S - n.

Napirend. Napjár. Szombat, október 12. — Római kath. Miksa per. vt. — Protestáns: Miksa. — Görög-orsz.: (szep. 29.) Ma iták sz. — Zsidó: March. 4. s. Neak. — A nap kél: reggel 6 óra 14 perczkor, nyugszik: délután 5 óra 18 perczkor. — A hold kél: délelőtt 11 óra 49 perczkor, nyugszik esti 8 óra 41 perczkor. — A miniszterek nem foradnak. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. — A főrendiház ülése déli 12 órakor. — A jöszelvárosi függetlenségi és 48-as polgárok körének tarsasvacsorája esti 8 órakor. — Az Intim-Színház megnyitása délután 3 órakor. — A Budapesti Sakk-kör estélye 8 órakor az Akadémia kávéházban. — A budapesti polg. lövészegyesület táncszüneti saját helyiségében. — Az ősi lövészegyesület napja kezdődik délután egyegyed 3 órakor. — Arveres a budapesti kir. zálogházak közeponti intézetében. — Pentelai Molnár Janos gyűlöteményes kiállítás a Könyves Kálmán múzeumban (Nagymező-utca 47-49) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Kimmach-kiállítás a Városliget Múzeumában nyitva 9-1-ig. Belépődíj 50 fillér. — Akt-kiállítás az Uránia Képtéri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Nemzeti Szalon ősi kiállításának bemutatása a sajtó képviselői előtt. — A nemzetközi munkásjelölti kiállítás a városigeti nagy iparcarnokban. — A Nemzeti Múzeum asványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva d. e. 10-1 és 3-7 óráig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — Földtani intézet múzeuma meglekinthető 1 korona belépő díjjal. — A Kelekedési múzeum nyitva 1 korona belépő díjjal. — Az aquinomi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tantervkiallítás nyitva 3-6-ig.

— A spanyol királyi pár Bécsben. A spanyol királyi párnak Bécsbe való érkezésére és itt tartózkodására megállapított részletes programot hivatalosan ma tették közzé. A program szerint a f. hó 18-án délelőtt tízenegy órakor ideérkező királyi párt ő felsége, az itt időző főhercegek és főhercegnők, a hadtestparancsnok, a ténparancsnok, valamint a rendőrfőkapitány, a tartományi főnök és a polgármester fogják a penzinger pályaudvaron várni. A Hofburgba vezető út mentén katonai csapatokat állítanak fel. Este félnyolc órakor a Vigadó nagytermében szücsébed lesz. E hó 19-én félegy órakor a királyi pár Schönbrunnban dejeuner lesz, este hét órakor pedig Ferencz Ferdinánd főhercegnél ebédel. Fél tíz órakor udvari bált rendeznek. Vasárnap, 20-án délután a királyi pár Frigyes főhercege féltoronyi birtokára utazik. — Párisban Krisztina spanyol anyakirályné, akit hosszú utazása némileg kifárasztott, ma senkit sem fogad és lakását sem hagyja el. Az anyakirályné, ha jól érzi magát, folytatja ma utazását Bécsbe, ellenkező esetben utazását egy-két napra elhalasztja. — Madridból jelentik, hogy tekintettel a királyi pár utazásának hivatalos jellegére, valószínű, hogy a külügyminiszter el fogja kísérni a királyi párt bécsi utazására.

— Báró Podmaniczky Frigyes állapota. Báró Podmaniczky Frigyes egészségi állapota a tegnapi napon jobbra fordult és orvosa határozottan bizik közeli felgyógyulásában. Tegnapi és ma a következő érdeklődők és látogatók keresték fel őt dohány-utcai lakásán: Báró Majthényi Ottmár és neje, báró Majthényi Ilona és Julia, Szemere Miklós orsz. képviselő, Almásy Géza cs. és kir. kamarás, dr. Kautz Gyula, b. t. t., Zoltán Elek altábornagy, Graenzstein Béla v. b. t. t., Ehrenberg Gayer Olga, Brázy Kálmán és mások.

— Az angol király a szultánnál. A londoni lapok egy része, állítólag hiteles értesülés alapján közli, hogy Edward király meglátogatni szándékozik Abdul Hamid szultánt. Az angol hajóraj legutóbbi középtengeri útján a parancsnoklő tengernagy ebben az ügyben tárgyalásokat folytatott a szultánnal és bár a terv ellen Alexandra királyné ellenvetéseket tett, a fejedelmi látogatás körülményeit mindamelllett megállapították. A hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

— Rákóczi-émlék. Rákóczi Ferencz hamvait tudvalóvólag a Szent István-templomban tették rava-talra. Ezt a napot emléktáblán fogják most megörökíteni. A templom előcsarnokában a főbejárattól jobbra helyezik el a díszes emléktáblát s a következő fölírást vésik rá:

II. Rákóczi Ferencz fejedelemnek, hőselkü anyjának, Zrínyi Honának és hű bujdosó társainak elhatározásából kétszázados számkivetés után hazaszállítván, 1906. október 28-án e szent falak között pihennek meg.

— A czári család újabb veszedelmében. Pétervárról szivárgott ki a híre, hogy a czári családot a Standard katasztrófája után újabb bal-estet érte. Néhány nap előtt a czári család a finn vizeken a Polarnaja Swestárol a szárazföldre akart menni sétálni. Gözesolnakra szálltak át és már közel voltak a parthoz, amikor a csónak egy sziklába ütközött és a víz betódult. A czári család hamarosan egy másik gözesolnakra szállott meglehetősen nagy izgalom után. Erről a bal-estéről nem volt szabad az újságoknak semmit sem közölniük.

— **A kis Monika sorsa.** Lapunk tegnapi számában már jeleztük, hogy Toselliné és a szász udvar a kis Monika hercegnő kiszolgáltatása dolgában alighanem barátságos megegyezésre fog jutni. Ezt ma érkezett hírtudósítások is megerősítik. A „Leipziger Neueste Nachrichten” erre vonatkozólag ezt jelenti: A tárgyalásokat ugyan még nem fejezték be véglegesen, de alighanem már a jövő héten alá fogják írni a szerződést. A szász udvar, ami a végkielégítési összeget illeti, lehetőleg nagy előzékenységet akar tanúsítani. Toselliné hír szerint egyszerűenkorra egy millió frankot kap. Még csak egy nehézség van: Toselliné ugyanis azt követeli, hogy gyermekeit minden évben egyszer viszontlátássa. Ezzel szemben a király hajlandó ugyan megengedni, hogy a grófnő időnként találkozzék Monika hercegnővel, azt azonban, hogy a grófnő idősebb gyermekeivel összejöjjön, a szász udvar szeretné lehetőleg elkerülni. Monika hercegnőt kiszolgáltatása után egy a müncheni szász követvel rokon délnémet családnál fogják nevelni és csak később viszik Drezdába. — Ezek után alighanem külföldi riporterek fantáziájában született meg az alábbi híradás, melyet azonban érdekessége kedvéért közlünk a „Daily Graphic” nyomán. A nevezett lap egyik tudósítója, aki múlt vasárnap leányképezte Tosellinét, amint kis leányával, Monika hercegnővel sétált, ugyanakkor megkérdezte az anyát, vajon igaz-e az a híresztelés, hogy a Monika hercegnő kiadása miatt folyó küzdelmet abba hagyni szándékoznak. Toselliné erre kijelentette, hogy az egész hírből nincs egy szikra igazság, majd hozzátette, hogy a szász király megbízottja pörül járna, ha az ifjú hercegnőt erőszakkal akarná elszakítani, minthogy hűség tesztorségről gondoskodott Monica hercegnő védelmére és azonkívül úgy ő, Toselliné, mint férje is állandóan revolvért hordának maguknál, amelyeket szükség esetén használni is tudnak és fognak.

— **Miniszteri köszönet József főhercegnek.** József főherceg az örömi katolikus felekezeti elemi iskola fenntartásához évente 1812 korona összeggel hozzájárult. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a főhercegnek ezen áldozatkészségéért hódolatteljes köszönetének adott kifejezést.

— **A spanyol anyakirályné életveszélyben.** A spanyol anyakirályné, aki — mint közöltük — Párisba utazott, utközben életveszélyben fogott, Quintanpalla és Santa Olalla állomások között a francia vasutvonal sineit ismeretlen tettesek felszakították. A gonoszított azután történt hogy a déli expresszvonat, amelyen Mária Krisztina anyakirályné Párisba utazott, az említett helyet elhagyta. Merényletéről, így adják hírül, aligha lehet szó.

— **A József szanatórium-egyesület közgyűlése.** A József királyi herceg szanatórium-egyesület holnapi közgyűlésére és első szanatóriumának felavatási ünnepségére a résztvevők már ma este igen nagy számban érkeztek Gyulára. A Budapestről két órákor indult gyorsvonattal többek közt megjöttek dr. Lukács György titkos tanácsos, az egyesület elnöke, Barabás Béla országgyűlési képviselő, okolicsányi Kuthy Dezső egyetemi tanár, Szalkay Gyula és leánya, Horváth Zsigmondné, Koller Imréné, Hállay Ferencné, Bayer Béláné, Neumann Árminné, Birkásné, Drechsler Béla, Csécsi Nagy Miklós, Fülöp Béla és Lendvay Sándor Temesvárról, Verner László főtitkár, Németh György főpénztáros. Az érkező vendégeket, akiknek száma a szomszédos vasutállomásokon a csatlakozó résztvevőkkel jelentékenyen megnövekedett, a gyulai pályaudvaron nagy közönség élén Lovik Ödön polgármester üdvözölte, mire dr. Lukács György mondott köszönetet. A vendégek ezután a rendelkezésükre bocsátott fogadók a lobogódiszt öltött városba hajtották, ahol az előkelő polgárok vendégszerető házában találtak szállást. Az esti órákban 300 terítékű ismerkedő este volt a kaszinó nagytermében. A holnapi közgyűlésen a belügyminisztérium képviselőjében dr. Frank Ödön egészségügyi képviselő, a fővárosi képviselőjében Almády Géza tanácsnok vesznek részt.

— **Toivaj tanító.** Récesey Rezső cikái (Tolnamegye) huszonnyolc éves tanító Teppert József cikái plébános íróasztalát feltörte és 560 koronát klopott belőle. A plébános feljelentésére a csendőrök Réceseyt letartóztatták és a szekszárdi törvényszék fogházába szállították.

— **Gépfegyverek a közös hadseregben.** Azok a kísérletek, amelyeket 1903 óta részint a hadi lövésiskolában, részint a nagyobb csapatok lövésgyakorlatain a legkülönbözőbb rendszerű gépfegyverekkel végeztek, olyan jó eredményre vezettek, hogy ezek után nem sokára a közös hadsereget is felszerelik ezzel a legmodernebb fegyvernemmel és megkezdik a gépfegyver-csapatok szervezését. A kipróbált gépfegyverek közül a Schwarzlose rendszerű bizonyult a legkiválóbbnak s éppen ezért a hadvezetőség elhatározta, hogy ilyen rendszerű gépfegyverrel szereli fel a hadsereget. Ami a gépfegyverek szállítását illeti, a hadvezetőség a hordozható és a lovakkal vontatott gépfegyverekkel tett kísérletet. Minthogy pedig a hordozható gépfegyvereket a lovass csapatok is sikerrel használják, a hadvezetőség ezek mellett döntött. A gépfegyver-csapatokat fokozatosan fogják szervezni és állítólag az 1908-iki hadügyi költségvetésben már kisebb összeg fog szerepelni a csapatok felállítására végett. Ezidőszerint egy négy gépfegyverrel felszerelt lovas-gépfegyverosztály van a bécsi lovashadosztálynál; továbbá a múlt tavasszal állították fel 13 keretet a hegyi gépfegyver-osztályok számára, még pedig négyet a 3. és 14., hármat a 15. hadtestnél, kettőt pedig a zárai katonai parancsnokságnál. Ezek a keretek, melyekhez ujabban még kettőt létesítenek, csak két-két gépfegyverrel voltak felszerelve s a legénységi állomány is a minimális volt, éppen azért a végleges szervezésnél elsősorban a már fennálló gépcapatokat egészítik ki, mielőtt újabb csapatokat állítanának fel.

Párisi jelentések szerint a francia hadsereget is új gépfegyverekkel látják el. Az Echo de Paris szerint több gyalogsági és lovassági ezredet ez év végén, legkésőbb azonban a jövő év elején szerelik fel az újszerű gépfegyverekkel. A hadügyminisztérium a Hotchkiss- s a Puteaux-gyár rendszerre szerinti próba-gépfegyvereket készített.

— **A bécsi jubileumi kórház.** Dr. Lueger polgármester elnöklésével ma tartott községi tanács ülésén Hierhammer alpolgármester jelentést tett a városi tanács indítványáról, amely szerint 5 félége 70-ik uralkodási évfordulója alkalmából a város költségén, 10 millió korona felhasználásával, jubileumi kórház létesítését ajánlja. A javaslatot egyhangulag elfogadták, amit a községtanács összes pártjai nagy helyesléssel fogadtak. Egyben egyhangulag elfogadták a szükséges házhelyek megvásárlására vonatkozó javaslatokat.

— **A megszökött bankárok ügye.** Fischer és Riesz megszökött bankárok ügyében ma a rendőrség a következő értesítést adta ki:

A Fischer és Riesz budapesti bankbizományos-cég tagjainak megszökésével az egész ország területéről jelentkeztek károsultak és panaszosok az államrendőrség főkapitányságánál, ennél a cégnél elzálogított vagy részletfizetésre vásárolt értékpapiraik kiváltása céljából. Miután a „Fischer és Riesz” cég a részletfizetésre eladott vagy pedig zálogba veit értékpapírok tulajdonos részét három budapesti pénzügyintézetnél tovább zálogosította el, az államrendőrség módot keresett arra, hogy az értékpapírok tulajdonosainak alkalom adassék arra, hogy a kölcsönösszeg vagy a részletfizetés feltétele mellett megállapított vételfár lefizetése mellett értékpapiraikat kiválthassák, illetőleg birtokukba vehessék. A bíróság által kinevezett zárgondnok dr. Gold Simon budapesti ügyvéd az érdekelteket közzétette hozzájárulásával és támogatásával mellett bárkinek, aki hozzá fordul, felvilágosítást ad úgy szóbelileg a személyesen jelentkezőknek, mint írásban, akik levélben keresik fel, hogy kik milyennek feltételek és módok az érdekelteket juthat az értékpapírhoz. Az érdekelteket pénzügyintézetek, az elzálogított értékpapírokra adott kölcsön kamata terhe miatt, csak két hétig hajlandók az elzálogított értékpapírokat a volt tulajdonosaik rendelkezésére fenntartani. Felhívják tehát minden érdekelteket, akinek a Fischer és Riesz-cégnél bármilyen czimen értékpapírja van s azt ki akarja váltani, forduljon a legsürgősebben dr. Gold Simon zárgondnokhoz, aki délelőtt 9—12 óráig, délután 2—5 óráig a Fischer és Riesz-cég üzlethelyiségében, Erzsébet-körút 9. szám alatt két héten át az érdekelteket felvilágosítja és szükséges felvilágosításokat és utbaigazításokat

— **A Novákovits testvérek esete.** Czerovitz nyugalmazott rendőrségi prefektus, a szerb sajtóhoz nyílt levelet intézett, amelyben kijelenti, hogy a múlt hó 29-iki eseményekért sem jutalmat, sem büntetést nem érdemel. Nyugdíjaztatása mindenesetre annak megbüntetésére szolgál, hogy hanyagságot követtek el, midőn a két letartóztatott Novákovicsnak alkalmat adtak arra, hogy fegyverhez jussanak és négy csendőrt megsebesítsenek, mely alkalommal ők is életüket veszítették. Ő prefektusi teendőit reggel 8 óra 15 perczkor befejezte. A tüzelés a prefekturában csak délelőtt 10 óra után szűnt meg. Még akkor is, ha ő lett volna a vezetője a prefekturának, megtörténhetett volna ezen incidens, de kétségtelenül csak akkor, ha minden kísérlet megtétele volt arra nézve, hogy a csendőrök és a két letartóztatott egyén megakadályoztassanak abban, hogy egymásban kárt tegyenek. A 29-iki incidens sokban hasonlít Alavantics sabaci csimjéhez. A két Novákovics is a lövöldözéssel zavart akart okozni a városban és 20—30.000 ember mozgósításával a prefekturában mindent le akart gyűrni, hogy azután végrehajthassák mindazt, amit beteges agyuk kigondolt. A vizsgálóbíró előtt erre vonatkozó adatok fekszenek. Különbözik egy Zsivanovics nevű földműves is felvilágosítással szolgálhat. A Novákovics-testvéreknek sem sikerült kísérletük és őket is, épp úgy, mint Alavanticsot, a csendőrök lelőtték. Hát mi ebben, ugymond a levél, a törvénytelen és mily európai államban végződött volna a dolog másképpen? Czerovic később azt mondja, hogy a szerb sajtó lelkiismeretlen.

— **Házasságok.** Szekula István oltárhoz vezette özv. Veress Zsigmondné leányát, Amuskát Gyergyóalfalun.

Alsóléleci, jezerniczei és tarnóczy Béla budapesti posta- és távirat-igazgatósági számvizsgáló a kassai székesegyházban vezette oltárhoz óturai Valló Vilmos főreáliskolai tanár leányát, Sárkát. Az esketést Takács Menyhért jászóvári prépost-prelátus és főrendiházi tag végezte.

Perczel Miklós belügyminisztériumi fogalmazó eljegyezte Schwarz Juliskát, Schwarz Félixnek, az Athenaeum igazgatójának leányát.

— **Utazás egy cikk körül.** „A becsületes munka” czimen Rózsa Károly a következőket közölte az Esti Újságban: Magyar Nemzeti Bank czimen a minap tanulmányt adtam ki. A tanulmányt a többi között megküldöttem Lázár Pál műegyetemi tanárnak és országgyűlési képviselőnek is. A Magyarország október 10-iki számában Álláspontunk a bankkérdésben czimen nagy cikket találtam, a mely alá oda van nyomtatva, hogy írta Lázár Pál. A cikk bevezetésében Lázár Pál bizonyos dolgok bizonyítására vállalkozik s azután ismerteti s kritizálja az Osztrák Magyar Bank üzletmenetét. Meglepetéssel láttam, hogy a cikknek ez a része, az egésznek körülbelül háromnegyede, csaknem szóról-szóra az én könyvemből van kivéve. Lázár Pál apró stílárús módosításokat tett csak, de egyetlen egy önálló adata, gondolata nincsen. A mit ír, az én könyvemből van véve, de azért Lázár Pál a saját terméke gyanánt találta föl. Nem hiszsgből tiltakozom ez ellen az eljárás ellen, hanem a becsületes munka nevében. Minden becsületes újságíró, ha csak egy-egy gondolatot vesz valahonnan, annak urát adja, forrását megjelöli. Lázár Pál ur azonban, aki tudós egyetemi tanár, megengedi magának, hogy egy egyszerű újságíró fardaságát, munkáját a maga javára értékesítse. Ez ellen kívánok tiltakozni a becsületes munka nevében. Rózsa Károly.

Válaszul erre felkértek a következő sorok közlésére: „A Magyarországon „Álláspontunk a bankkérdésben” cím alatt közölt cikkemre a mai Esti Újságban Rózsa Károly ur szememre veti, hogy az ő „A magyar nemzeti bank”-ról írt tanulmányát nem neveztem meg forrás gyanánt, holott szerinte cikkemnek körülbelül háromnegyede csaknem szóról-szóra az ő könyvéből van kivéve. Kijelentem, hogy sok más tanulmány között Rózsa Károly urt is olvastam, de sem abból, sem semmiféle más forrásból — tudtommal — egy mondatot sem vettem át és így visszautasítom azon inszinuációt, hogy Rózsa Károly ur munkájából oltóztam volna. Ő adataimnál forrásként azért nem neveztem meg, mert közismert statisztikai adatok senkinek sem képezhetik szellemi tulajdonát. Ha pedig Rózsa ur azt mondja, hogy cikkemben nincs egy önálló gondolat sem, ugy ezzel csak azt bizonyítja, hogy ő legkevésbé képes a becsületes munkát megbecsülni. Lázár Pál.

— **Az angol vasutasok sztrájkmozgalma.** Egy angol újságíró meginterjúvolta az angol kereskedelmi minisztert Cardiffban az angol vasutasok sztrájkmozgalma dolgában. A miniszter kijelentette, hogy a kormány teljes tudatában van a vasúti válság komolyságának és hogy ő, a miniszter, állandóan megbeszéléseket folytat ez ügyben a miniszterelnökkel. Egyébként a kereskedelmi miniszterium minden lehetőt el fog követni, hogy a vasúti sztrájkot megakadályozza.

— **Halálozások.** Glücksthal Simon, volt turóczi-szentmártoni kereskedő, éveken át megyei bizottsági tag, az izraelita hitközség elnöke, a közéletben önzetlen szereplése és jótékonyága révén Turóczi-szentmárton egyik legkedveltebb polgára, tegnap reggel 79 éves korában Budapesten meghalt. Dr. Glücksthal Samu ügyvéd, főv. bizottsági tag, Glücksthal Gyula és Glücksthal Albert fővárosi nagykereskedők apjukat gyászolják az elhunytban.

Furtwängler tanár, a müncheni glyphoteca igazgatója az éjféli Athénben meghalt.

Gringmut Vladimir, a Moszkovszke Viedomosti kiadója Moszkvában meghalt.

— **Katonai brutálítás.** Marosvásárhelyt Kecán Virgil főhadnagy több tisztársával az Európa-kávéházban mulatott. A szomszéd asztalnál polgárok ültek. A két asztaltársaság között szóváltás után verekedés támadt, mely alkalommal Kriszt Ödön kereskedősegédet karddal megsebesítették. Az esetet feljelentették a rendőrségnél, ahol a vizsgálat folyik.

— **Oszták vasutasok sztrájkja.** Bécsből jelentik, hogy a passzív rezisztencia mától fogva rendkívül kiélesedett mind a három vasut vonalain és holnapról kezdve még nagyobbak lesznek a forgalmi akadályok.

Egy bécsi könyvnyomatos jelentése szerint az államvasut-társasággal folyó tárgyalások ma újból megszakították, minthogy a közeledés nem jött létre.

— **Rablás a Szondy-utcában.** Tegnap este a Szondy-utcában egy négy tagból álló társaság megtámadta Benke Károly géplakatost, aki hazafelé igyekezett. Körülfogták, revolvert szögeztek a mellének, majd a földre pertették és elrabolták az óráját, aztán megugrottak. Benke izgalmas kalandjáról jelentést tett egy rendőrnek, aki az utonállókát a Rózsa-utca 93. számú házában levő nyilvános helyen megtalálta. Az egyik késsel támadt a rendőrré, aki kardot rántott és fejbe vágta támadóját. A rablók közül Wallenstein Ödön és Német Lajos napszámósokat még az éjszaka letartóztatták, két elmenekült társukat pedig ma reggel fogták el a detektívek Endrei Sándor és Weisz Henrik napszámósok személyében. A négy rablót ma átkísérték az ügyészségre.

— **Szerencsétlenség egy vasúti állomáson.** Az Eszékől egy órányi távolságra lévő Pélmonostor állomáson tegnap nagy szerencsétlenség történt. Este tíz óra tájban, amikor a budapesti vonat a pályaudvarra érkezett, Ismai állomásfőnök egy a sínek között álló kőmívést el akart távolítani. Ebben a pillanatban érkezett oda a vonat s mindkét szerencsétlent elgázolta. A kerek az állomásfőnök egyik lábát levágták, míg a kőmívés fején szenvedett súlyos sebesüléseket. Az északi kórházba vitték őket.

— **Utcái tüntetés.** Dob-utca 41. sz. alatt van Roth Jakab kávéháza. A kávéház előtt már szerdán este nagy tüntetés volt, mert híre ment, hogy Roth Jakab a csütörtöki munkaszünet alkalmából nem szándékozik becsukni a kávéházat. A kávéház csütörtökön csakugyan egész nap nyitva maradt s ezt megboszulandó, ma este tíz órakor a szocialista munkások megismételték a szerda esti tüntetést. Mintegy ötszáz-hatszáz ember csoportosult a kávéház előtt, abczugolta a kávést és kövekkel hajigálta meg az ablakokat. A tüntetők ellen 30 gyalogos és 30 lovas rendőr vonult ki és szétverte a zavargókat. A tüntetők közül 13 iparossegédet elfogtak s előállították a VII. kerületi kapitányságra.

— **Thököly kápolna.** Megirtuk, hogy Werkerle miniszterelnök intézkedett, hogy Késmárkon az új templom mellé diszes kápolna emeltesék; ebbe helyeztetik el a kormány Thököly fejedelem hamvait és sarkofágját, mely most ideiglenesen a templomban van elhelyezve. Az új kápolna egyik falában helyezik el azokat a sírköveket, melyek Rodostóban Thököly hamvait fedték. Az új kápolnán helyezik el azt a diszes emléktáblát is, melynek elkészítésével Holló Barnabás szobrászt bízták meg.

— **Tűzvész a nyílt tengeren.** Rettenetes vesztélyben forogtak néhány nap előtt az „Ausztro-Amerikan“ hajóstársaság „Giulio“ nevű kivándorló hajójának utasai. Nyolcszáz utas volt a hajón s valóban csodával határos, hogy valamennyien tűz és víz között el nem pusztultak. Mert a veszedelem nyílt tengeren tört rájuk. A hajó Triesztből indult el. Október 3-án vihar keletkezett, mely egyre növekedett. Már ez is rémületet keltett a hajó utasai között. Egyszerre csak tűz tört ki a hajó belsejében. A lángok az ablakokból csaptak ki. Minden utas a hajó fedélzetére rohant a legszélsőbb kétségbeesésben. A pánik egyre növekedett. Az emberek a kezeiket tördeiték, sirtak, rimázkodtak. Az elszántabb férfiak zsebkésekkel levagdalták a mentőöveket és a mentőcsónakokhoz rohantak, hogy elsőek legyenek, ha majd azokat lebecsátják. Közben a tűz rohamosan terjedt. A matrózok is elvesztették fejüket, otthagyták a szivattyukat s ők is tolongtak fejszéssel a mentőcsónakokhoz. Éppen leoldottak már egyet, amikor eléjük ugrott a kapitány, mind a két kezében revolverrel, rájuk parancsolt, hogy menjenek a fedélközbe oltani. A tiszték is megtették kötelességüket: valamennyien revolvert szegtek a matrózok mellének. Ez hatott. A szivattyukat újból ontották a vizsugarakat, de hosszasan. A tűz harapózott tovább és az utasok akadályozták a munkát. A kapitány ekkor a tisztékkel együtt revolvert fogott az utasokra és kényszerítette őket, hogy a kajütökbe menjenek, az ajtókat rájuk zárták. Rémes jelenetek következtek. A rettegő utasok szárai üvöltöttek és döngették az ajtókat. Az alatt a szivattyukat folyton működtek, de kevés eredménnyel. Huszonnégyezer hordó, tele aszalt déli gyümölcsessel és egyéb rakomány egyre erősebben égett. A hajó elveszettnek látszott. A vihar tombolt. Ekkor több nagy hullám mosta végig a fedélzetet. Egy újabb hullámvérés behatolt a hajótestbe, megtöltötte az égő raktárakat, a lángok még egyszer kicsaptak, aztán elaludt a tűz. A Giulia meg volt mentve. Az utasokat aztán felbocsátották a fedélzetre. Akárhányan véresek voltak. Több matróz is megsebesült az oltás közben. A tűz okát és a kár nagyságát még nem lehetett megállapítani.

— **Az esernyőgyár sikkasztóját elfogták.** Közöltük, hogy Wortmann Béla, az alsó-lendvai esernyőgyár igazgatója, nagyobb sikkasztás elkövetése után egy gyári munkáslánnyal megszökött. Most Bécsből hírül adják, hogy ott Wortmannat tegnap letartóztatták. Az igazgató mielőtt megszökött, két tizezer koronás, egy tizenöt ezer koronás és egy nyolcezer koronás váltót vitt magával. Budapestre jött, innen hamarosan Bécsbe utazott és ott értékesítette a legkisebb váltót. A budapesti rendőrség megkereste a bécsi Polizeidirectiont, amely kinyomozta azt a szállodát, amelyben Wortmann lakott. Tegnap körülfogták a szállodát a detektívek és a sikkasztó esernyőgyárost letartóztatták. Wortmannat a tartományi törvényszék fogházába szállították. Onnan egyenesen Alsólendvára viszik Wortmannat, akinek apja szintén Bécsbe utazott.

— **Rendőri hírek. Baleset: Karai Antal és Magyar István kocsisok a Körös-utcán át a Főhi-utra hajtottak, s ott neki mentek a 152. számú villamos kocsinak. Szerencsére a kocsisoknak nem történt bajuk. Az egyik ló lábát azonban a villamos eltorlta. — A senki gyermeke: Tegnap a Vendel-utcában egy asszony átadott Varga István napszámósok egy gyermeket azzal, hogy tartsa egy kicsit, neki dolga van, mindjárt visszajön. Az asszony azonban nem tért vissza. A gyermeket a napszámósok a menedékhelyre vitték. A gyermek párnájában papírlapot találtak a következő felirással: A neve: Kóriel Jenő, kath., született Budapesten, szeptember 1-én. Az anyát keresi a rendőrség.**

TERENC JOSEF KESERUTZ
páratlan
HASHAJTOSZER

x Zászlók, címerek, minden kivételben kaphatók Lihart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellencebb, 10 L

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vivásra.

x Harisnyák legjobb minőségben Röslernél Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x Eldobja a mankóit a béna, ha a világhírű Alföldi fehékeresztes Sósorszeszszel dörzsöli be tagjait, mely nagy és csodás erejével biztosan segít. Kapható az Első Alföldi Cognacgyár r.-t.-nál Kecskeméten.

x Bevallom, hogy loptam a napot, amikor mindennel törődtem, csak az egészségemmel nem. A férfi, aki egész nap dolgozik, a nő, aki a háztartás vezetése közben kaphat betegségeket, egyszer csak elérkezik ahhoz a ponthoz, hogy ezt a vallomást megtegye.

És amikor ehhez a ponthoz érkezett, ne fusson Boda Dezső főkapitányhoz, mert ezt a bajt ő se szanálhatja; ne hívja segítségül Vázsonyi Vilmost se, hanem menjen el egy drogériába és vásároljon egy üveg fehékeresztes alföldi sósorszeszt, amelytől elmúlik minden baja s amelyet használva, rájövünk a régi akcióra aranyigazságára, hogy ép testben ép lélek!

x A vasúti szerencsétlenséget Erzsébetfalva és a ferencvárosi pályaudvar között, mely a maga óriási arányaiban megdöbbentő, szombaton, f. hó 12-én mutatja be először az Apollo-színház, melynek főlvételi szakosztálya a helyszínen azonnal megjelenve, az óriási katasztrófáról főlvételt készített.

Fogzásban levő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsio, mert elősegíti az étvágyat, erőt s egészséget ad s a fogak erősen és fehéren bujnak ki.

A Scott-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelmeztetni.

oily főzti és édes, hogy a gyermekek örömmel, előszeretettel veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket. miáltal a szülőknek, valamint a gyermekeknek nyugodalmat, háborítatlan éjszakákat biztosít.

Egy cseppel fűg ára 2 H. 50 fillér. Kapható a gyógytárakban.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Carmen.

— A Népszínház-Vigopera bemutatója. —

Hármas programjának utolsó bemutató részét abszolválta ma este a Népszínház-Vigopera, előadván „Carmen“-t.

Most tehát láttuk a három műfajt, amelyet az új intézet kultiválni akar s az eredmény, amely számunkra a három bemutatóból leszűrődik, az, hogy csak szorgalom nem elégséges egy színház vezetéséhez. Szaktudás, művészi ízlés, jó szem és alkalmas előadó-anyag: ez kell, hogy párosuljon szorgalommal, mert csakis ezek a készségek garantálják a reális sikert. A Népszínház-Vigopera új rezsimjéről pedig eddig csakis szorgalmat láttunk. Megbámulni való dolog, hogy egy új, összetanulatlan társulat aránylag rövid idő alatt betanuljon és előadja egy népszínművet, egy nagy zenéjű operettet és egy operát és szemrehányásképpen sem lehet felróni, hogy mind a három előadás nyers, készületlen volt, mert nem is lehetett más.

A közönség azonban nem méltányolja a szorgalmat, a közönség jó darabot és jó előadást akar. A közönség azt akarja, hogy a pénzéért nivókat kapjon és könnyen elfordul attól, aki „Sárga dominó“-féle laposságokért szed belépő-díjat.

A mai „Carmen“-előadás is csak produkció számba mehet. Szorgalmas emberek megmutatták, hogy erős akarattal mi mindent lehet, de hogy ez a vállalkozás, mint komoly művészi valami elbíráltassék: ezt, gondoljuk, nem várják az érdekeltek sem.

Ezzel a berendezéssel, operettek és népszínművek mellett nem lehet olyan opera-előadást produkálni, amely komoly kritikára tarthat számot.

Ismerjük az argumentumokat: kevés spénzért operát akarunk játszani azoknak, akiknek nincsen módjukban, hogy az Operába járjanak, ezért fölvetjük műsorunkba a könnyebb fajtájú játékokat. Természetes, hogy olcsó pénzért nem produkálhatunk annyit, mint az Opera. Helyeselni való vállalkozás, de először is az ilyen operázás külön színházat igényel, azután művészetben mégis csak izmosabb társulatot, mint a Népszínház-Vigopera jelenlegi társulata. Ha már olyan hangokat nem kapunk, mint a dalszínházban, legalább játékban nyerjünk tökéletessé, hiszen a legtöbb ilyen darabnak jól megjatszható szövege van és ez volna az a pont, amelyen a Népszínház-Vigopera konkurrálni tudna a dalszínházzal. Amott a zenei előadás, emitt a játék volna tökéletesebb és ez jogosulttá tenné a vállalkozást.

A mai est azonban csalódással járt! Erőprodukciót láttunk, olyat, amelyet mosolyogva mutat az akrobata, még akkor is, ha elveszti az eszét a rettenetes erőlködéstől. Az előadást valami sorvasztó láz rázza és eltorzította az egésznek a phisognomiáját. Énekeseket, karokat elfogta a borzalmas félsz, amely együtt jár a szolid alapot nélkülöző művészi produkciókkal és ez a rettenetes átragadt a nézőtérre. Szinte idegessé tettek a bizonytalanság és a kisiklások, amelyek folytonosan fenyegettek. Ehhez hozzájárult, hogy az éppenséggel nem operaénekesek lehúzták magukhoz a zenét, operetté komolytalantották Bizet muzsikáját. Hallottunk önkényes transponálásokat és kissé tulszabad kiforgatásokat. Kisebb szerepekben dominált a hangtalanság, amely bántó módon zavarta az ensemblét. A zenekart is megszállta a félsz: különösen az első felvonásban oly tudiszkréten játszott, mintha Bizet muzsikájától teljesen távol állna minden tűz, minden hevület.

A részletezésébe ennek az előadásnak kinos belemenni. Összbenyomásunk az volt, hogy rettenetes erőfeszítéssel belevettek egy csomó tele jóakaratu emberbe egy kötetnyi kottát és ezek azt visszaadták becsületesen, helyi-el-közel eltérve a betanítottól. De lendület, művészi szárnyalás hiányzott és terrát kaptuk „Carmen”-nek.

Az előadók közül első sorban Révny Auréliával kell foglalkoznunk. Külföldön sikereket aratott énekesnő, nem nagy terjedelmű, de szépen kicsiszolt, kiválóan iskolázott hanggal. Színjátzó kvalitásai is figyelemreméltók s alakításában volt szilaj tűz. Ledovszky Gizella, a Népszínházból régi ismerősünk a parti magasságával küzdött, de ezenfelül hangja nem operahang. Az első felvonás duettjében némi malőr érte, amely úgy látszott, az egész estén át alterálta. Alexy és Della Donna kisasszonyokban a perszoniifikált trémát ismertük meg, amely az este megfosztotta a hölgyeket attól, hogy hangjukat kellő érvényre juttassák. A férfiak közül a színházból kiszivárgó hírek Orszelsky tenoristát tartották nagyra. Mai föllépése után konstatahatjuk, hogy jó színpadi alak, a középfekvésben elég lényegesen csengő lírai tenorral. Felső hangjai préseltek, és torokhangok. Játékát szemmel láthatólag befolyásolta a szövegbeli bizonytalanság. Magyarul nem tudván, énekszövegeit úgy tanulta be nagy fáradsággal s ezért fölléve állandóan a sugólyokra tapadt. Nagy hang, de teljesen csiszolatlan Székelyé, aki az operisták minden modorosságával játszotta a Torcadort, de ezért esérébe adós maradt az ének összes finomságaival és a csak megközelítőleg művészi előadással. Várkonyi kis, kellemes hangú Zuniga volt, de játékban és megjelenésben bántóan pongyola. Vámos elszorult hangjával kinosan hatott. Bálint és Kalmár tűrhető csempészek voltak. Karok és zenekar iparkodtak és mindent elfogtak, a mi erőikből tellett.

Végül essék néhány szó a rendezésről. Az a szerencsétlen idea, hogy a színpadon mind a négy felvonás díszletét fölépítsék, azt eredményezte, hogy az egyes színekre alig maradt talpalatnyi hely. A széles, ragyogó színek helyett zeg-zugokat produkáltak, amelyen bukácsolva, egymás hátán szorongott a tömeg. És ez a mozgás is, hol álmos, hol meg tulságosan feszített volt. Dr. Hevesi, a színház főrendezője costümben fején csucos kalappal ott mozgott az emberek közt és egyre életre

ébresztette a tömegeket, de ebből az életből hiányzott a lélek. A plasztikus díszletek tulságosan kinyalt voltak fogva és a tulságos közelség miatt nem hatottak úgy, ahogy várták. Azonfelül egy csomó hanyagság, sziklából lógó kötelek, rosszul összerótt vászonfalak zavarólag hatottak.

A szövegrész uj, a zenéhez pompásan simuló át-dolgozásért Pásztor Árpádot dicséret illeti.

A közönség az előadást vegyes érzelmekkel fogadta és a taps, amely helyenként fölhangzott, a ócsulálatos munkának szölt és nem művészetet koszoruzott. (U. D.)

Szent Péter esernyője.

(Mikszáth Kálmán hasonló című regényéből írt s a Beöthy László-féle hármasszínű-pályázaton díjazásra ajánlott színmű 3 felvonásban, egy előjártékkal. — A Magyar Színház mai megnyitó és bemutatkozó előadása.)

Részben felrészített s kicsinosított állapotban nyílt meg ma este a Magyar Színház, az operettekultusz után a színmű érája vette kezdetét. A kissé komor, kék előfüggöny s a kis ernyőkkel fedett páholylámpák tompított fénye majdnem szomorú homályban tartja a még nem régiben olyan derűs nézőteret. Látóidegeinket nygancsak meg kellett erőltetniük, hogy felfedezzük az érdekes személyiségeket: Mikszáth Kálmánt Bercefi fiával, Herczeg Ferenczet, Szilágyi Dusit, Bárczy polgármestert, Boda főkapitányt, Ujházy Edét, Beöthy Lászlónét — az új igazgató nejét — és a fiatal író triaszt: Martos Ferenczet, Bakonyi Károlyt és Huszka Jenőt, fiatal nejét.

Érdekes volt ez a közönség és nagyon kíváncsi. Nem is csoda. Hiszen régi tapasztalat, hogy a regényből formált színdarabok mind rosszak és ime Beöthy László — a régi megrögzött igazságok ellenére — még pályázatot is hirdet egy Jóka, egy Mikszáth és egy Herczeg-regény dramatizálására.

Be is érkeztek a pályamunkák s mindegyik regénynek akadt egy „viszonylag” elég jó feldolgozása. de a díjat egyiknek sem adták ki, hanem Beöthyt úgy oldotta meg a kérdést, hogy előadja a „díjazásra ajánlott” három darabot s amelyik a legnagyobb színpadi sikert aratja, azé lesz a díj.

Igy került színre elsőnek a „Szent Péter esernyője”, melynek eredetijét Mikszáth Kálmán ragyogó tollából mindnyájan ismerjük. Az „ismeretlen” szerző kiléte nyílt titok, úgy tudom, hogy már sok színpadi sikerre tekinthet vissza, de ha ma még nem hajlandó levetni az inkognitóját, én is tartozom respektálni azt.

Ezzel az új művével nem gyarapította babérait — amint előre is sejtethettük — ami másnak nem sikerült, abban neki se volt szerencséje. A Mikszáth művének harmatos, kakukil-illatu poézise elsikkadt az át-dolgozásban, a leírások báját nélkülöznünk kellett, az alakok vagy bántóan nyerseknak, vagy durván behúzatásnak, vagy együgyűeknek tüntek fel és a mese érthetlenné szakadozott, ellapult.

A „színmű” beállításában nagyon szívtelen, háltalan, kapzsi ficzkónak látszik az a Vibra György fékális, aki az atyja elveszett hagyatéka miatt olyan durván bánik az ő áldott jóságú édesanyjával és aki feleségül venné szerelem nélkül a kis Veronkát, mert megtudja, hogy a Szent Péter esernyőjének tartott ócska parulló egykor az ő atyjé volt s hogy annak nyelvébe rejtette a nagy vagyonát. Milyen egészen más ez a Mikszáth elbeszélésében! Nem kékihet ki többé „a vége jó, minden jó” — amikor felébred a szunnyadó szerelem s kisé, hogy elégett a pénz, mert felvonásról felvonásra esik a lazán összerótt darab s a végén csak az vigasztal, hogy módunkban van elolvasni s élvezni az eredeti szépségeit.

A közönség leginkább az epizódokat méltányolta, melyek majdnem változatlanul vették át a regényből s melyek úgy hatottak, mint a mazsola-szemek a keletlen kugliban. Az előadásnak is sok fogyatkozása volt. Az új társulatnak nincs naivája. Petrás Sárira bízták a kis Veronka szerepét. A fiatal operettdiva-felölt megjelenésének fideségével gyönyörködtette a szemet, de még teljesen „nyersanyag” s hogy mennyire nélkülözi a színpadi beszéd művészetét, leginkább azokban a jelenésekben tünt fel, amikor Porrai Rózsival és Törzs Kálmánnal volt a színpadon. Ez a kettő a Thália-színházban nevelődött, erősségük éppen a helyesen tagozott, színpadi

szép beszéd, mint ahogy rövid idő múlva ők is erősségei lesznek a Magyar Színháznak. Az ő sikerük nagy volt és őszinte.

Örley Flóra típikus zsidóasszonya, Réthely (a Krecsányi-színházról elhódított jeles karakterszínész) jól megfigyelt tót polgármestere, Z. Molnár pompás egyházfija sok derűsüget keltettek. Papp Miska a fiatal ügyvéd szerepében nem találta meg azt a hangot, amely enyhítette volna az alak durvaságát.

A rendezést Verő György végezte. Nem hittük volna, ha a színpad nem mondja, éppen úgy, mint a darabot megelőző „ünnepi nyitány” se vallott a „János vitéz” szerzőjére. De azért volt virág és taps bőven. R. F.

(*) Modern Színház. Új színház nyílt meg az Andrássy-uton; színház, vagy ha úgy tetszik: Kabaré. Pazar és izléses kis fészek; mintha azt bizonygatná, hogy nagyon gazdagok vagyunk mi itt Budapesten, vagy nagyon könnyelműek és mindenáron mulatni vágyók. Ime, új műfajt is eszelt ki a mulatni-vágyásunk, valamit, ami a nemtelenül népies varieté és művészek bohém-mulatsága, az érzéki örömek és az irodalmi igények között lebeg. Magyarul kabaré-nak hívják, de szegény Rodolphe Salis meg Willette, meg Steinlen és a Chat noir többi vidám cimborája átkozottul elbámulna a mi kabarénk nem szándék nélkül csoportosított szép nőin, ragyogó külsőségein, tiz koronás helyárain, végül a szellemen, a szellemen, mely e magyar műfajnak egészen sajátos produktuma... A Modern Színház bemutatóján kissé ingadozóan mutatkozott be ez a szellem, néhol nagyon szellemtelenül és izléstelenül is, többé nem is határain lebegve a varietének, hanem posványának alján. Föltálatni mindent szabad, a kabaré örve alatt, mondjuk, még inkább, de mikor a szabadság nem a szellemességért van, hanem a disznóságért, mint önczélért, akkor kissé gondolkodóba kell esnünk az új műfaj és a szabadság felszavai fölött. Elvégre, hogy a „kis bögre”, a „panama” és egyébnemes allegóriák nehányval minden ötletgazdagodás mellőzésével megszaporodjanak azért még nem érdemes kitégítani a műfajok határait. Azt a nőt, aki a mai estén a „szalón”-ról énekel egy arczpíró ostobaságot, nagyon sajnálunk kellett súlyos feladatáért. Hát ötlet, ötlet kellene az új kabaré fényes termeibe, friss és fiatal ötlet, akkor nem kutatnánk semmiféle etimológiát!

A jelenlegi műsor néhány szerencsésebb pontja Heitai Jenő és Molnár Ferencz tollából tellett; szép, temperamentumos zenéket írtak Szirmai Albert, Kálmán Imre és Zerkovitz Béla. A műsor élén a nagy és még mindig pompás Pálmai Ilka szerepelt, eleven személyében szimbolizálván az utat, melyet divatunk a nagymultu operettől a kabaréig megfutott. A nagy Heléna kabaré-discuse-nek is finom és elmés Keleti Juliska, a régi primadonna és Vörös Ill, az új „felfedezés” népszerű számaint szolgáltatják a műsornak. De a diadal, a siker teljessége Medgyasszay Vilmáé, akinek csodálatosan széles skálájú tehetsége ma új színekben ragyogott. Mindenre képes ez a fiatal leány, a legtalentumosabb drámai színésznő és a legtemperamentumosabb szubrettek javából való, ő mind a kettő és mindenkor csupa szív, csupa ihletett közvetlenség. Gábor Andor és Szirmai Albert „Altató-dalá”-val ma a legkomolyabbaknál ért el legmélyebb hatást. A színészgárda ügyesebb tagjai: Poór Lili, Gyöngyössy Erzi és Kardos Andor.

(Bá.)

(*) A Nemzeti Szalon Szabadkán. A Nemzeti Szalon legközelebbi vidéki kiállítása Szabadkán lesz, melynek támogatására egy a város, mint a megye és a D. M. K. E. szabadkai osztálya a leghathatósabb buzgalmat fejtik ki. A kiállítás védnökségét Bezerédj István főispán és báró Podmaniczky Endre, a tárlat elnökségét dr. Biró Károly polgármester vállalták el. Szabadka városa a kiállítás sikere érdekében felajánlotta a Városi Vigadó díszes nagytermét s a költségekre 600 korona segélyt szavazott meg. A kiállítás október 27-én délelőtt nyílik meg, fényes ünnepély keretében, melynek előkészítésében Bezerédj Istvánné és Biró Károly Gyuláné urnók elnöklése mellett 200 tagu hölgybizottság fáradozik.

(*) **Ráthonyi Ákos a Népszínház-vigoperában.** E czímen megírtuk, hogy Ráthonyi Ákos a Király-színház művésze szerződötetés céljából tárgyalásokat folytat a Népszínház-vigopera igazgatóságával. E hírlinkre ma a következő sorok közlésére kérték fel:

Igen tisztelt szerkesztő Ur! Becses lapjának október 11-iki számában, egy téves információkon alapuló hír jelent meg, személyemet illetőleg. Ennek folytán felkérem, szíveskedjék soraimnak helyt adni: miszerint én a Népszínház-Vigopera igazgatóságával elszerződéses ügyében tárgyalásokat nem folytatok. Tisztelettel *Ráthonyi Ákos.*

(*) **Egy zeneszerző halála.** Megírtuk néhány hét előtt, hogy Romualdo Marengo, az „Excelsior”-balett világhírű szerzője, agybántalomban súlyosan megbetegedett. Most egy Milanóból érkező távirat jelenti, hogy Marengo tegnap este egy ótani szanatóriumban, 66 éves korában meghalt. Az elhunyt komponista Novi Liguoban született, 1863-tól működött a zeneszerzés terén s nemcsak husznál több balettet, hanem több operát és egy operettet is hagyott hátra. Mag Marengo művei sok szinigazgatót meggazdagítottak, ő maga nyomorban halt meg.

(*) **Lemondás a népszínházi bizottsági tagságról.** Hatvany-Deutsch József a népszínházi bizottsági tagja, ma levelet küldött a polgármesternek, a melyben tudatta, hogy a bizottsági tagságról lemond. Lemondását nem okolta meg semmivel.

(*) **Francia színházak a Magyar Színházban.** A Magyar Színházban, új szezonja második hetében francia színházak fognak vendégszerepelni. Hétfőn, e hó 21-én és kedden, 22-én Constance de Linden, a párisi színházi életnek az utolsó két évben feltűnt egyik fiatal művésznője társulata élén két darabot mutat be Budapestnek. A vendégszereplés során az első este Donnay (Arabia, az „Education de prince” kerül színre, kedden, a második estén pedig a „Páris-Newyork” című vígjáték, amelynek szerzői Croisset és Aréne. A társaság uti marchallja Schurmann, impresszárió. A mérsékelt felemlt helyáru jegyeket vasárnap kezdik árusítani a Magyar Színház és Király-Színház pénztárában.

(*) **Olasz operatársaság Debreczenben.** Zilahy Gyula, a debreczeni színház igazgatója, négy előadásra szerződött a most Kolozsvárott vendégszereplő olasz operatársaságot. Az olasz művészek Trobadour, a Parasztbecsületet, Faust-ot (melyben Mártha szerepét Fehér Olga énekl) és Traviatát hozzák színre.

(*) **Elhunyt író.** Costa Károly, a bécsiek kedvenc bohózat- és életkép-írója — mint távirat jelenti — ma délután három órakor meghalt. Costa lapszerkesztő és egy időben a Theater an der Wien igazgatója is volt. Mint színműíró ritka tevékenységet fejtett ki, de leginkább csak a népszükségletnek dolgozott. Az elhunyt vesebajban és vizekórásban szenvedett.

(*) **Aktívizáló tanfolyam.** Esti aktraizolásra új tanfolyamot nyit Csermely János festőművész, jelentkezni lehet VII., Mária-utca 11. sz. alatti műtermében.

FŐVÁROS.

(*) **A középítési bizottság ülése.** A középítési bizottság ma délután ülést tartott, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöke mellett, előadó Buzáth János tanácsjegyző és Schmelchegger Árpád fogalmazó volt. Hozzájárult a bizottság az I. ker. Orom-utca rendező-tervéhez, akként, hogy az utca 8 ölnyi szélességű legyen, alapzatot makadám-burkolattal ellátva. A VI. ker. Váci-köruton levő Anker-udvarnak nevezett épületet és a mellette levő házat lebontják, hogy a helyükbe nagy, modern épületeket emeljenek. A háztulajdonosok azt kérik a fővárostól, hogy a házakban levő fizetek ideiglenes elhelyezése céljából engedjen át a térségen 150 négyszögméternyi területet, ahol vas-vázás épületet emeljenek. A bizottság, a mérnöki hivatal ajánlatára és Szabó József bizottsági tag pártoló felszólalása folytán, azt javasolja, hogy engedjenek át 164 négyszögméternyi területet, amelynek egy részét a szabályozó tervét, amelyet Devecsis Ferencz műszaki tanácsos dolgozott ki, Hauszmann Sándor és Rippka Ferencz hozzászólása után, azzal fogadták el, hogy a parkban levő házaknál az ut emelkedése 3-4 százalékosnál nagyobb ne lehessen. Kisajátító és telekrendező ügyek elintézése után az ülést véget ért.

(*) **Árpád-émlék a fővárosban.** Magyarország nagyobb városainak törvényhatóságai tekintélyes összegeket szavaztak meg a Budapesten felállítandó ezredéves Árpád-émléknek felállítására; a gyűjtés nagyobb arányokban még csak ezután fog megindulni. A Magyar Mérnök- és Építészegylet Palóczy Antal építésztanárt, Pogány Moricz és Főrök Ernő építészeket küldötte ki bizottságilag a létesítendő emlékmű programjának tanulmányozására, melynek megtörténte után a Magyar Mérnök és Építészegylet javaslatát felterjeszti a városi közgyűlés elé.

(*) **Új állások a fővárosnál.** A székesfőváros tanácsa tegnap tartott ülésében hatvanöt új állás szervezését határozta el. Nevezetesen: a tanács ügyosztályoknál, a kerületi előjáróságoknál, az anyakönyvi hivataloknál és az árvaszéknél szervezendő lesz két I. osztályú jegyzői állás, két II. osztályú jegyzői állás, hat I. osztályú fogalmazói, két II. osztályú fogalmazói, tizenöt segédfogalmazói és két árvaszéki segédfogalmazói állás. E szervezések folytán megszűnnek: 17 díjnoki, 15 tanácsai fogalmazógyakornoki és 2 árvaszéki fogalmazógyakornoki állás. — A kezelési szaknál szervezetenek: 5 irodavezetői, 15 kezelőtiszt és 6 irodasegéd-tiszt állás; megszűnnek: 20 díjnoki és 6 kezelési gyakornoki állás. — A központi pénztárnál szervezetenek: egy II. oszt. pénzkezelői és egy III. oszt. pénztári tiszt állás; megszűnnek: két központi pénztári gyakornoki állás. — Az adófőpénztárnál szervezetenek: két II. oszt. pénztári tiszt és egy III. oszt. pénztári tiszt állás és megszűnnek: 3 gyakornoki állás.

(*) **Két új szobor.** A főváros utcai képe rövidesen két művészi alkotással lesz gazdagabb. Az egyik Verbóczy Istváné, a királyi tiszorajándékából való, amelyet Donáth Gyula szobrásztanár készített. Donáth elkészült a munkájával, amiről jelentést tett a miniszterelnöknek is, egyben pedig kérvényt intézett a fővároshoz, hogy a szobor helyét a Klotild-palota előtt minél előbb töltsék ki, mert sürgősen hozzá akar kezdeni a szobor felállításához. — A másik szobor Vörösmarthy Mihály szobra, Kallós és Teles pályanyertes műve, amelyet a Gizella-téren állítanak fel. A szobor helyét a mérnöki hivatal tegnap kitzítte s ma megkezdtek az alapozási munkálatokat.

(*) **Százezer korona a budai hítközségnek.** A budai zsidó hítközség templomépítés céljából teket kért a fővárostól. A pénzügyi bizottság ma azt a javaslatot tette, hogy ne telket, hanem százezer koronát adjanak a hítközségnek.

(*) **A kórházi orvosok fizetése.** A kórházi orvosok fizetését rendezni akarják. Meg akarják szüntetni azt a tarthatatlan állapotot, hogy a kórházi orvosok ingyen dolgozzanak a fővárosnak. A pénzügyi bizottság Bódy Tivadar tanácsos enklésével ma tartott ülésén tárgyalta a dolgot s hosszú vita után abban állapodott meg, hogy az osztályfal bíró orvosnak főorvosi fizetést ad, az a rendelő orvos, akinek nincsen osztálya, de fekvőbetegeket gyógyít vagy nagy ambulanciája van, 1600 korona fizetést kap. Az alorvos fizetését 1600, a segédorvosét 1200 koronában állapították meg. A fizetésrendezés hat fillérrel emeli majd a napi ápolás költségét.

(*) **Gyűjtés a honvéd altiszti segítő-alapra.** Abból az alkalomból, hogy a honvéd altiszti segítő-alap céljára megindított gyűjtés most befejeződött, a honvédelemügyi miniszter leiratot intézett Fülepp Kálmán főpolgármesterhez, amelyben arra kéri, hogy a hazafias áldozó-készségükért tolmácsolja az ő köszönetét mindazoknak, akik az adományaikkal a segítő-alap megteremtéséhez hozzájárultak. A főpolgármester a honvédelemügyi miniszter köszönetét most ezen az uton juttatja a nagylelkű adakozók tudomására.

Nyilt-tér.

Utazók köztölkéért nem vállal felelősséget a szervező.

KALOGEN
BRÁZAY SÓSBORSZÉSZ
FOGKRÉMÁLEGJOBB

Gyengélkedő, tanulás miatt vagy bármely okból fejlődésünkben visszamaradt gyermekek, ugyancsak vérszegény, túlfeszített munka folytán ideges, izgékony és során kimerült felnőttek mint erősítő szert a legnagyobb eredményt használják a Dr. Haematogen-t.
Es javítja az étvágyat; fokozza a testi és szellemi erőket, erősíti az egész idegrendszert.
Do határozottan valódi Dr. Haematogen-t kell kérni, az utánafoktól pedig gondosan óvakodni kell. Kapható a gyógyszerárakban.

Utazó ügynökök

Kifutó mellékkerosokra felhívók szori körös utánjárásával.

Ifj. MECHLOVITS BUDAPEST

Váci-körut 55.

ÖVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tuczonként 1-10 forintig. Capot-Americain rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 ft. Irrigator, felszerelve 2-5 ftig. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 ft. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Ankor-udvar (Király-utca sarkán.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Lázítás.** A nyitrai törvényszék ma tárgyalta Jehlicska volt országgyűlési képviselő ellen közcsendháborítás és lázítás miatt indított pert. Jehlicska május 17-én a verbói képviselőválasztáskor beszédet mondott, amelyben erős kirohantást intézett a magyarság ellen. A tárgyalást dr. Pazár Zoltán elnök vezette. Jehlicska a váddal szemben tagadja, hogy a magyarság ellen gyalázó kifejezéseket használt volna. Ezt annál kevésbé tehet — mondja — mert aznap nem is volt Verbón. Állításának beigazolására tanukat hozott magával. Ennek ellenében a verbói korcsmáros és még más három tanu azt vallotta, hogy Jehlicskát aznap látták Verbón. A törvényszék a tanuvallomások után a vád- és védbeszédeket hallgatta meg és mint-hogy a terhelő tanuk vallomásában ellentmondást látott, a vádat nem tekintette beigazoltnak s ennél fogva Jehlicskát a vád alól felmentette.

§ **A Hau-pör revíziója.** A halálos ítélet ellen, meiyet a karlsruhei törvényszék Han Károlyra kimondott, a védő tudvalevőleg perújítással élt. A revízió iránti kérelmében rámutatott arra, hogy az első tárgyaláson több formahibát követtek el, így a többi közt azt, hogy Lenz tanu nem kényszerítették rá a tanuvallomásra. A kényszer alkalmazásával talán rá lehetett volna őt bírni arra, hogy elmondja mindazt, amit tud s meglehet, hogy ennek alapján az esküdtészek egészen más verdikett hozott volna. Az ügyvéd azokat a körülményeket, amelyekre a revíziót alapítja, a birodalmi törvényszék előtt élő szóval fogja megokolni s azt fogja indítványozni, hogy a törvényszék ítéletét semmisítsék meg s új tárgyalást rendeljenek el. Haut nem fogják Lipcsébe szállítani.

§ **Egy választás epilógusa.** Izgalmas választás folyt le 1905. január hó 26-án a Ferenczvárosban. A Tisza-kormány igazságügyminisztere Plósz Sándor s Ballagi Aladár függetlenségi jelölt állottak szembe egymással. Az izgalmas választás eredménytelen maradt, mert mind a két jelölt egyenlő szavazatot kapott. A ferenczvárosi függetlenségi párt vezető emberei a választás eredménytelenségét Hindy Kálmán választási elnök eljárásának tulajdonították s midőn megtudták, hogy az újabb választásra ismét Hindy akariák választási elnöknek kiküldeni, dr. Hecht Ernő ferenczvárosi ügyvéd a központi választmányhoz intézett headványában tiltakozott az ellen, elmondván, hogy Hindy mint választási elnök a Plósz-párt érdekében féltelenül korteskedett, mint iskolaszéki elnök több tanítót áthelyezéssel fenyegetett, a választás vége felé pedig a választási helyiség ajtaí, nyomban a záróra kitűzése után lezáratta s ezzel a poigárokat megfosztotta politikai jogaik gyakorlásától. Kasics Péter, nyug. miniszteri tanácsos ugyancsak miatt a főváros közgyűlésén interpellált. Hindy Kálmán panaszára a kir. ügyészség ugy Hecht Ernőt, mint Kasics Pétert rágalalmazás miatt fogta pörbe s a törvényszék Hecht Ernőt 200 korona, Kasics Pétert pedig 60

korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlottak felebezése folytán most tárgyalván az ügyet a kir. ítélőtábla, a védők kérelmére a bizonyítás kiegészítését rendelte el arra a körülményre, hogy Hindy Kálmán akkor, midőn az aítókat szabálytalanul lezáratta, tudta-e azt is, hogy a Plósz-párt emberei vannak tulsúlyban.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Tizenegyedik nap. —

A pesti őszi meeting holnapi, utolsóelőtti napjának főszáma a 20,000 koronával dotált 2800 méter távolságú Lovaregyleti-díj, melynek érdekességét növelni fogja, hogy a román tulajdonban levő Caramel és a német tenyésztés képviselője, Hammurabi is bizonyos indulók. A mieink közül csak Rother Stadl és Useful lehetnek az idegenek számottevő ellenfelei; sajnos azonban, nincs sok kilátás arra, hogy a díjat sikerrel megvédjék.

A versenyt valószínűleg a nyáron oly kitűnően futott Caramel nyeri meg Hammurabi előtt, míg a harmadik helyre Rother Stadl vagy Useful jöhet.

Jelöltjeink a következők:

- I. Szeleburdi—Vészfék.
- II. Most—Dorca.
- III. Caramel—Hammurabi.
- IV. Springer ist.—Menotti.
- V. Katz im Sack—Gagyula.
- VI. Delphin—Táltos.

() **Első sikerünk a londoni olimpiádon.** A MASZ. vivőszakosztálya a londoni olimpiád kérdésében nagyjelentőségű sikert aratott. Az olimpiai vivőversenyt francia rendszerben egy tussra akarták rendezni, ezenkívül a csapatvivőshöz 8 vivő részvételt kívánták. A MASZ. vivőszakosztálya egy részletes memorandumot dolgozott ki és abban a londoni nagybizottság elé juttatta a magyarok kívánságait. A londoni olimpiai bizottság és az angol „Amateur Fencing Association” e memorandumot tárgyalás alá vette és e héten érkezett meg a titkár levele Muzsa Gyula orsz. képviselőhöz, mint a magyar kormány olimpiai megbízottjához, amelyben tudatja, hogy a memorandum elveit csaknem teljesen elfogadták. Ezek szerint a verseny épp úgy fog lefolyni, mint azt a MASZ. szabályai előírják, a tuss-számításban is a hazánkban érvényes szabályok lesznek irányadók. A kardversenyt 3 tussra rendezik. A vivőcsapat 4 tagból fog állni. Egyetlen kívánságát nem teljesítették, azt, hogy a versenyek sorozatába a tör-verseny is felvétsék. Most már csak vivőinkon áll, hogy a zöld asztal mellett elért diadalt olimpiai bajnoksággá értékesítsék.

KÖZGAZDASÁG.

A fedezetlen határidőüzlet eltörlése a tőzsdén.

Budapest, október 11.

A magyar közgazdasági köröket lázas izgalomba hozhatta ma a bécsi „Zeit” távirati közlése a tőzsdéi fedezetlen határidőüzlet eltörléséről. Régi követelésük ez a magyar gazdáknak, mely kongresszusaiknak folyton visszatérő tárgya volt és felszinen tartották ezt a kérdést mintegy másfél évtized óta, kérvényekkel ostromolták a parlamentet és mindenkori kormányokat egyaránt.

Két ütközőpontja van Magyarországon az agrárizmusnak és merkantilizmusnak, ezek a fedezetlen határidőüzlet és az őrlési forgalom. Ez utóbbit a gazdák a Széll-aera alatt keresztül is vitték, a törvényhozás eltörlötte az őrlési forgalmat, a gabona-határidőüzlet eltörlését azonban keresztülhajtani nem bírták.

A gabonatőzsdé vezető elemei s a gazdák között évek óta kemény harc foly e kérdésben úgy szóban, mint írásban.

A télen a képviselőházhoz is terjesztett be a gazdák érdekképviseleti szervezete egy memorandumot a határidőjárték eltörlése ügyében s a képviselőház utasította a kormányt, hogy még

a folyó ülésszakban terjesszen elő javaslatot a börze reformjáról.

A két ellentétes tábor küzdői élén társadalmi téren gróf Zselénszki Róbert és Neumann Ármán állanak, akik az O. M. G. E.-ben mintegy két év óta folytatnak ebben a tárgyban szóvitát, mely maiglan is eldöntetlen még.

A tőzsdetanács azzal érvel a gazdákkal szemben, hogy évek óta hívja, hivatgatja őket a tőzsdé falai közé: vegyenek részt ők is a tőzsdé ügyeinek intézésében. A gazdák ellenben azt a felfogást vallják, hogy a fedezetlen határidőüzleti játék káros hatással van az árak alakulására, mert a gabonánál legutóbbi időkben is a vámvédelem érvényesülését hónapokra el tudta odázni.

Melyik tábor részén az igazság, az a közel jövőben el fog dőlni bizonyára. A bécsi „Zeit” ma a következő budapesti táviratot közli:

„A képviselőház folyosóján tegnap az a hír terjedt el, hogy a magyar kormány elhatározta a fedezetlen gabona-határidőüzlet eltörlését. Ezt a hírt egész terjedelmében megerősítették a kormányhoz közelálló képviselők. Ezeknek előadása szerint a kormány már elő is készített egy törvényjavaslatot, amely a budapesti gabonatőzsdé szervezetét olyan alapra helyezi, aminőn a bécsi gabonatőzsdé áll az utolsó reform óta. A főreformok egyike a fedezetlen határidőüzlet eltörlése lesz, amiért a magyar agráriusok évek óta agítálnak s amit nemrégiben is mint legfontosabb követeléseik egyikét jelöltek meg. A fedezetlen gabona-határidőüzlet eltörlése természetesen semmi direkt összeköttetésben nincs a kiegyezéssel, minthogy az a magyar kormány autonóm ügye.”

A „Zeit” híradásának hitelességét nincs módunkban hirtelenében ellenőrizni s valószínű, hogy a Bécsben a nyár folyamán megtartott VIII. nemzetközi mezőgazdasági kongresszus tárgyalásai és határozata nyomában fakadott a Zeit közlése. A bécsi agrárkongresszuson a fedezetlen határidőüzleti játék eltörlésének előadója gróf Zselénszki Róbert volt, akinek határozati javaslatát a kongresszus egy szavazat kivételével el is fogadta. A kongresszuson erős szemrehányásokkal illették a felszólalók a magyar agráriusokat, hogy nem sikerült eddig nekik a határidőüzleti játékot eltörltetniük, akkor, midőn Franciaországban, Németországban és Ausztriában a határidőüzlet eltörlése határozottan előnyösen befolyásolta a gabonaárak alakulását.

A Zeit közlése, úgy hisszük, nem is budapesti forrásból, hanem az osztrák Centrallstelle sugallatából merítette. Ezt a föltevésünket megerősíteni látszik gróf Dessewffy Aurél a magyar főrendiház elnökének és az agráriusok ezidőszerint való vezérének a kielenítése, akivel munkatársunknak alkalma volt a kérdésben ma beszélgetést folytatni.

Gróf Dessewffy Aurél munkatársunk azon kérdésére, hogy a fedezetlen határidőüzlet eltörlését a mostani kormány tervbe vette-e, s vajjon minő álláspontot foglal el a kormány, a következőket válaszolta:

— Nem tudom, minő állást foglal ezen kérdésben a kormány. Én egyik estilapban olvastam a hírt, de nem hiszem, hogy a dolog már ennyire volna és egyáltalán nem tudok semmi pozitívumot.

Munkatársunk ezután azt a kérdést intézte a grófhöz, vajjon hiszi-e, hogy a kormányt foglalkoztatja a határidőüzlet eltörlésének a gondolata?

Gróf Dessewffy erre ezt felelte:

— Hogy a kormány foglalkozik-e a gondolattal, arról még nincs tudomásom, de mi agráriusok, köztudomásulag évek óta sürgetjük az eltörlést agrár-szemponthól. Több fölvilágosítást ezidőszerint nem adhatok.

Munkatársunk ebben az ügyben beszélt Neumann Ármán udvari tanácsossal is, aki szintén nyilatkozott.

— Méltóztatott olvasni az estilapokban a „Zeit” híradását, hogy a kormány a budapesti tőzsdén a fedezetlen határidőüzleti játékot eltörlőni készül? — kérdezte munkatársunk.

Neumann Ármán a kérdésre ezt a választ adta:

— Én már több ízben irtam és nyilatkoztam a kérdéssel. A „Pester Lloyd”-ban és a „Köztelek”-ben jelentek meg a közlésem

— Van remény arra, hogy a kormány, a gabona-határidőüzletet el fogja törölni?

— Alig hiszem, mert épp az a körülmény, hogy Németország és Ausztria eltörlötték, nekünk gazdasági szempontból kétszeresen kötelességünké teszi hazai gabonapiacunk prosperitása érdekében és az áralakulás érdekében is, hogy a határidőüzlet el ne töröltessék.

Egyelőre csak azt a rövid megjegyzést fűzhetjük a kérdéshez, hogy a két ellentétes fél érdekösszeütközése ma, a kiegyezés tető alá jutása pillanatában, magyar szempontból nem kívánatos. A magyar kormány tervbe vette a tőzsdé törvényes reformját. A reform keretén belül kell a gabona-határidőüzlet játék kérdését is megoldani. A parlament és a kormány kötelessége a kérdés olyatén megoldása, hogy a ma szemben álló érdekeltségek megnyugodjanak abban.

Az értéktőzsdéről. Az értéktőzsdén az utóbbi napokban új momentum került előtérbe, ami a spekulációt izgatja s ez a király egészségi állapota. Sem a politikai események, sem a pénzpiac állása nem befolyásolja az irányzatot, hanem az szabja meg az árhullámzást, milyen lírek érkeznek a királyról. Általánosságban tartózkodás mutatkozik az egész vonalon s csak akkor tör utat magának némi szilárdulás, ha a jó információkkal rendelkező valamely kedvező bécsi bulletinről tudnak s az ő vásárlásaik nyomán lendületet vesz az üzlet s az árfolyamok emelkednek. Ma is a király egészségi állapota felől érkező hírek hatása alatt állott az üzlet. Az előtőzsdén némileg a tegnapi zárlat árfolyamainál jobb kurzusok mellett kezdődött az üzlet, csekély forgalom mellett. Délben a spekuláció a király állapota felől érkező jobb hírekre nagyobb tételekben vásárolta az értékeket, úgy hogy az irányzat javult, s e javulást a külföldi tőzsdék szilárdabb árfolyamai is elősegítették. A bécsi arbitrage is mint vásárló jelentkezett, mi szintén jobb hangulatot teremtett. Később arra a hírre, hogy a király hőmérséklete emelkedett, lanyhulás vett erőt a tőzsdén s az árfolyamok olcsóbban zárulnak. Az utótőzsdén további gyengülés lépett fel s az árfolyamok mérsékelt forgalom keretében ingadoztak.

A bécsi tőzsdén is napok óta izgatja a kedélyeket a király egészségi állapota. Itt azonban a tőzsdé vezetősege gondoskodik arról, hogy a tőzsdetagoikat rendszeresen és megbízhatóan informálják az érdekelteket, nehogy szállongó híresztelések hitelre találjanak. Amint Bécsből jelentik, ma a tőzsdékamara főtájkára a mai előtőzsdé alkalmával csoportról-csoportra ment és a következő kijelentést tette:

A tartományi tőzsdébiztos megbízást kapott a pénzügyminisztertől, hogy velem közölje, hogy a királynál a katarrhus javulóban van. A király a tegnapi estét egészen lázmentesen, az éjszakát meg lehetőségen jól töltötte el és állapota ma reggel a tegnap estéhez viszonyítva, változatlan.

E kijelentés megnyugtatta a tőzsdét és igen jó hatást keltett. Talán nem lenne felesleges, ha a mi tőzsdetanácsunk is gondoskodna arról, hogy a tőzsdét ilyen irányban hivatalos formában informálja, nehogy egyes vállalkozó szellemű spekulánsok a maguk javára használják ki mendemondák terjesztésével a hejyzetet.

Állami lovak árverése. Az állami ménésből kisorsolt fiatal kanczákat a Tattersallban árverezték el. Az árverés kedvező eredménnyel végződött. Az összes felhozott lovak elkeltek és pedig 1950 korona átlagáron. Árverés alá 85 drb ló került, amelyekért összesen 117.450 korona folyt be. Legdrágábban kelt el a fogarasi ménésből: két behajtott fiatal kancza (4700 koronáért); a kisbéri ménés History 13. nevű kanczája (2800 koronáért); a bábolnai ménés Shagya nevű kanczája (1620 koronáért); a mezőhegyesi ménésből Shannon 1. nevű fiatal kancza (2000 koronáért).

Az Iparegyesület ülése. Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai hétfőn, október 14-én d. u. 6 órakor, az egyesület helyiségében (VI. ker., Gróf Zichy Jenő-utca 4. sz. I. emelet) ülést tartanak.

Lódljazások Sopronmegyében. A sopronmegyei lótenyésztő-bizottság Csepregen, Csornán tenyészlődljazást rendezett. A bemutatott 35 darab ló kisközgazda-tulajdonosai között kiosztott 600 korona pénzdíj. Tenyészkancaért díjakat nyertek: Farkas József loszi, Horvát Sándor büki, Horvát Antal csep-

regi, Váthi József csepregi lakosok és mások; 3 éves kanczaesikókért az első díjakat Pajter József csepregi, Horvát Antal csepregi, Német Antal visi és Pruckner József csepregi lakosok kapták. Csornán melegvérű lovakból bemutattak 70 darabot és ugyan csak csupán kisczagdák közt kiosztottak 600 korona állami díjat, amelyet a földmivélsügyi miniszter engedélyezett. Első díjakat nyertek tenyészkancazákért: Kristóf József, Turi József csornai, Kovács Pál rábapordányi, Makkos István bodonihelyi lakosok. Kanczaesikókért: Tót István csornai, Tarcsay Gyula rábapordányi, Kiss Sándor szilárskányi és Kozma János csornai lakosok. Kisebbsé díjakat a két díjazáson még tízenegyen kaptak.

Új pénzügyintézet a vidéken. Szombathelyen — amint értesülünk — a Nyugatmagyarországi Földmivélségi Gazdasági Egyesülete tagjai kebelében mozgalom indult meg egy új pénzügyintézet alapítása tárgyában, melynek eredménye az, hogy legközelebb 200.000 korona alapítékkel létrejön a tervezett intézet. Az alakuló közgyűlést e hó 20-án tartják meg. Az intézet elnöke Lachne Hugó orsz. képviselő, az említett gazdasági egyesület elnöke lesz.

Új hidmérlegek. A Kereskedelmiügyi miniszter rendeletet adott ki a m. kir. államvasutak kezelése alatt álló, valamint az ezután építendő és a nevezett vasutak kezelése alá kerülő helyi érdekű vasutakon létesítendő új hidmérlegek tárgyában.

A török gyufamonopolium. Egy angol-osztrák szindikátus meg akarja szerezni a török gyufamonopoliumot és ennek fejében hajlandó a portának 80 millió franknyi kölcsönt folyósítani, azonkívül a török kormányának az egyeduralom hasznából nyereséget biztosítani. Ebben a szindikátusban — hír szerint — a „Soló”, a Länderbank kezében lévő osztrák gyufafüzet is részt venne.

Bankett. Az Országos Iparegyesület több szak-egyesülettel és a Múzeum tisztviselőivel együtt áldomást rendeztek abból az alkalomból, hogy a király a Kereskedelmi Múzeum igazgatójának, dr. Kovács Gyulának az udvari tanácsosi címet adományozta. A lakomán számos felköszöntő hangzott el.

A kötelek ülése. Az Önállóan működő hitelszövetkezetek Országos Köteleke hoinap, e hó 12-én, délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgya a helyzet megvitatása és a további teendők megbeszélése. Az ülést a Szövetkezeti Központi Bank R. T. helyiségében tartják meg s az elnökség felhívta a kötelekbe tartozó szövetkezeteket, hogy az ülésen minél nagyobb számban jelenjenek meg. Az ülés egybe-hívásának egyik indokul szolgál az, hogy a kötelek rossz néven vette azt a melőzést, melyet a szanalási bizottság vele szemben tanúsított, amennyiben az ő bevonása nélkül fogott hozzá a szövetkezetek segítségéhez. A tagok a hoinapi ülésen bizonyára kifejezést fognak adni ennek a véleménynek, mit egyébként már magunk is több ízben hangoztattunk.

Kenyer- és zabszállítás a honvédség részére. A kőszvári VI. kerületi honvédségbizottság hirdetményt bocsátott ki az 1908. évi kenyér- és zabszállításnak nyilvános versenytárgyalás útján való biztosítására. A részletes feltételek a helyi honvédségparancsnokságánál megtekinthetők.

A pécsi kiállítás berekesztése. A pécsi országos kiállítást — mint értesülünk — e hó 15-én fogják berekesztini. A berekesztési ünnepélyen a kormány képviselője is jelen lesz.

Új gazdasági tudósító. A földmivélsügyi miniszter Temes vármegye vinalgjárására dr. Gelléri Samu bruckenai lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

A fiumei áruelvétele korlátozását megszüntették. Megírtuk, hogy a kellenetlen időjárás miatt a fiumei áruelvételeit megszüntették. Most az államvasutak igazgatóságától arról értesülünk, hogy a Fiuméba rendelt árukat október 12-ikétől kezdve ismét akadálytalanul felveszik és továbbítják.

A szerb állatcsempészség. Bécsből írják lapunknak: Az állategészségügyi tanács állandó választmányát hétfőre ülésre hívták egybe. Az ülésen szóvá fogják tenni a szerb marhának Bosznián keresztül való átcsempészségét, amely lehetővé tette, hogy szerb provenienciájú állatok a monarchia piacaira jutottak. Az agrárius „Zentralstelle” részéről fel fogják vetni azt az eszmét, hogy a bosnyák állatkivitelt tiltsák be, nehogy Bosznián keresztül szerb állatokat hozzanak fel. Hogy a bosnyák határelzárását a „Zentralstelle” hogyan képezi el — amint azt mai számunkban kifejtettük — arra kíváncsiak vagyunk. A bécsi szakkörök egyébként sokat foglalkoznak most az állatcsempészséssel. Az is hírlik, hogy az osztrák

földmivélsügyi miniszteriumban már hosszú idő óta tudják, hogy Szlavónián, Horvátországon, Erdélyen és Bosznián keresztül nagyban üzik a marhacsempészetet s ezt annak tulajdonítják, hogy nem örzik kellő szigorúsággal a magyar határt s hogy nemcsak szerb árut, de román és orosz marhát is csempésznek a határon. A szerb határzár ügylétszik csak mérsékelte, de nem szüntette meg a szerb marhabehozatalt. Bécsben azt állítják, hogy podolai marhát a magyar határon hozzák be. Az elmúlt 1906-iki esztendő óta ugy Magyarország, mint Ausztria marhavásárán megcsappant a forgalom s a Németország felé irányuló export is megfogyott s mégis a horvát kormány 100.000 darabban több kivitelt tüntet fel. Ez a kimutató felette feltűnő, különösen azért, mert nem valószínű, hogy Horvátország állattenyésztése tíz év alatt majdnem 200%-al emelkedett volna. Közel fekszik tehát az a feltevés, hogy a kiviteli többletből legalább 80.000 darab boszniai áru, amelyet a Száván keresztül visznek Horvátországba, ugy, hogy 1906 óta legalább is 100.000 darab szerb marhát csempészték Szerbián keresztül és Szerbiával Boszniába, Horvátországba és Erdélybe, természetesen az ország vámvédelmének óriási kárára, ugy lehet ez a kimutató valószínűleg túlzott.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

400.000 koronát nyert: 109734
10.000 koronát nyertek: 4923 9386 57656
5000 koronát nyertek: 3898 8086
2000 koronát nyertek: 6738 13733 25832 26113
26846 27570 38347 39151 41795 48734 51710 58557
63986 63525 73280 85213 90364 94611 97706 106892
107944 108817 116527
1000 koronát nyertek: 750 1377 2645 2226 4199
6332 12222 23980 24534 28951 31974 33283 35311 39358
41268 42624 47497 50923 53547 56806 59994 61669 66263
67265 70399 73976 76472 76203 77236 79572 80171
81254 92366 92250 93570 94120 98679 99652 110657
110792 112820 116375 117674 121916

500 koronát nyertek: 2348 2263 5626 6531 8288
10691 12681 15359 17227 23680 24484 27928 30717 32771
33779 37304 40031 41938 45986 47903 48887 48274 52063
52024 52170 56778 57609 57230 58469 63571 64268 66177
67197 72862 73910 73424 75894 76973 77772 78824 81422
83219 86588 90055 91444 93545 97899 97083 97067 99143
99199 100735 101122 103354 105757 105217 106053
106025 110574 113063 114006 115585 116980 120174
123242.

A tápéi földvásárlás. A tápéi libalegő tudvalevőleg Szeged város tulajdona. A város a területet — mint értesülünk — parcellázni fogja és eladja. Tápé község előjárósága és maga Csongrád vármegye is kérte már Szeged városát, hogy a libalegőt adja el Tápé községnek. Mivel azonban Tápé a legelőért holdanként csak 240 koronát ajánl, amennyit megajánlott már ezelőtt tíz esztendővel is, Szeged város tanácsa az ajánlatot nem veszi figyelembe, már csak azért sem, mert azt nem tartja komolyának. A tanács erről a határozatáról értesítette Tápé község előjáróságát és a vármegyét is. Kimondta egyben a tanács, hogy a tápéi libalegőnek parcelláknak való eladását a november ötödiki nyilvános versenytárgyaláson fogja megkísérelni.

Országos tenyészbaromfivásár Aradon. Az Arad-megyei Gazdasági Egyesület — mint ismeretes — november hó 6-án és 7-én Aradon országos tenyészbaromfivásárt rendez, amely az eddigi bejelentésekből ítélve, nagyarányúnak és sikeresnek ígérkezik. A bejelentési határidő október hó 20-án jár le, s ezen határidőn túl érkező bejelentések már nem lesznek figyelembe vehetők. Bejelentési ívek a gazdasági egyesületnél kaphatók.

A horvát intézetek segítése. Ismeretes, hogy a fizetési zavarokkal küzdő horvát intézeteknek Rakodezay bán az állami pénzekből három milliót hajlandó a segítő-akció rendelkezésére bocsátani oly feltétellel azonban, hogy az állam által nyújtandó segélyösszeget megfelelő módon biztosítják. A cseh tatarékpénztárak központi bankja pedig tíz milliót koronát ajánlott fel hasonló feltételek mellett. A horvát koalíció természetesen politikai célokból most arra törekszik, hogy a bankdirektorok ne fogadják el a bán ajánlatát. A koalíció ugyanis attól tart, hogy a horvát kormány segítő-akciója a választások között rokonszenvet kelthet s ők nem agítálhatnának sikerrel a saját politikai céljaik mellett.

A pécsi házinyul-kiállítás. A pécsi országos házinyul-kiállítás, mely október 3-tól 7-ig lett megtartva, várakozással felül jól sikerült. Díszoklevelet — első díjat — nyert Porzolt Ernőné földbirtokos szentendrei nyultenyésztete óriás belza nyulaiért és ezüst-

érmét fehér normandi nyulaiért; ugyancsak díszoklevelet és bronzérmét nyert Krupa Kálmán Alsó-hencse, ezüst és orosz nyulaira. Több kiállító bronzérmét és pénzdíjat kapott.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet jelenti, hogy Weiner J. körmendi kereskedő fizetéseképtelenséget jelentett. — Weisz József és Társa soproni csukorka- és csokoládé-áru gyár tulajdonosai bíróságon kívüli kiegyezésre törekednek. Hitelezőiknek 20 százalékot ajánlanak. — Adler Dávid mitroviczai kézműáru-kereskedő fizetéseképtelen. — Schmitz és Anderle pécsi nagyvállalkozó-czég csődöt kért maga ellen. A czég tartozásai 1.500.000 koronát tesznek ki, passzívái 1.760.000 koronára értékelik.

A borhamisítások ellen. A földmivélsügyi miniszter körrendeletileg felhívta a törvényhatóságokat, hogy a közönséget a szüret megkezdése előtt a legkiterjedtebb módon tájékoztassák a bortörvénynek a borhamisítás tilalmazására vonatkozó rendelkezéseiről s kivált arról, hogy a mustba, vagy borba s a kiejert törkölyborba vizet keverni feltétlenül tilos, továbbá, hogy tilos a természetes bornak törkölyborral, vagy gyümölcsborral való összekeverése. Aki ezen tilalmak ellen vét, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással, valamint 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. Ugyanebben az ügyben a belügyminiszter is körrendeletet adott ki és utasította a törvényhatóságokat a borhamisítások szigorú ellenőrzésére s az esetleg felmerülő kihágások erélyes megtorlására. A két miniszternek ez az intézkedése annál inkább szükséges volt, mert az idén tudvalevőleg országsszerte kevés bor termelt, a borárak magasak s így még jobban kell tartani a borhamisítók visszaéléseitől, mint nagy termés idején.

A Közlekedési Múzeum bezárása. A Városligetben, a Hermina-ut mentén emelkedő Közlekedési Múzeum november elején zárja be kapuit és egész május elejéig zárva marad. Addig a rendes nyitási napokon: vasárnap 9—12-ig és délután 2—6-ig látogatható, a többi napokon a múzeum zárva van. A téli idő alatt a múzeum ügyeit a magy. kir. államvasutak Andrassy-uti igazgatóságában vezetik.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE Gabonatözsde.

Ma már lanyhább, de azért tartott irányzat uralkodott a gabonatözsden, olyannyira, hogy az árak változatlanul záródtak. A készáru piacra 30.000 mm. buza kelt el változatlan árak mellett, míg rozs 5 fillérrel drágább áron kelt el. A határidőpiacra a spekulánsok már nem vásárolnak annyit, mint az előző napokon s így ma baisse irányzat kerekedett felül. Felmondottak 15.000 mm. búzát, 1500 mm. rozst és 10.000 mm. zabot e hó 16-ára leendő átvételre.

A szerb takarmányhiány.

Belgrádból jelentik: A takarmányhiányra való tekintettel a kormány megengedte a kukorica-szalma, takarmányrépa és a szalma vámmentes behozatalt.

A világ búzakészlete.

Egy angol szaklap becslése szerint a világ búzakészlete 164 millió bushel, a tavalyi 183 millió bushel-lel szemben.

A mezőgazdasági helyzet.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tudósítói jelentik október hó 10-iki kelettel:

Arad. Az őszi vetésekkel a gazdák a talaj száraz állapota folytán nagyon nehezen és lassan haladnak előre. Esőre már rendkívül nagy szükség volna.

Baja. Meleg és állandóan száraz az időjárás, szántás és vetés akadályozva van. Az eddigi vetések csak részben kelnek ki.

Győr. Az időjárás szép, a mezei munkák akadály nélkül folynak.

Kaposvár. Az időjárás állandóan száraz és napos. E miatt az őszi munkálatok csak nehezen haladhatnak előre.

Kassa. Eső hiányában a vetési munkálatok nagyon visszamaradtak.

Léva. Az időjárás száraz és meleg, eső volna kívánatos, az őszi vetés nehezen halad előre, a száraz idő miatt az elvetett mag nagyon rosszul kel. A szüretet befejezték, a must minősége igen jó, de nagyon kevés termel.

Nagyszentmiklós. Allandó meleg és szeles időjárás mellett az időszerű őszi munkálatok a lehető leglassabban folynak, a gazdaközönség immár aggódik a hosszantartó száraz idő miatt.

Nagybecskerek. Az időjárás az egész héten át száraz volt, viharokkal, melyek egy jó nagy esővel végződtek. Most az időjárás igen meleg. A kukoriczával már teljesen elkészültek.

Nagykanizsa. Az őszi vetés befejeződik, csak még a kukorica és répa földek bevetése van hátra, ez is rövidesen még e hó folyamán megtörténik. Szép meleg napok vannak, a mezei munkálatokat a gazdák könnyen végzik.

Nyíregyháza. Allandó nagy hőség és szárazság, még harmat sem jár, az őszi kelése hiányos és egyenetlen. Egértől is lehet tartani.

Nyitra. Az időjárás nagyon szép, de a nagy szárazság igen hátráltatja az őszi vetést. A cukorrépa szedése folyik egyéb gazdasági munkálatokkal egyetemben.

Pancsova. A tengeri törés készen van, az eredmény jobb, mint remélték, holdankint átlag 12 mm.

Sopron. A múlt napokban elegendő esőnk volt, mely igen hasznosnak bizonyult úgy az őszi vetésekre, mint pedig a répaszedésre. A szüret folyik, a terméshozam minőségileg jó.

Szatmár. A szárazság még mindig tart s hátráltatja az őszi munkálatokat, szántanak és vetnek ugyan egyesek, de természetesen nem lehet jó munkát végezni. A tengeri törés majdnem mindenütt befejezést nyert. A szüret e hó 14-én lesz, minőségileg jó, de mennyiségileg csekély termés várható.

Temesvár. A szárazság egyre tart, hátrányos, ha rövid idő alatt kielégítő esőt nem kapunk, az ezidei vetéssel nagyon hátra maradunk.

Verecz. Esőhiány miatt nem lehet szántani, tehát az őszi vetések visszamaradnak.

Zenta. Folyton szárazság van. Buzát már vetnek, mert itt az ideje, de sajnos, sorba vetik. A szárazság következtében a szántás sem jó, mert a felszántott terület nagyon rögös. A jövő évi termésre a kilátás igen rossz.

Debreczen. Tengeri törés és szüretelés befejezéséhez közel. Az őszi szántás folyamatban van.

Vidéki piacok gabonaárjegyzései.

Az O. M. G. E. tudósítói a következőket jelentik az október hó 9-iki gabonaárakról:

	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri
Arad	21.20	18.—	14.—	13.60	12.40
Baja	21.30	18.20	14.80	14.40	11.20
Békés-Csaba	21.60	—	14.—	14.—	11.—
Debreczen	22.10	17.60	13.80	16.—	10.60
Eszék	—	—	—	—	—
Győr	21.80	18.60	17.—	16.—	14.80
Kaposvár	22.60	16.50	17.80	14.20	13.80
Kassa	21.60	20.60	15.60	16.—	16.—
Léva	21.20	17.40	16.—	16.60	11.40
Losonc	22.20	20.—	17.—	17.—	15.20
Miskolc	22.—	19.—	14.80	17.—	14.—
N.-Becskerek	20.—	17.60	14.—	14.40	12.40
N.-Kanizsa	21.60	18.50	16.—	16.—	14.—
N.-Széchenyi	22.—	18.—	13.50	15.—	14.—
N.-Sz.-Miklós	21.—	16.—	14.—	14.—	13.—
Nagyvárad	—	—	—	—	—
Ny.-Egyháza	20.20	18.—	15.—	14.20	12.40
Nyitra	21.50	19.50	18.30	15.50	13.20
Pancsova	20.—	—	12.80	14.40	13.—
Pápa	20.90	18.20	16.40	16.—	15.20
S.-A.-Ujhely	20.80	18.—	14.40	16.—	12.—
Sopron	20.40	19.—	16.70	17.20	14.—
Szatmár	—	—	—	—	—
Szentcsanak	—	—	—	—	—
Szolnok	21.10	—	13.20	14.—	10.40
Temesvár	22.—	19.—	13.60	13.—	13.20
Ujrad	20.—	18.—	14.—	13.60	12.40
Verecz	20.—	14.60	14.20	14.—	9.20
Zenta	22.—	19.—	—	14.—	—
Zalaegerszeg	—	—	—	—	—

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 79 kg. 24.40 korona, 200 mm. 79 kg. 24 korona, 150 mm. 79 kg. 24 korona, 150 mm. 75 kg. 24 korona, 300 mm. 78 kg. 24.25 korona, 200 mm. 78 kg. 24.20 korona, 100 mm. 78 kg. 24.20 korona, 250 mm. 78 kg. 24.10 korona, felső, 24.20 korona, 250 mm. 78 kg. 24.10 korona, felső, 800 mm. 78 kg. 24.25 korona, 200 mm. 78 kg. 24.30 korona, 200 mm. 77.5 kg. 24.30 korona, 100 mm. 77.5 kg. 24.20 korona, 450 mm. 77.5 kg. 23.90 korona, felső, 3000 mm. 77.5 kg. 24.30 korona, 150 mm. 77.5 kg. 24.30 korona, 500 mm. 77.5 kg. 24.20 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23.90 korona, felső, 100 mm. 77 kg. 23.90 korona, felső, 1000 mm. 77.5 kg. 24.40 korona, 2100 mm. 77 kg. 24.20 korona, 100 mm. 77 kg. 24.30 korona, 100 mm. 77 kg. 24 korona, 150 mm. 77 kg. 24.10 korona, 100 mm. 77 kg. 24.20 korona, 2000 mm. 77 kg. 24.20 korona, 200 mm. 77 kg. 24.30 korona, 150 mm. 77 kg. 24.10 korona.

300 mm. 77 kg. 24.20 korona, 200 mm. 76.5 kg. 24.10 korona, 550 mm. 76 kg. 24.10 korona, 100 mm. 76 kg. 23.90 korona, 300 mm. 76 kg. 23.60 korona.

Pestvidéki: 300 mm. 80 kg. 24.30 korona, 150 mm. 78.5 kg. 23.80 korona, 300 mm. 78.5 kg. 24.10 korona, 100 mm. 78.3 kg. 24 korona, 500 mm. 78 kg. 23.90 korona, 300 mm. 78 kg. 24 korona, 150 mm. 77 kg. 24 korona, 200 mm. 77 kg. 23.60 korona, 100 mm. 77 kg. 23.80 korona, 300 mm. 76 kg. 24 korona.

Felsőmagyarországi. 300 mm. 77 kg. 23.80 korona, 250 mm. 75 kg. 23.40 korona.

Szerémségi: 1400 mm. 79 kg. 24.25 korona, 900 mm. 79 kg. 24.25 korona, 900 mm. 77.5 kg. 24.25 korona.

Harczai: 2160 mm. 78 kg. 24.45 korona.

Verbázi: 2943 mm. 76 kg. 24.10 korona.

Bácskai: 4000 mm. 76.2 kg. 24.10 korona, 300 mm. 75 kg. 23.80 korona.

Fehérmegyei: 500 mm. 78 kg. 23.80 korona, 100 mm. 78 kg. 23.80 korona, 300 mm. 76.5 kg. 23.60 korona, 250 mm. 77 kg. 23.60korona.

Dunai: 3500 mm. 77.24 korona.

Rozs: 400 mm. 20.50 korona, 3 hó, ab malom, 100 mm. 19.85 korona, 200 mm. 20.10 korona, 500 mm. 20 korona, 400 mm. 20.10 korona, 300 mm. 20.10 korona, mind kp., par.

Zab: 100 mm. 16 korona, kp.

Az áruk 100 kg.-kint koronában értendők.

Az áruk 100 kg.-kint koronában értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. október 9-től október 11-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	15273	4128
Rozs	1299	—
Arpa	5400	—
Zab	1011	3504
Tengeri	104	1156
Liszt	761	5026
Korpa	301	761

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

A határidőpiacon élénk forgalom mellett eleinte szilárdan indult, később azonban visszaestek.

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 11.90, 11.78, 11.81.
 Buza 1908. áprilisra 12.54, 12.43, 12.44.
 Rozs októberre 10.27, 10.35, 10.33, 10.35.
 Rozs 1908. áprilisra 10.90, 10.93, 10.88, 10.92.
 Zab októberre 7.86, 7.87.
 Zab 1908. áprilisra 8.47, 8.49.
 Tengeri 1908. májusra 6.90, 6.94, 6.89, 7.91.

Déli 1 órákor zárulnak

Buza októberre — — — — — 11.81—11.82
 Buza 1908. áprilisra — — — — — 12.44—12.45
 Rozs októberre — — — — — 10.34—10.35
 Rozs 1908. áprilisra — — — — — 10.92—10.93
 Zab októberre — — — — — 7.86—7.87
 Zab 1908. áprilisra — — — — — 8.48—8.49
 Tengeri 1908. májusra — — — — — 5.90—5.91

Délutáni forgalom.

Délután a határidők gyenge forgalom mellett nyugodtabbak voltak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza 11.71 11.72
 áprilisi buza 12.36 12.37
 októberi rozs 10.32 10.33
 áprilisi rozs 10.88 10.89
 októberi zab 7.84 7.85
 áprilisi zab 8.43 8.44
 májusi tengeri 5.88 5.89

Értéktőzsde.

A mai eseményekről lapunk más helyén számolunk be.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárdabb.
 Kötteték: Osztrák hitelrészvény 641.—642.50.
 Magyar hitelrészvény 754.50—755.50. Déli vasut 152.50.—. Rimamurányi vasút —.—.—.
 Közúti vaspálya —.—.—. Hazai bank —.—.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde lanyhult.
 Kötteték: Osztrák hitelrészvény 644.50—642.50.
 Magyar hitelrészvény 756.50—753.—. Osztrák magyar államvasut 661.—.—. Déli vasut 152.20.—.—.
 Rimamurányi vasút 549.25—548.75. Magyar leszámitóbank 476.—475.—. Jelzálogbank 435.—432.50.
 Közúti vaspálya 531.—528.—. Városi villamos vasut 539.50.—.—. Magyar koronajáradék 278—277.—. Kon-

vertált jelzálog-sorsjegy —.—. Hazai sorsjegy 101.50—100.50. Hazai bank 279.50.—.—. Kereskedelmi részv. társ. 594.—595.—. Orosz járadék —.—.—. Belvárosi takarékpénztár —.—.—. Erzsébetvárosi takarékpénztár 175.—. Salgótarjáni köszémbánya r.-t. —.—.—. Neuschlos-féle Naszici tanin-gyár —.—.—. Erzsébet kir. szanatórium-sorsjegy —.—.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 14.—16.— K, október végére 18.—20.— K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde csendesen folyt le mérsékelt forgalommal.

Kötteték: Osztrák hitelrészvény 642.25—641.75 Magyar hitelrészvény 753.75—753.25. Jelzálogbank —.—.—. Déli vasut 152.—. Orosz járadék —.—.—. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 642.—. Magyar hitelrészvény 753.25. Jelzálogbank —.—.—.

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, október 11. (Az Egyetértés távirata.) Az északamerikai piacokról hausse hire jött, amit az argentinai kedvezőtlen időjárással okoztak meg, de ez a körülmény itt egyáltalán semmi befolyással sem volt; az áruk változatlanok buzában és a konzum szigorú tartózkodása következtében egyáltalán nem fejlődött ki üzlet. Rozsban az árakat 5—10 fillérrel felverték, de eredmény nélkül, tengeri és zab ára változatlan. Arpa megtartotta teljes árait, de csak elvétve fordult elő némi kötés.

Jegyzetelt buza: régi tiszavidéki 12.40—12.95 uj 12.25—12.80 korona, uj mosoni 11.35—11.65 korona, uj tótfelvidéki 11.35—11.90 korona, uj déli vasuti 11.50—11.75, uj marchfeldi 11.45—11.75 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.65—10.85 korona, csepeli 10.60—10.80 kor., pestmegyei 10.65—10.95 kor., különféle magyar 10.50—10.75 korona, osztrák 10.40—10.75 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10. kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 kor., tótfelvidéki 8.25—9.90 kor., csepeli 8.40—9.65 kor., győri 8.30—9.25 kor., közép-dunai 7.75—8.50 kor., déli vasuti 8.10—9.75. kor., tiszavidéki 7.30—8.25 kor.

Magyar tengeri: 7.40—7.60 korona, cinquantin 7.85—8.15 korona.

Magyar közepes zab: 8.25—8.50 korona, elsőrendű 8.45—8.75 korona, válogatott 8.70—8.95 korona.

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, okt. 11. A király állapotáról kiadott kedvezőbb bulletinek jó hatást gyakoroltak a mai előtőzsdére, amelyen a tegnapi lanyhulás után ma ismét szilárdabb lett az irányzat. Különösen az alpesi bányarészvényekben volt nagyobb árcsökkenés, valamint a hitelrészvényekben. Csúpán az államvasuti részvények lanyhultak ma is a passzív ellentállás következtében. Az általános kedvező irányzat az előtőzsde végéig tartott.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 642.60, Magyar hitel. 755.—, Länderbank —.—, Allamvasut 662.50 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 152.25 —.—, Alpesi bányatársulat 606.—, Rimamurányi 549.50, Májusi járadék 96.50, Magyar koronajár. 93.60, Orosz érték 86.45, Török sorsjegy 184.—, Német márka 117.47.

A déli tőzsde újabb emelkedéssel nyílt meg.

1 órákor jegyeztek:

Osztrák hitel 644.—, Magyar hitel 755.—, Länderbank 426.50 Unio-bank 536.—, Allamvasut 663.—, Angol-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 152.25, Gözhajó —.—, Alpesi bányarészvény 607.—, Májusi járadék 96.50, Magyar koronajáradék 93.65, Török sorsjegy 184.—, Német márka 117.47. Elbavölgyi vasut 1630.—, Rimamurányi 549.50, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum.

Bécs, október 11. (Osztrák értékek zárlata.)

4-2 százalékos papir-járadék 96.50, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.40, 1860-as sorsjegy 149.25, Osztrák hitelsorsjegy 452.—, Angol osztrák bankrészvény 297.25, Bécsi Bankverein 533.—, Osztrák-magyar bank 1795.—, Déli vasut 151.75, Dunagözhajózási társaság 1022.—, Dohány részvény 424.75, Cs. kir. arany (vert.) 11.37, Német bankváltók 117.40, Osztrák Lloyd 415.—, 4.2 százalék. ezüst járadék 96.40—83.—, Osztrák

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
 Használata valódi áldás gyomorbajoknak és az érzékszervekben szenvedőknek

Igmándi **Keserűvíz**

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben

koronajáradék 96.60, 1864-es sorsjegy 255.25, Osztrák hitelintézeti részvény 641.25, Union-Bank 534.—, Osztrák Länderbank 426.40, Osztrák-magyar államvasut 661.71, Elbevölgyi vasut 429.—, Alpési részvény 605.—, 20 frankos 19.17, Londoni váltóár 240.32, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 183.25. Nyugodt.

Bécs, október 11. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.70. Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 146.—, Magyar hitelbank részvény 754.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 478.—, Rimamurányi 548.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 93.60, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 195.50, Kassa-Oderberg vasut részvény 358.—, Magyar jelzálogbank 452.50. Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, okt. 11. (Tőzsdejelentés.) A new-yorki tőzsde szilárd zárlatának s az aczelművek szövetkezete jelentésének hatása alatt a mai tőzsde megnyitása szilárd volt, bár az üzlet a spekuláció tartózkodása következtében szűk határok között mozgott. Bányértékek magasabbak, mihez fedezések is hozzájárultak. Bankrészvényekben az emelkedés nem haladta meg a 1/2%-ot. Vasutértékek közül amerikai vasutak részvényei new-yorki hatásra javultak. Járadékok gyöngültek, míg gőzhajózási részvények árfolyama csekély forgalom mellett tartott volt. Berlini nagy közuti vasut részvényei a fölfelé irányuló mozgalmakat folytatták. A második fizetendő elején az Iron Monger kedvezőtlen jelentése az amerikai vaspiac helyzetéről bányáértékben gyöngülést idézett elő. A tőzsdeidő harmadik órájában az irányzat a londoni tőzsde lanyha lefolyásáról érkezett hírekkel összhangban, gyöngébb lett 3%-os birodalmi kölcsön és 3%-os konzolok 0.15%-ot vesztek, amit a 4%-os kincstári jegyek zárdarabjaira elrendelt feloldással magyaráznak. A készpénzpiac ipari értékeinek forgalma megoszott irányzatú volt. Cementértékek szilárdak voltak. Napi pénz 4%, magánleszámítolási kamatláb 4%.

Zárlatok jegyzetiek: 4-2 százalékos papírjáradék 98.10, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.60, osztrák hitelrészvény 201.75, Déli vasut 29.75, orosz bankjegyek 216.70, 4 százalékos új orosz kölcsön 71.25, Disconto Commandit 174.25, Dinamit-truszt 164.—, Harpeni 203.75, Unifikált török járadék 93.20, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.25, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.80, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 141.75, Bécsi váltóár 85.15, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 201.50, Gelsenkircheni 199.10, Laurakohó 226.10. Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat) október 11. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.25, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.—, Osztrák hitelintézeti részvény 202.20, Osztrák-magyar államvasut 141.40, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.55, Bécsi Bankverein 134.52, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.—, 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.40, Osztrák koronajáradék 96.45, Magyar koronajáradék 92.70, Osztrák-magyar bank 128.90, Déli vasut részvény 29.80, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.15, Párisi váltóár 81.50, Union bank részvény —, Alpési bányarészvény 285.50. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) október 11. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.10, 1860. sorsjegy 150.—, Déli vasut 29.50, 4 százalékos Aranyjáradék 97.80, Osztrák hitelrészvény 201.50, Osztrák-magyar államvasut 141.25, Olasz járadék 101.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.10. Engedő.

London, október 11. Angol consol 82¹⁸/₁₆. Páris, okt. 11. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.22, Oszl. aranyjáradék 96.40, Magyar aranyjáradék 94.—, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 101.10, Déli vasut elsőbbségi kötv. 311.—, 5 százalékos marokkói járadék 508.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 94.80, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 89.70, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 90.50, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 498.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.

—, 4 százalékos spanyol járadék 91.65, 4 százalékos unifikált török jár. 92.15, Török sorsjegy 169.75, Török dohányrészvény 447.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank —, Magyar Jelzálogbank 469.—, Banque de Paris 14.25, Banque Ottomane 695.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 157.—, Meridionalvasut 655, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 626.—, Rio Tinto 16.77, Sucrerie d'Egypte —, Tula 433.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén —, Chartered —, De Beers 490.50, East Rand —, Jagersfontein 140.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 48.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.50, Váltó német piacokra (rövid) 122.37, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16. — Olasz aranyváltó (rövid) 1/4. Váltó Svájcra (rövid) 1/32. Csek Londonra 251.25, Magánkamatláb 3/2. Bányadt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1907. október 11-én.

(Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése.) A folyó hó 10-iki általános munkaszünet következtében az üzleti forgalom csak a kora reggeli órákra szorítkozott. Részleteiben a következőképp alakult:

Mai árak:

Husneműk: Helybeli marhahus hátulja 70—150 K, eleje 60—130 K, vidéki borjú, borbén hosszan mérve súlylevonás nélkül 110—130 K, helybeli borjúhús 125—140 K, sertésus szalonnával 120—140 K, lehuzott sertés 100—136 K, szalonna friss 140—146 K, szalonna sózott 136—140 K, szalonna füstölt 140—156 K, olvasztani való 140—144 K, hajt 156—156 K, sertészsír 152—156 K, mind métermázsánként. Füstöltus (vidéki) kg.-ja 1.40—1.80 K, hazai sonka 1.56—2.— K, szalámi magyar 3.80—4.40 K, nyári szalámi 1.20—1.40 K.

Vad: Öz 1.80—2.— K, szarvas 70—90 K, vaddisznó 80—90 K kg.-ként egészben, nyul nagy 2.40—3.— K, nyul stüldő 1.60—2.— K fogoly 1.00—1.20 K, fácán 2.40—3.— K, szalonna —, K, darabonként. Fenyvesmadár kötegye —.

Baromfifélék: Élő rántani való csirke 1.60—2.00 K, sülti való 2.—2.80 K, kacsá sovány 3.00—3.60 K, kacsá hizott 4.00—6.00 K, liba fiatal 5.—7.00 K, lud hizott 10.—14.— K, tyúk 2.40—3.60 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.10—1.30 K, hizott rucza 1.20—1.40 K, hizott pulyka —, K, leves-tyúk 1.40—2.— K kg.-ként. Pulárd 1.60—3.20 Gyöngytyúk —, K, darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.10—2.20 K, II. 1.80—2.— K, főzővaj (köpült) 1.40—1.60 K, tehénturó 08—24 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállítunk. A turó és vajkereslet még mindig lanyha.

Zöldeségek: Burgonya (vagonáru) sárga 4.80—5.60 K, rózsá 4.60—5.20 K, fehér 3.—4.— K, kifli 8.—10.— K, sárgarépa kötegenként, petrezselyem köteg sz., vöröshagyma makói: 9.—12.— K, közönséges hazai —, K, fokhagyma —, K, káposzta fej —, K, Burgonya, új —, K, kalarábé —, K, 100 darabonként, spárga solo —, K, közép —, K, leves —, K kg.-ként, zöldbab, hüvelyes —, K, zöldborsó, hüvelyes —, K, kifejtett —, K, paradicsom 2.—, K, kg.-ként. Uborka, sajtának —, K, ecetbe —, K, savanyítani —, K, 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: Szőlő oporto 24—30-ig, Chaselas 36—45-ig, szagos 50—70 fillér kg.-kint. Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb.) 30—50 K, másodrendű 16—24 K., harmadrendű apró áru — K. Körte elsőrendű 40.—80.— K, másodrendű 24—32 K métermázsánként.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle áron értékesítünk. Méz 1.10—1.20 K kg.-kint. (A szövetkezet, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője, minden mézértékesítő ügyben is ad felvilágosítást.) — Gyümölcslé — K kg.-ként. Gomba szárított —, K kgr.-ként. Szappan 60—70 fillér. Lencse

(erdélyi) 50—60 K. Bab apró 16.—20.— K, nagy szemű 16.—20.— K, 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 85—87 K, erdélyi apróbb áru —, K, meszes —, K eredeti lédánként (1440 drb).

Borjvásár.

Budapest, október 11. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 645 darab élő borjút. Az irányzat élénk volt, az árak azonban nem változtak. Fízettek elsőrendű élő borjuért 98—110 fillért, kivételesen 112—120 fillért, középminőségűért 88—98 fillért, harmadrendűért — fillért kilónként.

Heti lóvásár.

Budapest, október 11. (Hiv. tud.) A Tatter-saalban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 131 darab I., 166 darab II. oszt. Összesen 297 darab lovat. Elkelt 167 darab ló.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, Október 11-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 128—129 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 129—131 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 131—133 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi október 9. napján volt készlet 35281 drb., 1907 október hó 10-én felhajtott — darab, 1907 október 8. napján elszállított 88 darab, 1907 okt. 11. napjára maradt készletben 35193 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertékonsumvásár.

Budapest, okt. 11. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 230 darab sertés, 38 darab stüldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb stüldő — malacz. Mai napi felhajtás 717 darab sertés, 4 darab stüldő, — darab malacz, összesen 947 darab sertés, 42 darab stüldő, — darab malacz. Eladatott 665 darab sertés, 14 darab stüldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 282 darab sertés, 28 darab stüldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 104—109 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 130—138 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsúlylevonással 130—138 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona, ételsúlylevonással 140—300 fillérig. Belföldi stüldő 88—100 korona. Horvát stüldő — korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendő.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 11. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter új. Gállik Kálmán közalapítványi gazdasági segédet közalapítványi ispánná. Uher Károly díjtalan gyakoronokot közalapítványi diás gazdasági gyakoronokká, Krausz Győző okleveles tanítót a kostváni állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Irmay Vilma okleveles tanítónak a gajári állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Guczmann Károly okleveles tanítót a felhőregyházi új állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Enekes László okleveles tanítót a töböréti új állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Szabó Jolán okleveles tanítót a kübekházi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Rubin Emilia okleveles tanítónak a kucsulázi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Fejes Margit csurgói állami elemi iskolai tanítónak a kecskeméti orsz. tanítói árvaházhoz segédárvaanyává, Bogdán Gizella okleveles óvónak és állami gyermekmenház-

WIKUS

CSOKOLÁDÉ GYÁR
BUDAPEST

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ

WIKUS
CACAOBOR

IV. DEÁK FERENCZ UTCA 17

0. — K, nagy...

A mai vásárra... Az irányzat...

A Tatter... elhajítottak 131...

ok.

alos tudósítás.)... 1: Öreg ne...

51—320 kilo... fillér. Könnyű...

ber 9. napján... zott sertésüzlet

sző napról ma... darab drb süldő...

s lapból.

gazdasági se... Károly díjtalan...

É

vezetőnő a rimakokkal állami kisdédóvódá...

Áthelyezések. A vallás- és közoktatási...

Névmagyarosítások. A belügyminiszter...

dai lakos Erdőse, Grosz József miskolczi lakos...

Pályázatok. Otlohánban (Fogaras várm.) posta...

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (október 11, október 9) and locations (Inn, Duna, Morva, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laborca, Ung).

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. október 11-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tartósan igen enyhe, tulnyomóan száraz és derült idő uralkodik.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz és igen enyhe idő várható.

Table with columns for station names (Allomás), precipitation (Lángyomlás mm), temperature (A hőmérséklet Celsius azertint), wind direction (Szélirány és ereje), wind speed (Felhőzet, Csapadék mm), and height (Hőmérséklet mm).

Table with columns for Buza (100 kilogramm ára), Egyéb gabonafélék, Bors, and Faj (Különléte, aranyérmék).

Table with columns for Allamadosság közközlésűk, Záloglevelek, and various financial data.

Table with columns for Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalmok, and Pénzjegyek.

S Z I N H A Z A K.

Szombaton, 1907. október 12-én

Nemzeti színház

A három testőr. Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Herczegh Ferencz. Polácsék Kovács Róza neje Lenkey H. Liza unokahuga Ligeti J. Pálkai leánykezesztő Dezső Flóris báró Náday Hertoray Latabár Kocsiczky Rozsabegyi Kezdeté fél 8 óraker.

M. Kir. Operaház

Pillangó kisasszony. Tragikus dalmű 2 felvonásban, 8 részben. Szövegét Long János L. és Belasco Dávid nyomán írta Illica L. és Giacosa G. Ford. Váradi Sándor, zenéjét szerette Puccini Giacomo. Személyek: Pillangókisasszony Sándor F. Suzuki Váradi M. Kate Flátné Pinkerton Arányi Sharplés Beck Goro Dért Yamadori herceg Pichler Bonza Ney R. Yakusikó Hegedűs Császári biztos Váradi Kezdeté 7 óraker

Király színház

A vig özvegy. Operette 3 felvonásban. Írták Leon és Stejn. Zenéjét szerette Lehár Ferencz. Zéta Pápir Valencienne Harmath Danilovics gróf Náthonyi Glavari Hanna Fedák S. Rosillon Camil Környei Nyergus Boross Praskovia Öry R. Kromow Köröndy Cascada Simai Kezdeté fél 8 óraker

Modern Színház-Kabaret.

Andrássy-ut 69 Péntek, október 11-én. Három istennő Prölög, írta és előadta Palmay I A trónörökös Életpép, írta Szomahay István Drágaság Jesti jelenet, írta Molnar Ferenc Jus prima noctis Operett, írta Itteltai Jenő és Szirmay Albert. Kabaret számokban fellépnek Palmay Ika, Medgyessy Vilma, Keleti Juliska, Vörös Ily, Nyáray Antal, Kardos Andor, Selyem Mátyás.

Uránia színház

Arany

FOVAROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma: A táncoló elefántok. Elővezeti: Miss Orford. Először Budapesten Továbbá 20 elsőrangú attrakció. Az előadás kezdete pont 8 óraker. Jegyelövétel: délelőtt 10-11-ig és délután 3-6-ig A télikerben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzene-kara hangversenye.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28.

(BONBONIERE) Minden este 9-től 12-ig nagy előadás. László Rózi (9-ker) mint Glavari Zsanna, (11-ker) mint Montignaco. - Husz új Cabaret-szám. Három új darab. - László Rózi, Nagy Endre, Ferenczy Károly, Kápolnay Irén, Máhr Nándor, Balogh Böske sth. minden este tellep. Jegyárak: Bárd Kossuth Lejos-u. 4., Zipsér és Köntig Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztára.

HELVÉZIA KÁVÉHÁZ

Andrássy-ut 35. szám. Minden este cigányzene.

Népszínház-Vigopera

A sárka dominó. Operette 3 felvonásban. Egy olasz vigjáték alapszínjének felhasználásával írta Mérey Adolf. Zenéjét szerette Szirmai Albert. Herbert Nagy Edna, huga Noy L. Mezy Báthory G. Hawy Tempst Csontos George Henry Horváln Edward Doby Alfred Pázmán Fred Víz Reginald Vitrás B. Gaby Simons Fábán K. Hamle Ötrög G. Dolly Tallián A. Kezdeté 8 óraker

Vigszínház

Nincs elvámolni valója? Bohozat három felvonásban. Írták Veber Pierre és Hennequin Maurice. Fordította Góth Sándor. De Trivelin Rébert Góth Dupont Tihanyi Froulignac Szerémi Couzan Hegedűs Kisaranytrem Sarkadi Zézé Kornai B. Paulette Komlóssy I. Dupontné Kiss I. Kezdeté fél 8 óraker

Magyar színház

Szent Péter esernyője. 3 felvonásban egy előjátékkal Mikszáth Kálmán regénye után Mérey Adolf. Bályi Törzs J. Veonka a huga Petrás S. Anesu Forrai R. Szilariik Végő Béla Vibra György Pap M. Kezdeté fél 8 óraker

"APOLLO"-SZINHAZ

Telefon 38-39.

A legyőzött Cowboy. (Szenzációs amerikai életkép.) A négy éves hősnő. Dráma Szévíllában.

Aki másnak vermet as.

A zene hatása. Balkán fölkelések. Szicíliai halászat. ELET KINABAN. Tengerész hadapródok gyakorlata.

FRA DIAVOLO.

Jelenetek a hasonló című operából Kezdeté fél 6 óraker.

FOLIES CAPRICE.

RENAV-UTCZA 18. Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SANDOR

Az előadás kezdete 1/9 9 óraker. Ujdonság. Ma és mindennap 9 1/4 óraker. Ujdonság. Biztos diagnózis bohozat írta: Cagliostro. Vegül 11 óraker Die lästige Witwe. Bohozat írta: Satyr. Továbbá: „A zongora tanár”, „Az oltásról” énekl Trebitsch Sándor. A birkozás énekl Türk Berta. Nappali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig. Az 1-ső emeleti Casino de Paris megnyit. Kezdeté fél 12 óraker, többek közt a 7 híres Postillonok valamint spanyol és francia különlegességek fellépte.

Varieté-Színház

ezelőtti Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám. A díszesen átalakított helyiségekben. - Naponta a fényes új októberi műsor, - Neltzel Trió Les Meteor's zenem. excentrique plaszikus mesterművek Haes Sigr. és Alfr. Ferenczy Kamilla gör. korcsolyázó világ bajnok női bariton-énekese. Jaques aud Adrienne am. ének és tánc-duette. Kende ur trükkje, bohozat. - Az előadás kezdete este 8 óraker. - A télikerben éjjeli 12 órától reggeli 8 óráig NAGY BALL MABILLE Átalakított reggeli 6 óráig HEGEDÜS GYULA elsőrendű cigány zenekara hangversenye.

WERTHEIMER-féle MULATÓ

VIII., Népszínház-utca 28. (Tisza Kálmán-tér sarok.) !! Rendkívül új műsor !! Pölepte a fővárosban 0 0 egyedül létező 0 0 LENGYEL BIBLIAI OPERETTE TARSULATNAK. Szinre kerül: A MILLIOMOS MINT KOLDUS. Életkép. Az előadás kezdete pont 8 óraker. Jegyek a nappali pénztárnál előre váltatnak.

TÁTRA MULATÓ.

Igazgatósg: GEUNER JACQUES VII., Király-utca 77. szám. A főváros legjobb csalládi variétéje. A megnyitó műsor rendkívül sikere A kis Gürtler Dani. Ezenkívül a 20 elsőrendű specialitásból és a remek bohozat-társulat.

SCHMIDT M

szőnyeg, nyerges és bőröndök Budapest, VIII., Rákóczi-ut 28. sz. Ajánlja saját gyártmányu kooszó- és lovagló - szőrszáműt. Mindennapi utazó és kézi bőröndök, pénz, szivar, cigaretták stb. lárcsüt. - Árjegyzék bérmentve. Szőnyeg 500 drb 200-300 nagyságu virágos tartós ebédő szőnyegét 7 frt. 15.000 méter futószőnyegét méterenként 43 krajczárít. Függönyöket ablakonkint 2 ft 50 kr.-tól a legfia. minőségig árusít. ROSENBERG ÉS QUITT női divat, szőnyeg- és vászonárak nagyáruháza BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 32. Telefon 528. Telefon 528.

ROSENBERG ÉS QUITT

Alapítottatott 1895.

Iskola kötények

Ismer, elot, chifon és batizet- bel a legfinombb kitényben Angol flanel bleus drbja frt 2 25 Finom taft jupon drbja frt 7 75 REDLICH I. LIPÓT urt és női divat áruházában Bpest, Andrássy-ut 58. Cseugery-utca sarok. Vidéki megrendő létező meg nem felelő árát kleserótem vagy a pénz visszandom.

Kászajándékok

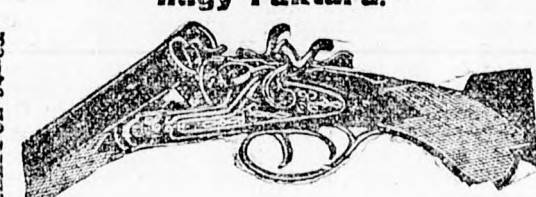
jubileumra díszárgyak, evő-eszközök, műipari cikkek részletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN műfóras ékszerterelepén Budapest, Erzsébet-körút 29. l.em. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve. Invitásokra és vidéki megrendelőkre különös gondot fordítva.

Veszek zálogcédulákat

elzalogosított brillánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszerket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ

BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok Fegyverek, revolverek, vadászati eszközök és töltények nagy raktára.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Fegyverjavítások olcsón és gyorsan. Régi fegyverek újakkal kicserélhetnek. FÖLDESI L. fegyverraktára Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 6. szám.

Zongorák és PIANINOK

a világ első gyáraitól, valamint saját gyártmányok, legszellődtában vásárolhatók és bérlet hetők Keresztély hírnemes zongoratermőben Budapest, Váci-körút 21. sz.

PADLÓ-BEERESZTÉS

lakás- és ablak-tisztítást elvállal LÉVAI E., Lipót-körút 25/e.

Egyenruhák

és egyenruházati cikkek. Polgári ruhák elegáns és jutányos kivitelben BLUM SÁNDOR perzsa császári, szerb királyi és orosz császári nagy hercegi udvari szállítónál, Budapest, IV., Váci-utca 15. szám.

HÁZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, HÁZAJÁNDÉK-TÁRGYAK
A LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERÉSZ-ÉS MŰÖRÁS-üzletében szerezhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 20 000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

958. sorozat **Bon 028. szám**

Polgár Sándor
m. kir. szob. nyert orvosai mű-és kőfaragó
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz.
kötés ezen utalvány beküldése mellett
minden megrendelőnek 10% azaz tizenöt
százalékos árkedvezményt adni az eredeti

F. Berquerand fiás
párisi különlegességek
(óvszerek) gyártmányából. Kimerítő ké-
pes árjegyzék díjmentesen zárt leveleiben
küldetik.
Kivágatott az „Egyetértés”-ből. 95705

Az én ujságom
Képes heti gyermeklap.
Szerkeszti Pósa Lajos.
Előfizetési ára negyedévre 2 kor.
Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

A Vígsház
nagysikerű műsordarabja
BUNBURY
Köznap komédia 3 felvonásban,
— komoly emberek számára. —
Irtta **Wilde Oszkár.**
(Magyar Könyvtár 488—489. szám.) 60 fill.

Wilde Oszkár más munkái:
Dorian Gray arczképe.
Regény. Ford. Schöpflin Aladár. Második
ezer. 4 korona
Három mese.
Ford. Hevesi Sándor. (Magyar Könyvtár 444. sz.)
30 fillér
Lady Windermere legyezője
Ford. Moly Tamás. (Magyar Könyvtár 323. sz.)
30 fillér
Salome.
Színmű. Fordította és bevezetéssel ellátta Szini
Gyula. (Magyar Könyvtár 479. sz.) 30 fillér
Az eszményi férj.
Ford. Mihály József. (Magy. Könyvt. 495—6. sz.)
60 fillér

Sajtó alatt van:
De profundis.
Fordította Mikes Lajos.
Megjelentek:
Lampel R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrássy-ut 21. sz.
és kaphatók minden könyvkereskedésben.

HETI MŰSOR:

Október	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígsház	Király-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
13 Vasárnap 2 d. u. este	Mary Ann A hálás utókor	Rigoletto	Nincs olvamolni valója? Josette kisassz.	A vig özvegy A vig özvegy	Bolond istók A sárga dominó	A harang Szent Péter esernyője	—	Az élet komédiája A tenzer

CSEWENDES ÖZTHONOK.
— REGÉNY. —
Irtta: **K. LARSEN.**

Ami azonban most történt, nem lehetett az a bizonyos levegőáramlat, mely a régen készülő eszt hozta létre?

Régen készülő — ezt joggal lehet mondani. Valóságban már talán házasságuk legelső idejéből készül. És pedig számtalan apró kínzó szenvedések által, mely mindkettőjüket emésztette. És milyen sokat szenvedett ő maga is, kinek szüksége volt erre a visszavonulásra — ezáltal.

Sokáig halasztotta a kifejlődést azáltal, hogy mindig engedett!

Legkisebb visszavonulása a feleségétől ezernyi finom érzékeny szálait kínos izgalomba hozta. Soha nem mondta meg egyenesen.

Tiltotta az a csodálatos szégyenérzet, vagy a féltékenység, vagy esetleg a természetes őszinteség hiánya, mely az asszonyok különös sajátossága. Soha nem beszélnek nyíltan, csak ha ingerültek és elvesztik az önuralmukat, a féltékenységüket, de aztán többet mondanak, hazudnak, éppen úgy, mint mikor nem akarnak beszélni, szintén a hazugsághoz folyamodnak. De ezélszók által, melyek Antóniának önkéntelenül toltak az ajkára, olvasmányának megválasztása által lassankint rájött, hogy milyen mélyen bevésődött a gondolataiba a férfiakról alkotott és tudott önzése, amelyet az írók legnagyobb részének hamis és szentimentális analízise csak fokozott és rossz mederbe terelt.

Ámbár a valóságban a férfi önzése semmivel sem áll hátrább egy szerelmes asszony önzése mögött.

Fiatalabb és naivabb éveiben roppant körülírtan és diszkrétan igyekezett Henrik a feleségével megértetni, hogy a férfi és a nő érzésében, gondolkozásmódjában kell, hogy valami különbség legyen már természetszerűleg is.

De már az a körülmény, hogy kölesönös viszonyuknál fogva, melynek valóságos megnyilatkozásnak kellett lennie és mégis ilyen gondolatok megbeszélését vonta maga után, már ez is fájdalmasan érintette. És hamarosan megtanulta, hogy itt nem lehet az okossággal érvelni, mert tényleg semmi összefüggésben nem volt az okossággal.

Mert Antónia bármennyire is igyekezett az érzéseit az észnek alárendelni, az első alkalománál mindig felő volt, hogy megtagadják az engedelmisséget. Ez éppen olyan dolog, mint mikor a madár örzetével a halat bizzuk meg.

És amikor belátta, hogy minden igyekezete mellett sem képes teljesen megmagyarázni, akkor szórakozással, tréfálkozással, házias kellemes jóérzéssel igyekezett ezt leplezni, különösen pedig azon fáradozott, hogy észrevétienné tegye, miszerint bármilyen aggodalomra való dolog látható lenne. Egészen természetesnek akarta látni a fejlődésnek ezt a stádiumát.

De bizony ez hasztalan dolog volt. Önmagának is bevallhatta, hogy lehetetlen is lett volna. Hiszen gyakran tapasztalta, de saját magának sem akarta bevallani, mert nem tudott másként tenni.

Most azonban történt valami, ami ezt a leplezett benső esatározást felfedte. . . .
Henrik újból felkelt s fel alá járkálni kezdett a szobában.
Ha még harmincz éves lenne, akkor tudta

volna, mit csináljon. Ez a mai eset ijedséget, haragot idézett volna elő nála és annyira hozta volna, hogy odaát azt az elzárt ajtót felfeszítette volna. És minden bizonynyal ez a tette visszavezette volna Antóniát ismét a karjába — hihetőleg nagyon hosszú időre.

Azonban az ilyen segélymódhoz, — mely egyedül használatos az asszonyi szeszély ellen — nem akart nyulni. Valamit elismerni és azt legyőzni akarni, annyit jelentene, mintha az ördögöt Belzebubbal akarná elűzni és a válságban vereséget jelentene, habár az asszonyok önkéntelen hazudós természete a férfit győztesnek is ismerné el.

Nem és százszor nem! Ezt a csapást más uton kell elintézni. Kiar a lehető leggyorsabban le kell leplezni és Antónia olyan módon jön majd vissza hozzá, amint azt Henrik most akarja és amit már évről-évre meg akart cselekedni. De még mindig visszariadt, mert gyenge, szelid és kiméletes volt és nem eléggé férfias.

A régebbi idők brutális fölfogása azt tartotta, hogy asszonyokkal szemben a korbács a legjobb argumentum. Ez annyiban helyes fölfogás volt, mert nem az egyenlő helyzetben levő emberek szempontjából tekintették, hanem hogy az erősebb a gyengébbet mindig, legalább eddig mindig, legyőzi.

Kiar azonban nem érdemelte meg ezt a testi fenyítéket kitevő korbácsot sem.

Ilyen tul teoretikus ember ostoba könyvember, aki minden érzésre és cselekedetere ráakasztotta az irodalmi szoknyáskát és aztán odaáll és modern szellemű és fölfogású embernek adja ki magát!

(Folyt. köv.)

MÜLLER J. L.-féle
Brise de Violette

legkedveltebb illata
frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemessége tartossága és finomságára nézve felülmúlhatatlan. ezen időn át minden várokból készült kiváló illatú és kellemes illata által.

Ovegje 1.50, 2.50 és 4.50 forint.

MÜLLER J. L. Cs. és Kft. udv. szállító
Mátészalka és környékén Szeged és környékén
Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 8.

AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN KAPHATÓ

Baha és hajkefékben nagy választék.

NE LÁRMÁZZ
A, Morley phone

Apró, láthatatlan telefonnal
Éjjel-nappal használható
Halkhangok nevetés nélkül
Több-szer használatban
Sulya 3/4 gram. Számtalan hálalével.
Nehézzen hallóknak és fülgöngyölöknek szorodóknak
prospektum is iller bélyeg ellenében küldi Hadiványi István Budapest, VIII. József-utca 29.

BUTOR

keveset használt, majdnem új modern és szolid kivitelben, ugyisintén

háló-, ebédlő-, szoba- és szalon

valamint mindennemű egyes butordarabok is bámulatos olcsóságban kaphatók

Beraktározási vállalat.
Vörös Pálné-u. 12. I. em. Előbb ZÖLDFÁ-U.

Pénzszekekrények

egy daraból álló könnyűlegelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM
ezek pénzszekekrényeknek és trózerópitőknak magyarországi vezérképviseletének

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI. Pázmány-utca 4.
Képviselek minden városban keresetnek.
ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.
Négl szerkesztőket csokorban átvesszünk.

Serétes, golyós fegyverek, revolverek.

A fegyvertchnika legújabb vívmányai.
Kényelmes havi részletfizetésre.

Világhírű angol tölténybűvelkek, töltények csaklé készpénzfizetésre a legjutányosabb árban.

== Köpes fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve ==

Aufrecht és Goldschmied
fegyverosztálya,
VII., Rákóczi-ut 26. szám.

KÜLÖNFÉLÉK.

Versek.

Rajongás.

Most már tudom, hogy mi a szerelem!
Meghalok, hogyha nem jössz el velem
Oda, ahol a boldogság terem...
Gyönyör ott élni. Ott sosem havaz.
Virágot szór ránk örökös tavasz.
Virágnitáskor hangos kaczagás.
Közös gyönyörrel közös álmodás:
Kicsi, fehér ház nyájas udvara,
Csepp szöke lányon rózsaszín ruha,
Harangozaskor elmondott mese,
Elmeséli a költő hitvese...
... Meghalok, hogyha nem jössz el velem.
Oda, ahol a boldogság terem.
Tanuld meg te is, mi a szerelem!

Nászút.

Ragyogva ringó, lótoszos tavon
Mig szellők suttogását hallgatom,
Megáll hajónk egy zengő szirt felett

Rózsalábodat míg megfürdeted,
Leér a tóba nagy aranyhajad.
És megcsodálják az aranyhalak.
És oda kúszik egy fehér virág.
Szívünkbe szórja csábos illatát...
Csukott keblében elrejtkezünk.
S ott virrad ránk az első reggelünk.

Kiss Ferencz.

(Trónokról.) Angliában három trón van: Windsorbán, a Buckingham-palotában és a Saint-James palotában. Viktória királynő uralkodása alatt a saint-jamesi palota trónja volt Anglia tulajdonképeni trónja, mert a királynő ezen ült, midőn a diplomáciai testületet fogadta. A trón egy emelvényből áll, amelyhez három lépcső vezet fel. A trón menyendezete bibor-bársonyból, a baldachin tömör aranyból készült: az egész himzett vagy a szövetségbe beleprezelt koronákkal és leopardokkal van díszítve. A windsori trón csodásan kidolgozott és számos értékes drágakövel díszített ébenfából készült. A trón a travankorei maharadzsza ajándékozta Viktória királynőnek.

Windsorbán még egy trónt őriznek, amelyet a

delhi palotában találtak és amelyen eredetileg a „nagy-mogul” is ragyogott. A trón tömör aranyból van, két oldalán szárnyaikat lebegtető pávák vannak kirakva saphirokkal, gyémántokkal és rubinokkal. A hátsó támla tetején egyetlen smaragdból kifaragott papagály ül.

Hollandiában szintén három trón van: Hágában, a Loo kastélyban és Amsterdamban. Az amsterdami trón egy nagy zafírokkal megrakott arany koronával van díszítve.

A dán trón Kopenhágában, a Rosenberg várkastélyban van. A német trónon kívül ez a második, amely két ülésel bír. A királyi trón hal agyarból készült, hátsó oszlopa hatalmas ametiszt-golyóra támaszkodik. A talapat alján három oroszán áll: a birodalom jelvényei. Mindhárom tömör ezüsből való, művészi kivitelű vésett munka.

A czár legszebb trónja a Krenilben van. A trónt a perzsa sah adományozta Alexis czárnak. A trón menyendezete gulaszerűen van építve, amelyet a császári korona fon körül. Az egész négy oszlopon nyugszik. Maga a trón fából van, de vastag aranyréteggel befedve és számos ébenfaelemmel és különböző nagyságu drágakövekkel van díszítve.

Az olasz trón semmitéle különleges látványt nem nyújt. Az egész egy pompás székből áll. A pápai trón, amely a „Sala regia” nagyteremben áll, tömör aranyból készült és egy alacsony lépcső vezet fel hozzá. Két oldalán két szobor és két oroszán áll tömör ezüsből.

A maga nemében különös a perzsa sah trónja. Ez egy négyszög-alaku táblából áll, amelyet hat kis asztalkára helyeznek el. A négyszög oldalai magas szegélyvel vannak ellátva; a legrövidebb oldal közepén kétféle nyíló kihajlása van, a szemközti oldal pedig a tábla felé van meghajlítva. Ezen a hajlott részen hatalmas, vakító korong működik, amely hasonlít egy óriási gyémánttükörhöz. A trón fehér márványból készült és annyira meg van rakva csillogó drágakövekkel, hogy sok nábobnak elég lenne vagyonnak. A sah egy kis széken foglal helyet, amelyet a tükörrel átelleni oldalon carrari márványból faragott fogak erősítenek a trónt képező táblához. A szék, amelyen a sah ül, szekrényalakú és gyöngyökkel dusan kirakott hálószerű szövettel van letérfelve. Ha a sah trónon ül, feje éppen az asztal szegélyének kihajlásához kerül és a gyémánttükör, amely ragyogó világlósságot ráveti, a napot jelképezi.

A marokkói szultán kihallgatásait óriási teremben tartja, amely oly sötét, mint egy börtön; ott ül kis faszéken, mint valami szabó. Hűségesen ragaszkodik elődeinek mondásához, amely így hangzik: „Trónunk a paripa, menyendeztünk az ég

(Nyolczvanesztendő ikrek.) Május hetedikén olyan családi ünnepséget ültek Kanadában, Hillsdale városkában, amelyen aligha volt még a világon. Ezen a napon töltötték be nyolczvanadik életévüket De Bow Rikárd, János és Deborah, férjezett Donald Mártonné. Ezelőtt nyolczvan esztendővel történt, hogy De Bow Vilmos hillsdale-i lakos nejének három ikrei születtek s mind a három testvér megmaradt, jó egészségben megérte a nyolczvan esztendőt. Erre a példátlan születésnapra az egész városka ünnepi díszítéssel, a házakat fellobogózták; a De Bow familia teljes számban összegyülekezett. Voltak szépen, mert az ünnepeiket mind a háromjának vannak már nemesak unokái, hanem dédunokái is. A három testvér egyik se valami jómódu, gyűjtést rendeztek tehát a számukra és több, mint huszezer koronát szedtek össze. Az ünnepségen megjelent a kanadai szenátus legöregebb tagja, a százegy esztendő Warks szenátor is és meleg szavakban üdvözölte — a fiatalokat.

(Kikoszorított kerek egyesülete.) Rendes körülmények közt, ha egy fiatal ember a szíve választottjától kosarat kap, akkor bánatát rendesen elrejtí a szíve legmélyebb fenekére, vagy pedig — más leány vesz nőül. Jersey fiatal emberei e helyett megalapították a visszautasított kerek egyesületét, melynek már számos tagja van. Ez egyetnek csak fiatal emberek lehetnek tagjai s ki van zárva minden öregegy ember, vagy oly férj, ki valamikor kosarat kapott. Aki az egyetbe be akar lépni, annak be kell bizonyítania, hogy mint kerek visszautasítottak, lehetőleg magának a büszke hölgynek az elutasító levelével, de elég egy jóbarátának a bizonyítványa is, aki a kérének az esetnél bizalmasa volt. Az egyetnek az a célja, hogy az így megjárta szerencsétleneket megmentse az ekeseredéstől s nőgyűlölettel s alkalmat adjon nekik a csorbát kikoszorúlni. E célból bálákat, hangversenyeket rendeznek, melyeken a tagok nőismerősei vehetnek részt.

(A borralaló.) A borralalót már a tizenötödik században ismerték, ha mindjárt csak az igen gazdag főurak adták is. Viszont nemesak a lakások, a szolgák és alsóbb szolgaszemélyzet kapta, hanem a magasabb hivatalnokok és tisztviselők is. Németországban például a hercegek konyhamestere, vagy az istálló-mester és egyáltalán az egész személyzet, amely a vendég kiszolgálásáról gondoskodott, ennek távozása után borralalót kapott. Kapott a konyha, a pinczék és az istálló személyzete és jutott az alsóbb cselédségnek is. Egy tizenötödik századból ránk maradt irás szerint az egyik fejedelem borralalójának felét a konyhamesternek, a főszakácsnak és a konyhaszemélyzetnek adta, másik felét pedig a kiszolgáló cselédség kapta

Kraft Bitter likör.

Kizárólag zamatos gyógyfüvekből készült. Melegíti és erősíti, a testet. Elősegíti és fokozza az étvágyat.

Gyár: **STEIN és ROBITSCHKEK** Bécs, III., Dianagasse 6.

Magyar királyi államvasutak.
221246 szám.
1907

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága budapesti északi főműhelyi szerződésben az 1907 év második harmadában feleslegessé vált anyagok s jelenleg készletben lévő különböző ócska fémanyagokat értékesíteni, elhajtani, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A vevő köteles a neki eladott mennyiségeket a felszámítás vételétől számítva 14 nap alatt a szerződésből okvetlenül átvenni és a szerződésből eltávolítani.

Az ajánlati árak az anyagoknak a budapesti északi főműhelyi szerződésben való átadása, illetve átvétele mellett értendők, vasúti kocsihoz való fejrakásokról és továbbszállításokról a vevő tartozik gondoskodni. Esetleges csomagolási költségek szintén a vevők állá- viselendők.

A pályázni kívánók kértnek, hogy egy koronás magyar okmánybéllyel ellátott sértetlen és lepecsételt borítékban tett ajánlatukat a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályában (VI. Andrássy-ut 73 sz. II. sz. 43. ajtó) a következő címzettel: **Ájánlat ócska fémanyagok megvételére** 221246/1907 számhoz 1907 évi november 8-ának déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek, a hol azok a megjelölt idek előtt felbontatni és felolvasítani fognak.

Az ajánlatok kizárólag az ezen célra rendelés az említett anyag és leltár beszerzési szakosztályánál egy példányban ingyen kapható úrlapon, ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki. Az ajánlati ár számokkal és szóval irandó be. Az ajánlattevők az ócska anyagok eladására vonatkozó és 1922/1908 sz. a. fennálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerik és azt 60 filléres magyar kir. állambéllyel saját és két tanu aláírásával ellátva ajánlatukhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 30 fillért megszerezhetők, vadékieknak pedig a nyomtatványtárhoz intézendő írásbeli megkeresésre és az érte járó 30 fillér és 20 filléres postabélyeg beklüldése ellenében postán megküldetnek.

Bánatpénzképen a megvenni szándékolt anyag értékének 5% az ajánlat benyújtására kitűzött hatánap előtt egy nappal déli 13 óráig készpénzben vagy állami betétre alkalmas értékpapirokban főpénztárunkban letendő.

A bánatpénzt az ajánlattal egy borítékban beküldeni nem szabad, annak betétele azoaban az ajánlaton felemlendő.

A bánatpénz betételét igazoló jegy nem csatlakozandó az ajánlatához, hanem az ajánlattevő birtokában marad.

Bánatpénzt vagy fent intézett alsírt feltételek nélkül ugyancsak elégtelen bánatpénzzel, nem az előírt úrlapon tett le nem pecsételt borítékban, vagy elkészve beérkezett és távirati úton tett ajánlatok, valamint olyanok, melyek ezen pályázati hirdetményben foglaltak- tól eltérő feltételeket tartalmaznak és melyekben javítá- sások, vagy vakarások fordulnak elő figyelembe vételni nem fognak. Pótajánlatok egyáltalában nem bocsátanak tárgyias alá. Az ajánlattevő ajánlatával, annak benyuj- tásától számítva három hétig visszavonhatatlan kötele- zettségekben marad.

Az ajánlatok tetszészerinti tételre és rész- mennyiségekre is szállhatnak, de a magyar királyi ál- lamvasutak igazgatósága is fenntartja magának azt a jogot, hogy tetszés szerinti tételre és részmenyisé- geket engedhessen át, melyet ajánló, ha csak az ellen- kért ki nem kötötte. — elfogadni tartozik. A magyar királyi államvasutak igazgatósága fenntartja magának to- vábbá azt a jogot, hogy az ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott árra — szabadon választhasson s hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is teheszen.

Budapest, 1907. október havában,
Az igazgatóság.

(Utánpótlás nem díjazatik)

Elsőrendű uri-szabó üzlet

Kizárólag mérték szerint

Oszi zakkó öltöny
Raglán v. téli-kabát
40 és 50 kor-ért
Dus választék bel- és
külföldi szövetekben.

Ki készpénzrel fedti ruha-
szükségletét a mi elsőrangú
kivitelünkkel, felét az árak
megtakaríthatja.

Mechlovits és Fái
törv. bej. uri szabók,
Budapest,
V., Váci-körút 76.

Új Idők

Szépirodalmi, társadalmi és művészeti képes hetilap

Szerkeszti **Herczeg Ferencz.**

Előfizetési ára negyedévre 4 kor.

Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

HASZNOS KÖNYVEK

című vállalatban az alábbi művek jelen-
:: tek meg szép, csinos kiállításban ::

1. Várkonyi: **AZ ÖNSZÁMOLÁS MŰVÉSZETE.**
2. Gerő: **ÁLTALÁNOS MAGYAR LEVELEZŐ.**
3. Dr. Bálint: **SZERELMI LEVELEZŐ.**
4. Gerő: **ALLGEMEINER DEUTSCHER BRIEF-
STELLER.**
5. Dr. Hojtás: **ÖNÜGYVÉD.**
6. Komlósi: **ILLEMTUDÁS.**
7. **MAGYAR-ANGOL BESZÉLGETÉSEK.**
a mindennapi életből.
8. Balázs: **TÁRSASJÁTÉKOK KÉZIKÖNYVE.**
9. Széplaki: **MAGYAR FELKÖSZÖNTÖK (TOASZ-
TOK) KÖNYVE.**
10. **KÁRTYAJÁTÉKOK KÉZIKÖNYVE ÉS SZABÁLYAI.**
11. Márki: **SAKK-ABC. — VEZÉRFONAL A SAKK-
JÁTÉK MEGTANULÁSÁHOZ.**
12. L. György Mariska: **SZAKÁCSKÖNYV.**
13. Lukács Sándor: **HÁZICUKRÁSZAT.**
14. L. György Mariska: **ARANY KINCSTÁR.**

Minden kötet ára 60 fillér.

Megrendelhetők az Elsler-féle könyvkiadóban, Buda-
pest, VII. kerület, Miksa-utca 4. sz., valamint minden
házi könyvkereskedésben.

Az iparfejlesztés titka.

Ha valamikor valami történetbuvárnak eszébe fog jutni, megírni hazánk iparfejlesztési történelmét, a huszadik század első decenniumának minden egyes esztendejét egy-egy hazafias felbuzdulással kezdeményezett mozgalom- mal kell majd alighanem jelmeznie.

Mert a mozgalmak kezdeményezésében különösen pedig az időnként kiserkenő hazafias felbuzdulásokban csaknem utólrétegetlenek va- gyunk. Az ősi vér, az ősi erény meg nem ta- gadja magát. Hogy a sok kezdeményezés, a sok patriotikus fellángolás dacára miért mégis oly vézna, fejletlen teremtés a mi iparunk, ugyan mi lehet ennek oka? Ugy látszik, hogy sem a kezdeményezés, sem a hazafiasság nem eléggé tápláló kosztja az iparnak, melynek vért, erőt és egészséget csak a serény, komoly munka adhat.

A jelszavakkal való dobálózás nem növeli nagyra az ipart. A csendes, céltudatos mun- kásság, az ernyedetlen tevékenység, a talá- lókonyosság és a buzgalom, melyet a külfölddel való sikeres versengés céljából viszünk ki a megélhetés és boldogulhatás küzdőterére: oly fegyverek, melyeknek hatásával a folytatás nélküli kezdeményezés és a hazafias felbuzdu- lás színragyogó röppentyűi fel nem érhetnek.

Hiába kiabáljuk, hogy kifelé a külföldi ipartermékekkel, ha idehaza megfelelő ár mel- lett jobbakat, vagy legalább egyforma minősé- gűeket nem tudunk előállítani. A hazáért szí- vesen áldozzuk életünket, de ezzel csak hábo- rus időkben tehetünk a hazának szolgálatot. A hazának béke idején szüksége van polgárainak életére, ezek pedig a mai nehéz viszonyok között csak úgy tarthatják azt fenn, ha takarékosan beosztanak minden kiadást, mely az életentár- táshoz mellőzhetlen. Ha tehát a haza alkotó elmét képező nép inkább venné a hazai rossz és drágább portékát, ezáltal merényletet követne el fentartási képessége ellen és az ilyen eljárás nem sokban különbözne a lassu öngyilkos- ságtól.

Szerencsére mégis, hála egyes iparosok és gyárosok leleményességének és szorgalmának sikerült a szükségesleti és egyéb cikkek egy részét hazánkban oly minőségben és áron előállítani, hogy ezekben a külfölddel bátran felvehetjük a versenyt.

A pécsi országos kiállítás e tekintetben sok tanulságos adattal szolgálhat iparfejlesztési történetünk majdani megírójának. Rövid cikk keretében lehetetlen kimerítően megírni mind- azt, ami iparfejlesztési szempontból megragadja a szemlélő figyelmet.

Ha azonban a sok látni valóból mégis különösen egyre tereljük a közfigyelmet, ezt csak azért tesszük, hogy megmutassuk az utat, a melyen iparfejlesztési mozgalomunknak haladnia kell, hogy iparunkat nagygyá, izmossá tegye. Az Alföldi Cognacgyár r.-t. ugyanis oly telepet létesített Kecskeméten, melyhez fogható egész Európában nincs. Ezt ugyan a pécsi kiállításon természetesen nem lehet látni, de igenis tapasztalni lehet, hogy mérsékelt áru gyártmányainak minősége felülmúlja a drága külföldieket. Az iparfejlesztésnek ez a módja az, melyet hazai gyárosainknak és iparosainknak követni kell, s akkor nem lesz okuk panaszra. Ime, eddig cognacot csak külföldi, kü- lönösen francziát ittunk, ma már az Alföldi Cognacgyár évenként 45.000 hektoliter külö- mböző pálinkát állít elő és ad el, s így az e nagy mennyiségű pálinkáért járó jelentékeny összeg, ahelyett, hogy külföldre vándorolna, a hazai közgazdasági viszonyok megszállítására szé- pen megmarad az országban.

Jó, sőt kitűnő gyártmányt nyújtani a kö- zönségnek, — megfelelő áron, — mint teszi azt az Alföldi Cognacgyár: az legyen a törek- vés, s akkor bizonyára javulni is fognak a rossz közgazdasági viszonyok.

